

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.000 lir - Leto XLIV. št. 227 (13.165)

Trst, četrtek, 13. oktobra 1988

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/773715
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD
Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Glasovanje, ki bi moralo biti včeraj, so odložili

Prostim strelcem so ure štete Danes odprava tajnega glasovanja

*Tajno glasovanje bo ostalo v veljavi med drugim za zakone, ki zadevajo jezikovne manjšine
Težavna naloga predsednice poslanske zbornice Jottijeve, ki bi bila skoraj ob funkcijo*

DUŠAN KALC

RIM — Parlament je tudi včeraj doživil silno razgibane ure. Spopad med vladno večino, ki se trmasto in odločno zavzema, da bi čimbolj omejila možnost uporabe tajnega glasovanja pri parlamentarnih odločitvah in s tem onemogočila proste strelce, ter opozicijo, ki se prav tako odločno in trdovratno bori proti tej nameri, je včeraj morda dosegla svoj višek. Potem ko so se v palači Montecitorio ves dan vrstile seje, pogajanja, srečanja, tiskovne konference in vsemogoče izjave, se je v napovedani popoldanski uri vsa razprava dokončno preselila v dvorano. Kakšen bo dokončni izid glasovanja o tajnem glasovanju pa bomo videli danes. Opozicija je namreč potem, ko so propadli vsi njeni poskusi, da bi v tem maratonskem in uničujočem spopadu vendarle iztržila nekaj več, začela z zmerno obstrukcijo. K razpravi sicer ni prijavila vseh svojih poslancev, kot se je zgodilo predvčerajšnjim, kljub temu pa jih je bilo na seznamu okrog petdeset. Računali so, da bo za glasovalne izjave potrebnih kakih deset ur. Pozneje pa so se dogovorili, da odložijo sejo na danes in da govori samo eden za skupino.

Prvo dejanje včerajšnjega spopada se je začelo v odboru za pravilnik, ki naj bi spet pregledal in popravił osnutek zaključnega dokumenta, o katerem naj bi se skupščina potem izrekla. Po štirih urah ognjevitve razprave je bilo končno izdelano toliko pričakovano besedilo, ki pa se bistveno ne razlikuje

od prejšnjega, kar je le še podžgalo razburjenost opozicijskih strank. Odpravljen je bil le tisti stavek, ki je določal različen način glasovanja v dveh vejah parlamenta. Pa še eno spremembo so vnesli, ki bo predvsem zanimala našo narodnostno skupnost. Na predlog demokristjanskega poslanca in člana odbora za pravilnik Usellinija bodo tajno glasovanje ohranili za tiste zakone, ki zadevajo jezikovne manjšine. Za vladno večino je torej problematika manjšin tako delikatna, da je ni primerno obravnavati z javnim glasovanjem, prosti strelci pa očitno pri tem niso važni!

Bolj kot o samem dokumentu pa se je v odboru za pravilnik vnela razprava o tem, kako naj se o dokumentu glasuje: ali naj se skupščina izreče o celotnem dokumentu, ali pa o posameznih členih. Večina je bila odločno proti tej drugi varianti, ker se je bala, da bi bila na kakšnem od šestih členov poražena. Predsednica odbora Jottijeva se je zavzemala za to, da bi volili po posameznih členih ter se pri tem sklicevala na dva precedensa. Tedaj pa je nastopil socialistični predstavnik Labriola in izjavil, da bo njegova stranka v tem primeru sprožila krizo predsedstva zbornice.

Po vsem tem dogajanju na seji odbora in po silovitih reakcijah, ki so ji sledile, je zavladalo za popoldansko plenarno sejo poslanske skupščine še večje pričakovanje. Dvorana se je napolnila in završalo je kot v panju. Na tribunah za tisk ni bilo najti prostora. Zabrnele so snemalne kamere vseh televizijskih

postaj. Trenutek je bil slovesen in dramatičen hkrati. Vladna večina in opozicija si še dolgo nista stali nasproti v takšnem vzdušju napetosti. Nihče pa ni v tistem trenutku vedel, kako se bodo stvari zasukale.

Glavni protagonist je bila tudi včeraj predsednica Jottijeva in njeno delo res ni bilo lahko. Še zlasti ne, ker je kot članica KPI, a v svojstvu predsednice zbornice, nastopila proti svoji in drugim opozicijskim strankam, ki so zahtevale vse mogoče, od prekinitve in odložitve seje do novega sestanka odbora za pravilnik ter načelnikov poslanskih skupin. Najglasneje pa so zahtevale glasovanje dokumenta po ločenih delih. Tisto, kar je dopoldne zagovarjala v odboru, je Jottijeva zvečer požrla. Zavrnila je vse zahteve opozicije, glede načina glasovanja pa je odredila, da se o tem izreče skupščina sama z javnim glasovanjem. Prevladala je seveda večina.

V vrstah večinskih strank je kljub temu zavladalo precejšnje zadovoljstvo. Zaznali so, da so pred veliko zmago, čeprav bodo morali nanjo počakati še nekaj ur. Njihove vrste, ki so bile v prejšnjih dneh zelo zrahljane, so se na koncu vendarle strnile. K temu so veliko prispevale tudi De Mitove grožnje, da bo prisiljen odstopiti, če ne bo prodrla ukinitve tajnega glasovanja. Tudi te grožnje je opozicija ostro obsodila ter jih označila za protiustavne. Za popolno zmago pa bo večina vsekakor potrebovala 316 glasov, kar kljub vsemu ni ravno enostavna naloga. Morda se v teku noči kakemu skesanemu prostemu strelcu spet prebudi strelska strast...

Zaporni nalogi za umor Ruffillija

FORLÌ — Namestnik državnega pravdnika iz Forlija Roberto Mescolini, ki vodi preiskavo o umoru senatorja Roberta Ruffillija je zahteval od preiskovalnega sodnika Gabriela Ferrettija, naj izda 14 zapornih nalogov na ime domnevnih članov Rdečih brigad.

Po še nepotrjenih vesteh, naj bi vseh štirinajst članov celice, ki je izpeljala atentat na senatorja Ruffillija, spadalo v skupino 32 oseb, ki jih je policija aretirala junija in septembra v Milanu in Rimu. Med temi izstopajo imena Fabia Ravallija in njegove žene Marije Cappello, Tiziane Cherubini, Rosselle Lupo, Franca Gallonija in Flavia Loriga.

Skupinico domnevnih teroristov so menda izdali prstni odtisi, ki so jih preiskovalci zasledili na dostavnem vozilu z lažnimi oznakami poštne službe. Aretacije v milanskih in rimskih brlogih pa naj bi omogočile preiskovalcem iz Forlija, da so prišli na sled izvajalcem zločina in tistim članom celice, ki so sodelovali le v začetnih in manj zahtevnih fazah teroristične akcije. Domneve preiskovalcev pa menda potrjujejo tudi balistični izvidi na brzostrelni pištoli skorpion, s katero je bil umorjen demokristijan Ruffilli. Preiskovalci sumijo tudi, da je ista celica Rdečih brigad pripravljala atentat na katerega drugega vidnega predstavnika KD, morda celo na tajnika De Mito.

Na včerajšnji seji centralnega komiteja slovenske partije

Kučan ponovil zahtevo po pravni državi in po spoštovanju človekovih pravic

DEJAN VERČIČ

LJUBLJANA — Včerajšnjo sejo centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije je začel predsednik Milan Kučan, ki je med drugim dejal:

»V ospredje družbene in politične pozornosti so prišli nacionalni spori, mitingi, zborovanja vseh vrst, pohodi, neargumentirana obtoževanja vseh vrst, prikrivanje informacij in hujskaško ustvarjanje javnega mnenja, sodni procesi in odbori ter ukvarjanje z vernostnimi službami. Usodna za zavarovanje temeljnih pravic človeka, pravice do življenja in pravice do dela, torej za zavarovanje teh pravic najbolj pomembna vprašanja, kot so ekonomska, razvojna in socialna, so postala skoraj obrobná. Ob drastičnem naraščanju cen in padanju realne kupne moči, kar radikalno znižuje življenjski standard, ob negotovosti usode mnogih proizvođenj in delovnih mest, ob nejasni in negotovi perspektivi in ogroženosti socialni varnosti ljudi, ni nič nenavadno, da je mogoče na ulice in trge spraviti takšne množice nezadovoljnih ljudi in jim ustvarjati iluzijo - kot sem zadnjič prebral - da tako, na tak način, ljudstvo dela in izvr-

šuje politiko. Za tem je kaj lahko prikriti namene tistih, ki so pravi strategji takšne politike, pa tudi odgovornost za njene posledice. Lahko je zažigati ognje političnih, nacionalnih, socialnih in drugih strasti, a misliti je treba na pogorišča, ki jih silno počasi prerašča blagodejna sila pozabe. Skrajni čas je za zaustavitev tistih, ki izrabljajo in manipulirajo s tiskno ljudi. Tega pa se brez utrjevanja in uveljavljanja demokracije ne da. Prav v tem je smisel zahtev po pravni državi in po spoštovanju človekovih pravic. In v tej luči je treba gledati tudi na odgovornost politikov, kajti: Zaupanje je tačas najpomembnejše. Od koder zaupanje enkrat odide, tja se več ne povrne,« je poudaril Milan Kučan.

Demokratska reformska fronta v Sloveniji je ogrožena: »Več kot očitno je, da so v Jugoslaviji sile, ki jim pritisk grožnje izrednih razmer ustreza, saj smo v nedavnih dogodkih v Novem Sadu in Titogradu bili takorekoč na njihovem pragu, da silijo v izredna ukrepanja govorice o pripravljanju vojnega udara, strašenje z vojsko in policijo, zahteve po izrednih oziroma predčasnih volitvah, po izrednih kongresih zveze komunistov in socialistične zveze,« je povedal predsednik slovenskih komunistov.

»Slovenski komunisti in ta centralni komite ter njegovo predsedstvo smo se znašli pred napadi in pritiski iz raznih strani. Tako nam eni že očitajo, da z nenačelno nepopustljivostjo, nerazumno in proti interesom delavskega razreda rušimo enotnost in bomo jutri krivi za vso politično krizo, drugi pa nam kopljejo veleizdajalski grob in nas vnaprej sumničijo, da smo prestrašeni in zato pripravljeni na vse vrste nenačelnih kompromisov na račun interesov slovenskega naroda, nam vnaprej pripisujejo veleizdajalske namene in nas postavljajo pred sodišča.«

Slovenski komunisti po besedah predsednika »izhajajoč iz avtentičnih interesov slovenskega naroda in zavarovanja njegove identitete in suverenosti« spodbujajo »pripravljenost na ustvarjalno graditev skupnih jugoslovanskih rešitev.«

»Zveza komunistov Jugoslavije se je znašla v nezavidljivem položaju. Naše objektivno pogojene razlike se predvsem zaradi staropartijskih metod, ki jih uporabljamo, spreminjajo v neenotnost in odkrite

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Kljub dvomom o ustavnosti takega zakona

Spet razprava o uporabi jezika narodnosti

BEOGRAD — Teze zakona o uradni uporabi jezikov narodnosti Jugoslavije, ki jih je včeraj prejela skupščina SFRJ, so prvi korak v izvajanju ene od nalog jugoslovanskega programa za zaustavitev izseljevanja s Kosova.

Zakon naj bi uredil enotne temelje uradne uporabe jezikov narodnosti v Jugoslaviji, ki so po črki ustave zmeraj v uradni uporabi jezika naroda. Republiški in pokrajinski zakoni, statuti in samoupravni akti bi urejali načine in pogoje uresničevanja pravic, ki bi jih določal zvezni zakon.

Ker gre za pomembno in zapleteno politično ustavnopravno vprašanje, bodo teze obravnavali na tako imenovani preliminarni razpravi, zvezni zbor pa se bo o njih izrekel decembra. Ob tezah bodo delegati proučili tudi pismeno mnenje izvršnega sveta Slovenije, ki meni, da za sprejetje zakona ne obstajajo ustavni temelji.

Zakon pripravljajo v skladu s sklepom zveznega zbora in na pobudo skupščine Srbije. Sprejetje zakona o uradni rabi jezikov narodnosti je predvideno z jugoslovanskim programom o Kosovu, ustavno sodišče Jugoslavije pa je že pred štirimi leti opozorilo skupščino, da federacija v okviru svojih pristojnosti ni v celoti uredila uradne uporabe jezikov in pisav narodnosti v Jugoslaviji.

Mistični viziji pri Ločniku

GORICA — Pri mostu v Ločniku se zadnje čase dogajajo menda čudežne, ko že ne nadnaravne stvari. Po pričevanju goriškega fotografa Vittoria Spolverinija se mu je prav v bližini mostu prikazala Devica Marija. Temu dobro znanemu goriškemu fotografu naj bi se čudežno doživetje ponovilo kar dvakrat, čeprav niso znane podrobnosti glede ur prikazovanj, vreme-na in seveda trenutnega Spolverinijevega razpoloženja.

Tam nekje pri ločniškem mostu je bil torej človek, ki že dolgo let beleži na filmu vsakdanjo kroniko, deležen res neobičajne mistične vizije. To pa še ni vse, saj je Mati božja menda najavila svoj tretji prihod na Goriško, ki naj bi bil v ponedeljek. Kraj, kjer naj bi se pokazala fotografu in vsem, ki so mu pripravljali verjeti, pa je most pri Ločniku.

ALŽIR — V Alžiriji so včeraj ob zori ukinili izredno stanje, oklepne enote pa so se umaknile iz položajev, ki so jih zasedle v prejšnjih dneh. V Alžiru le vojaška terenska vozila nadzorujejo položaj, ki se je medtem skoraj povsem umiril. Iskra upora pa še vedno tli v revnem predmestju alžirskega velenja, kjer imajo islamski fundamentalisti, glavni pobudniki hudih izgrezov iz prejšnjih dni, največ svojih privrženecv.

Predsednik Šadli Bendžedid je torej v svojem televizijskem govoru prepričal Alžirce, da bo res izpeljal napovedano reformo političnega sistema. Bendžedid je med drugim obljubil tudi odpravo enopartijskega sistema, kar je seveda najbolj razveselilo notranjo opozicijo, ki doslej ni imelo nobene možnosti, da bi učinkovito vplivala na domačo politično sceno. Predsednik republike bo odslej odgovoren za obrambo in zunanjo politi-

ko in bo imenoval ministrskega predsednika, slednji pa bo moral za svoje delo odgovarjati parlamentu in ne kot doslej predsedniku republike. O reformi ustave se bodo na referendumu Alžirci izrekli 3. novembra.

Obračun petdnevnih pouličnih spopadov pa je izredno težak. Po uradnih podatkih naj bi namreč umrlo 176 oseb, opozicija pa v Parizu trdi, da je mrtvih vsaj tisoč. V spopadih je bilo ranjenih več tisoč oseb, samo v nedeljo pa so aretirali 900 ljudi. Pred trgovinami s prehrambeni izdelki so se zmanjšale vrste potem, ko so vojaki poskrbeli za prevoz hrane, ki je v prejšnjih dneh ni bilo dovolj. Dijaki bodo ponovno odšli v učilnice že naslednje dni, predavanja na univerzah pa so bila tudi v dneh, ko so bili poulični spopadi najbolj siloviti.

Na sliki (AP): manifestacija v podporo predsednika Bendžedida.

Zadnja »maksi obravnava« v boju proti rdečemu terorizmu Razsodba procesa »Moro ter« 26 dosmrtnih zapornih kazni

RIM — Rimsko porotno sodišče je ob koncu tako imenovanega procesa »Moro ter« (tretji proces Moro) obsodilo 26 obtožencev na dosmrtno ječo, ostalim pa so skupno pripisali skoraj 1.800 let zapor.

Med obsojenci na najvišjo kazen, ki jo predvideva italijanski zakon, so med drugimi: Barbara Balzarani, Giovanni Senzani, Vittorio Antonini, Susanna Berardi in Enrico Villimburgo. Med tistimi, ki so dobili 30 let, so najbolj znani Mario Moretti, Natalia Ligas in Manuella Villimburgo, sestra Enrica Villimburgo. Na 22 let zapor so obsodili telefonista poslanske zbornice Giovanni Alimontija, na 17 let in 6 mesecev Prospera Gallinarija, na 16 let in 10 mesecev zgodovinskega voditelja rdečih brigad Renata Curcia, 12 let pa je dobil bivši socialistični senator Domenico Pitella, ki je v kliniki Lauria zdravil ranjeno Ligaso. Dvaindvajset od 173 obtožencev so oprostili zaradi različnih vzrokov (pomanjkanje dokazov, amnestija in ker so v priporu že prestali kazen).

Proces, ki je trajal dve leti in štiri mesece, bi moral razkriti teroristično dejavnost rimskega voda rdečih brigad od februarja 1977 do prvih mesecev leta 1982. Kot prejšnja dva procesa Moro in Moro bis je tudi ta pustil precej sivih lis. Poleg ugrabitve Alda Mora, pokola njegove telesne straže, 55-dnevne jetništva demokrščanskega veljaka in njegovega umora so na tem tretjem procesu obravnavali še umor karabinjerskega generala Enrica Galvaligia, ugrabi-

tev sodnika Giovannija D'Ursa, atentata proti odvetniku Antoniu De Viti in bivšemu načelniku Digosa Nicolu Simonu ter številne umore in rope.

Sedanji proces pa je nesporno dokazal, da se je treba v bodoče izogibati takim postopkom, ki zaobjemajo preveč kaznivih dejanj, saj je za skoraj vse obtožence zapadel rok o preventivnem zaporu, tako da so za zapahi ostali le po zaslugi prejšnjih obsodb. Kljub temu pa so morali pred razsodbo izpustiti sedem obtožencev, ki so jih včeraj obsodili na dosmrtno ječo.

Če k temu dodamo, da je proces stal pol milijarde lir, je popolnoma razumljivo, da v bodoče ne bomo več pričali takimi »maksimi obravnavam«. To odločitev med drugim krepi spoznanje, da so preiskovalci v bistvu zaključili sodne postopke proti tako imenovanemu »zgodovinskemu jedru rdečih brigad«. Novi rdeči terorizem se namreč omejuje na krajše obdobje, tudi kaznivih dejanj in zločinov je precej manj, tako da bodo prihodnje sodne obravnave precej hitreje.

Pri včerajšnji razsodbi so sodniki upoštevali tako zakon o skescancih kot tudi možnost, da se bivši teroristi ogradijo od oboroženega boja. Na tem procesu je bilo kar 20 skescancev, ki so prejeli zaporne kazni od dvanajst do enega leta zapor, štiri skescance pa so oprostili.

Ker Polisario zahteva umik maroških čet OZN ne bo spremenila načrta o Zahodni Sahari

NEW YORK — »Organizacija združenih narodov ne bo spremenila svojega načrta za referendum o samoodločbi Zahodne Sahare,« je dejal generalni tajnik OZN Perez De Cuellar, ko je obravnaval sprejembo stališča fronte Polisario o pogojih za uresničitev referenduma. Dodal je, da nudi načrt izvršne možnosti za doseg čimbolj pravičnega in dokončnega sporazuma med maroškim kraljestvom in fronto Polisario po petnajstih letih spopadov.

Tako fronta Polisario kot Maroko sta se v začetku avgusta strinjala z načrtom OZN za premirje in o prihodu predstavnikov OZN v Zahodno Saharo, ti naj bi pripravili referendum in nadzorovali njegov potek. Vodstvo fronte Polisario pa hoče, da se maroške čete popolnoma umaknejo iz zasedenih predelov Zahodne Sahare za ves čas trajanja referenduma, kar pa ni v skladu s smernicami OZN. Podrobnosti o mirovnem načrtu še niso znane, z gotovostjo se ve le, da bo pri-

šlo na področje približno 2000 pripadnikov vojaških enot OZN.

Med Marokom in fronto Polisario je tudi veliko nesoglasje o točnem številu beguncev, ki taborijo v puščavskih predelih Alžirije na meji z Marokom. Maroški viri pravijo, da je beguncev precej manj, kot to trdi fronta Polisario. Maroko trdi, da se je večina saharjskih beguncev doselila iz sušnih področij Alžirije, Mavretanije ter Malija.

Begunci so morali zaradi vojne temeljito spremeniti svoj način življenja, mladi pa so bili vsi vključeni v gverilske enote. Uprava fronte je na obmejnih predelih zgradila bolnišnice, mošeje in šole in tako občutno dvignila življenjski standard prebivalcev. Desetine hektarjev pušče so spremenili v polja, zgradili so majhne tovarne, kjer izdelujejo vse, tudi orožje in strelivo. Občutno so znižali število nepismenih. Kljub temu niso bili rešeni vsi problemi, predvsem kar zadeva oskrbo z zdravili in oblačili.

Samo kosovski komunisti imajo pravico zahtevati odstop svojih funkcionarjev

BEOGRAD — Član predsedstva jugoslovanskih komunistov Albanec Azem Vlasi ni odstopil. Zaključki skupne seje predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije in Zveze komunistov Kosova sicer omenjajo opomin kosovskemu vodstvu zaradi ne dovolj doslednega izvajanja ukrepov, istočasno pa poudarjajo, da so vse kadrovske in druge zadeve predvsem dolžnost in pravica kosovskih komunistov. To pa pomeni, da bodo o zadevi razpravljali kosovski in albanski komunisti na seji pokrajinskega komiteja, ki bo v teh dneh, še pred ponedeljkom. V tem forumu pa ima Azem Vlasi nesporno večino. To je že tretji Miloševićev neuspeh po prvotni tako odmevni zmagi v Vojvodini. V soboto mu ni uspelo vreči vodstva Črne gore in v nedeljo je črnogorsko vodstvo, ki se je uprlo sili uličnih izgradov, prejelo solidarne izjave vseh centralnih komitejev Zveze komunistov razen srbskega.

Včeraj bi moralo po teh načrtih priti do čiste v vodstvu kosovskih komunistov in vse napovedi so bile dokaj soglasne, da sicer ne bodo odstranili celotnega vodstva, da pa bodo odstranili številne albanske predstavnike, ki so Srbom najbolj trni v peti, predvsem Azema Vlasi. Srbski CK je o tem razpravljal in sklenil, da zahteva odstop treh najvidnejših albanskih predstavnikov. To pa se ni zgodilo, saj je predsedujoči Stipe Šušar zaključil, da je imenovanje in glasovanje sad legitimnih vodstev in torej kosovskega CK, ko gre za predsedstvo Kosova, jugoslovanskega CK, ko gre za predsedstvo Jugoslavije.

Azem Vlasi je v pisanju srbskega tiska postal nekaj sinonim za kosovsko kontrarevolucijo in albanski separatizem. Stalno je pod udarcem, proti njemu se pišejo številni članki in na vseh mitingih so zahtevali njegovo glavo. Očitno se v CK jugoslovanskih komunistov utrjuje zavest, da je treba stvari reševati mirno, z dogovarjanjem legitimnih organov oblasti, partije in drugih organizacij. **BOGO SAMSA**

● Kučan na seji CK ZK Slovenije

NADALJEVANJE S 1. STRANI

spopade. Argument, da nam strankarski politični pluralizem ne ustreza, ker bi povzročil nastanek nacionalnih strank in njihovega tragičnega spopadanja, je danes, čeprav ostajajo pri njem, videti naravnost ironičen, če ga soočimo s stvarnostjo, da nekatere nacionalne partijske grupacije že obstajajo in dostikrat delujejo kot skupine za pritisk znotraj in izven zveze komunistov in so nas že dobobra zapletle v tragičen spopad.

V nadaljevanju svojega govora je Milan Kučan še odločno zavrnil napad predsedstev Srbije in srbskih komunistov na telegram, ki je iz Ljubljane šel v podporo v Titograd in zaključil, da je ena izmed nalog te seje centralnega komiteja slovenskih komunistov, da se reši ene »največjih hipotez, ki obremenjujejo naše komunistično gibanje« - posledic dachauskih procesov: »Tak sklep centralnega komiteja bo izraz naše trdne volje in odločenosti, da popravljamo, kar se na storjenih in ugotovljenih zmotah popraviti da, in da se zavarujemo pred morebitnimi podobnimi napakami, pa tudi poravnamo dolg do žrtv teh procesov in njihovih svojcev, pa tudi moralna oddolžitve in priznanje,« je v za-

ključku rekel predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan.

Enajst ur in štirideset minut je trajala včerajšnja seja centralnega komiteja slovenskih komunistov. Osnovni temi razprave, odnos slovenskih komunistov do sprememb državne ustave in do Kosova, sta bili le meji, znotraj katerih je tekla razprava o slovenskem in jugoslovanskem trenutku. Kot je v zaključni besedi povedal predsednik slovenskih komunistov Milan Kučan, se je pokazalo, da je slovenski centralni komitej enoten, ne pa monolit - »kar je za nas dobro, kajti največje napake v zgodovini so delala monolitna vodstva,« je rekel Kučan.

Kar se ustave tiče, je mogoče na podlagi uvodne besede Cirila Ribičiča in vseh kasnejših razpravljalcev soditi, da slovenski komunisti ostajajo na načelni obrambi federativne državne ureditve in s tega stališča se ne nameravajo umakniti za nobeno ceno.

Tudi do Kosova, kljub hudim stvarim, ki se tam dogajajo, ostajajo načelni. V uvodni besedi h kosovski temi je Tina Tomljek povedala: »Vsak program izhoda iz krize bo uspešen samo, če bo izhajal iz dejstva, da je Jugoslavija večnacionalna skupnost in da bo trdna in stabilna država le, če se bodo vsi narodi in narodnosti v njej počutili doma, če bodo čutili, da so želeni in potrebni. Na narodnostno mešanih območjih morajo pripadniki manjšinskih narodov uživati raje kako pravico več kot večinski narod. To smo že večkrat poudarjali. Medsebojno komuniciranje med skupaj živječimi narodi je nujen temelj za vzpostavljanje skupnega življenja, pogoj za to pa je razvijanje bilingvizma in večkulturnosti v šolstvu, v drugih državnih institucijah in v družbenem življenju.«

Nastopil je tudi Franc Šetinc, ki je o svojem odstopu med drugim povedal: »Ne sprejemam očitka, da sem se vdal malodušju. Če bi bilo to res, bi se skliceval na slabo zdravstveno stanje in odšel, torej ne bi napisal izjave, ki hoče biti opozorilo, da nas bo pognalo v prepad, če rušilnega plazu ne bomo nemudoma zaustavili. Nisem odstopil pod pritiski temveč proti njim. Mnogi zahtevajo, da odstop prekličem. Če bi to storil, bi umaknil tudi svoje opozorilo, tega pa ne morem storiti, ker bi s tem odstop izgubil smisel.« Franc Šetinc je prosil za razumevanje za svoje dejanje in člani centralnega komiteja so mu ga izrazili s ploskanjem. Milan Kučan je povedal, da komunisti Šetinčev odstop razumejo kot »resno opozorilo in tragičen opomin« predsedstvu in centralnemu komiteju jugoslovanskih komunistov.

Več razprav se je nanašalo na strategijo in taktiko slovenskega nastopa na ponedeljkovi seji centralnega komiteja ZKJ, sekretar CK ZKJ Štefan Korošec pa je zbrane obvestil, da je mogoče pričakovati zamenjave tako v centralnem komiteju ZKJ kot tudi v njegovem predsedstvu (brez kongresa je mogoče zamenjati eno tretjino članov). Med drugimi naj bi najvišje partijske organe zapustili vsi, ki zasedajo ključne položaje v državi ali drugih političnih organizacijah (člani vlade, državnega predsedstva in predsedstev sindikata in podobno). Tako bi se država in partija personalno ločili.

Centralni komitej je še priznal krivice, ki jih je nedolžnim ljudem storilo partijsko vodstvo ob dachauskih procesih, in podprl zamisel, naj se žrtvam procesov v Ljubljani postavi spominsko obeležje.

Predsedujoči v predsedstvu CK ZKJ Stipe Šušar in predsednik CK kosovskih komunistov Kačusa Jasari med skupno sejo obeh predsedstev (Telefoto AP)

Prva seja novoustanovljenega sveta za varstvo človekovih pravic

LJUBLJANA — Včeraj se je na svoji prvi seji sestal novoustanovljeni svet za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Že na samem začetku se je soočil z resnim pomislekom, ali je prav, da ob usodnem dogajanju v nekaterih delih države, ko gre za očitno dušenje demokratičnih poti, sprejmejo izjavo ali ne. Nekateri od članov so namreč pomišljali le v tem smislu, da svet zastopa moralna in ne izrazito političnih kršitev. A je prevladovalo mnenje, da gre v zdajšnjem političnem spopadu za izrazito kršenje suverenih pravic narodov, narodnosti in osnovnih pravic, zato je apel k razumu treba posredovati in to vseh jugoslovanski demokratični javnosti.

Med najodločnejšimi v tej zahtevi je bil Franco Juri. Poudaril je, da se ta čas po vsej Sloveniji porajajo pisma solidarnosti s slovenskim političnim vodstvom kot obupen klic k razumu. Očitno že prihaja do kršitev političnih in človekovih pravic, to lahko celo privede do nasilja, zato se svet, ki je dokazal svoje jugoslovansko, po Jurijevem mnenju mora odzvati. Naj se kot člani tega sveta ogradimo do političnih dogajanj, ali pa gre morda za dogajanja, ki lahko ali že povzročajo kršenje človekovih pravic in torej moramo kaj reči, se je vprašal Miloš Mikeln. In v nadaljevanju odgovoril, da v političnem spopadu, kjer gre za očitno izko-

riščanje ekonomske stiske ljudi in siromaštva, že grozi krnitev človekovih pravic, zato je izjava, kratka in jedrnata, nujna.

Če bo šlo tako naprej, ne bomo imeli v tem svetu več kaj govoriti, ker sploh ne bomo več obstajali, je menil Primož Simoniti in kot domala vsi člani pozval slovensko vodstvo, naj se končno opre na slovensko demokratično javnost. Slovenska politika naj se polnokrvno postavi na čelo svojega naroda (Drago Demšar). Prave demokratične legitimnosti to vodstvo doslej še ni dobilo, ker so volitve bile takšne, kot so pač bile, toda kakaj se zdaj tega brani, so se spraševali. In opozorili, da svet dogajanje ne sme politizirati. To je stvar drugih institucij. Ni potrebe, da bi se obnašali čedno, bolje se je držati področja, zaradi katerega smo v Sloveniji ta svet ustanovili.

V nadaljevanju so člani sveta spregovorili še o organizacijskih in metodoloških vprašanjih svojega delovanja. Dr. Peter Jambrek je opozoril na probleme v veljavni in »popravljenik« ustavi, ko nekatera mednarodna določila o človekovih pravicah niso zajeta ali pa so v nasprotju z drugimi ustavnimi določbami.

NADA MAVRIČ

V Vojvodini in Črni gori položaj še resen

BEOGRAD — Po množičnih protestih in navkljub določeni umiritvi je politično-varnostni položaj v Črni gori in Vojvodini še naprej resen, so poudarili na predsedstvu zvezne konference SZDL predstavniki republike in pokrajinske konference Črne gore in Vojvodine.

Govorili so o vzrokih in poteku shodov v Črni gori in v Vojvodini ter opozorili na okrepljeno politično dejavnost organov in organizacij v republikah in pokrajini, s katero naj bi se upravičeno nezadovoljstvo ljudi usmerilo k reševanju problemov skozi legitimne organe in institucije sistema.

Ob oceni, da izredno težkega stanja na Kosovu ni treba pojasnjevati, je predstavnik pokrajinske konference SZDL Kosova poudaril nujnost takojšnje določitve odgovornosti za položaj v pokrajini.

Različni podatki o stopnji onesnaženosti v Milanu

MILAN — Svetovna organizacija za zdravstvo je pred kratkim objavila statistični pregled najbolj onesnaženih mest. Iz raziskave izhaja, da je Milan najbolj onesnaženo mesto na svetu s 185 mikrogramov žveplene anhidrida v kubičnem metru zraka.

Na izsledke raziskave je reagirala milanska občinska odbornica za ekologijo Cinzia Barone, ki je dejala, da so v vелеmestu zabeležili v zadnjih šestnajstih letih občuten padec stopnje

onesnaženosti. Baronejeva je svojo izjavo podkrepila s podatki, po katerih je bilo leta 1970 800 mikrogramov žveplene anhidrida v kubičnem metru, leto zatem pa kar 1.084, v letu 1987 pa so izmerili samo 139 mikrogramov strupene snovi v kubičnem metru zraka. V primeru, da so ti podatki točni, bi Milan avtomatično izgubil prvo (nezavidljivo) mesto na posebni razpredelnici najbolj onesnaženih mest.

Izvajanje dekreta Ruffolo

RIM — Komisija za okolje v poslanski zbornici je na včerajšnjem sestanku obravnavala uveljavitev dekreta ministra za okolje Ruffola o skladiščenju in uničenju industrijskih odpadkov. Med drugim so sklenili ustanoviti stalno koordinacijsko službo med deželnimi upravami in združenjem javnih podjetij krajevnih uprav (CISPSEL).

Na sestanku so sodelovali tudi predstavniki zveze industrijcev, ki so izrazili odločno nasprotovanje nameravanemu sprejetju posebnega obdavčenja plastičnih vrečk, ki so eden izmed najbolj pogostih virov onesnaženja.

Z včerajšnje seje deželne komisije za javna dela

Uničevanje odpadkov ostaja še vedno odprto vprašanje

TRST — Včeraj se je sestala deželna komisija za javna dela, ki je razpravljala o vprašanju odpadkov. Uvodno poročilo je imel odbornik za okolje Armando Angeli.

Osrednji točki razprave sta bili vladni dekret o uničevanju industrijskih odpadkov in odložitev deželnega zakona o trdih odpadkih. Odbornik Angeli je v uvodu svojega posega dejal, da bo morala Dežela FJK počakati, da bo italijanski parlament sprejel vladni dekret. Zelo verjetno je na-

mreč, da bodo v poslanski zbornici spremenili marsikateri do sedaj veljavni člen.

Predsednik komisije Pierantonio Rigo je v svojem posegu poudaril, da osrednja vlada oporeka deželni upravi pravico, da prepove uporabo plastičnih vrečk, saj je to pristojnost države.

Svetovalci večine so po uvodnih besedah poročevalca Angelija sprejeli njegovo tezo, da bi potrdili obstoječi deželni zakon, izključili bi le člen o plastičnih vrečkah. Na ta način bi del-

no rešili vprašanje odpadkov, ostali pa bi odprti vprašanja industrijskih odpadkov in škodljivih snovi. Obeh problemov bi se lotili, ko bi vladni dekret postal zakon. Predsednik komisije Rigo je naglasil, da se mora deželna vlada oborožiti z ustreznimi zakoni, saj sedanje pomanjkljivosti onemogočajo, da bi se resno lotili uničevanja odpadkov, tudi ko gre za trde odpadke, ki se kopičijo v mestih.

Vsa zadeva je očitno zelo zapletena. Osrednja vlada je izdelala dekret o industrijskih odpadkih, o dekretu bodo morali glasovati v parlamentu in šele nato bo lahko dekret postal zakon. Dežela FJK je tudi izglasovala svoj zakon, vendar bi morala izločiti člen o plastičnih vrečkah. Svetovalci večine bi radi ohranili del deželnega zakona, vsem pa je jasno, da bo treba čakati na usodo vladnega dekreta. Šele nato bo jasno, kako ukrepati pri uničevanju industrijskih odpadkov.

Prav zaradi nejasnosti in zmede so svetovalci opozicije nasprotovali temu, da bi ponovno odobrili deželni zakon.

Komunista Sonogo in Budin sta med drugim poudarila, da je Dežela že trikrat glasovala o zakonih za uničevanje odpadkov, in to v borih treh letih. Vsakič, pravijo komunisti, je deželna vlada trdila, da gre za dokončno rešitev vprašnja. Praksa pa jasno kaže, da ni tako, le zmeda je bila vedno večja.

Pismo Janezu Stanovniku

Poročali smo že, da so se v soboto v Trstu, v okviru letošnjih Koroških dnevov, sestali zastopniki Narodnega sveta Koroških Slovencev, Koroške enotne liste in Slovenske skupnosti. S tega posveta so zastopniki omenjenih organizacij poslali predsedniku predsedstva SRS Janezu Stanovniku pismo, v katerem izražajo »globoko zaskrbljenost zaradi ogrožanja slovenske državnosti, ki med drugim hudo slabi boj slovenskih manjšin za narodne pravice in manjša ugled matice v svetu.«

V pismu mu zastopniki omenjenih strank in organizacij izražajo »vso podporo naporom za demokratizacijo, gospodarsko ozdravitev, utrditev slovenske samobitnosti in razvoj v smeri evropskega povezovanja«. Istočasno izražajo željo, da bi pri svojem boju za obstoj in razvoj bili še vnaprej deležni nadaljnje podpore.

Zasedanje mešane komisije za vodno gospodarstvo

V Novi Gorici se je včeraj sklenilo 10. redno zasedanje Mešane italijansko-jugoslovanske komisije za vodno gospodarstvo, ki je predvidena po Osimskih sporazumih. Delegaciji sta vodila predsednik Republiškega komiteja Slovenije za varstvo okolja inž. Tomaž Vuga in inž. Mario Rugen, vodja urada pri italijanskem ministrstvu za javna dela. Zasedanju je prisostvoval tudi ambasador Massimo Casilli d'Aragona, ki pri zunanjem ministrstvu odgovarja za izvajanje Osimskih sporazumov.

Kot podrobneje poročamo na goriški strani našega dnevnika so bila v ospredju nekatera vprašanja urejanja voda na območju obeh Goric. Govor je bil o gradnji jezov čez Sočo pri Podgori, pri čemer je jugoslovanska stran dosegla sprejetje zahteve, da bo to vprašanje moralo še biti predmet mednarodnega pogajanja, zaradi učinkov, ki jih bo sprememba načrta z italijanske strani povzročila tudi preko meje.

Širšega pomena je bila ocena kvalitete mejnih vodotokov, Soče s pritoki, Vipave, notranjske Reke, Timave. Na osnovi podatkov, ki so jih od zadnjega zasedanja, maja lani, zbrale pristojne službe na obeh straneh. Ugotovili so, da se v tem času stanje glede čistoče rek ni poslabšalo. Kar zadeva (že precej slabo) stanje notranjske Reke, so zazpazili nekoliko izboljšanje, manj zaznatni napredek pa beležijo tudi glede čistoče Vipave.

Italijanska stran je na zasedanju dala pomembno zagotovilo, da bodo do konca prihodnjega leta zaprli rudnik Rajbl - že več let odprto rano, ki povzroča onesnaževanje vodnih tokov, predvsem reke Koritnice na jugoslovanski strani meje. Seveda se bo pri tem postavilo vprašanje tam zaposlenih rudarjev.

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

O odnosu med večino in manjšino na Tržaškem: pristop zgodovinarja

Deželni inštitut za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Juljski krajini je v sodelovanju z ustanovo Irsae pred štirimi leti organiziral v Trstu tečaj za italijanske šolnike o narodnih vprašanjih ob italijanski vzhodni meji. Med sedmimi zanimivimi predavanji je bil objavljen pozneje tudi prispevek prof. Elia Apiha o fašistični raznarodovalni politiki na našem območju. Iz te razprave bomo povzeli nekatere vodilne misli, ki seveda nikakor ne morejo nadomestiti branja zgoščenega in vsebinsko zelo bogatega eseja.

Avtor začne pri koreninah fašističnega protimanjšinskega odnosa. Išče jih v glavnih značilnostih italijanskega liberalnega meščanstva v avstro-ogorskem Trstu. Te značilnosti so bile: kulturna oblast italijanske skupnosti, ki je spadala h "kulturnim nacijam" skupaj z Nemci in Madžari, medtem ko so Slovenci in Hrvati spadali k "obglavljenim" narodom, ki so prišli v moderno dobo brez tradicionalnega vodilnega sloja. Gospodarska oblast, ki se je izražala v italijanskem obvladovanju trgovskih tokov, ki so se pretekali skozi Trst. Politična oblast, ki je slonela na volilnih mehanizmih, ki so privilegirali italijansko elito.

Na prelomu stoletja pa so tudi Slovenci začeli krepiti svoj srednji sloj, ki je začel zahtevati politično avtonomijo in narodnostno enakopravnost. Od patriarhalnega sožitja se je odnos med Italijani in Slovenci prevesil v kompetitivnost.

Italijanska liberalna oblast je skušala zanikati obstoj Slovencev v mestu z izgovorom, da gre za nesprejemljiv pritisk dunajske vlade. Odnosa do povsem slovenskega zaledja, pa italijanski Trst skoraj ni imel. Tržaški trgovsko-finančni kapital je bil odtujen slovenskemu podeželju, obravnavala ga je z merili razvite mestne družbe, ki je prepogosto "reševala" konflikte s predskodki o lastni zvišeniosti nad "barbarstvom" podeželja. Na drugem bregu, pa so Slovenci ugotavljali, kako razredne meje pogosto sovpadajo z narodnimi; kako zastopljena narodnost sovпада z izkoriščenimi sloji. Narodnostne in razredne napestosti so se kopičile in seštevale.

Sprememba meja je po prvi svetovni vojni povečala oblast italijanske meščanske komponente in zaostriła družbeno in narodnostno napetost. Italija je prišla v Trst kot centralizirana enonarodna država, ki sta ji bili tuji bodisi narodno vprašanje bodisi

politična tradicija o krajevnih avtonomijah.

Fašistični režim je še bolj poudaril strukturo enonacionalne centralizirane države. Zanikal je vsako diferenciacijo, ne le na vzhodni meji, ampak tudi na glavnih otokih in do nekato-liških verskih manjšin. Etnično kompetitivnost je kmalu zamenjala groba nadvlada, kar je privedlo k narodnostnemu zatiranju in raznarodovanju kot "končni rešitvi" narodnega vprašanja. To usmeritev je fašizem skušal utemeljevati z argumentom, da je to predpogoj nacionalistične ekspanzije na vzhod in z argumentom o superiornosti italijanske kulture, torej z etničnim predsodkom.

Raznarodovanje je potekalo laže v mestu kot na podeželju. Tržaško zaledje je ostalo slovensko, bodisi, ker ni uspela naselitev Italijanov (zaradi revne zemlje) bodisi, ker sta vas in družina, kot obrambni strukturi slovenske narodnosti, vzdržali pritisk. Do tega zaključka je avtor prišel s primerjavo popisov iz časov prve svetovne vojne z onimi in časa po drugi svetovni vojni. Do popisnih podatkov, pa je zelo previden: odpor Slovencev do narodnostnega popisa se mu zdi upravičen, kajti sklep o reševanju manjšinskega vprašanja ne sme izhajati iz merjenja odstotkov, ampak iz bistvene ugotovitve, da manjšina obstaja.

Izidi in posledice take politike so znani: močan pritisk je rodil močan odpor in veliko nasilja. Marsikatera neložna upravna tvorba se je v teku druge svetovne vojne zrušila, nekaj usledil preteklosti pa je ostalo. Po tekmovalni in po zatiralni fazi v odnosih med večino in manjšino, smo prišli v fazo sožitja. Vendar v politični presoji slovenskega položaja v Italiji ostaja še preveč predsodkov. Treba se je zavedati, pravi avtor, da Slovenci v Italiji niso italijanski državljani slovenskega jezika, ampak Slovenci z italijanskim državljanstvom. Zato morajo imeti možnost biti celoviti Slovenci, da bodo lahko tudi celoviti državljani.

Elio Aphi, Regime fascista e repressione nazionale ai confini orientali d'Italia, in Qualestoria, 1. 13., št. 1., Trst, april 1985, str. 28-39. Prejšnji članek o šolskem položaju Hrvatov na Madžarskem je črpal večino podatkov iz istoimenske razprave Đura Vidmarovića, ki je bila objavljena v Zgodovinskem časopisu, 1. 42., 1988, Ljubljana, št. 1, str. 103-109.

Jubilej vzgojne posvetovalnice Koper

KOPER — Te dni mineva dvajset let, odkar so v okviru Delavske univerze Ivana Regenta v Kopru ustanovili Vzgojno posvetovalnico, danes samostojno ustanovo z nazivom Svetovalni center za otroke, mladostnike in starše. Trinajstčlanski kolektiv s petimi rednimi pogodbenimi sodelavci ter najmanj 30 inštruktorji - prostovoljci, se je v dveh desetletjih razvil v pomembno ustanovo, ki skrbi za psihosocialni razvoj odrasčajočega otroka.

Center v zadnjih letih obravnava okrog tisoč primerov letno, pri čemer je posebej zanimivo, da poslujejo dvojezično in da se k njim za pomoč obračajo tudi starši oziroma vzgojitelji iz zamejstva in to Slovenci pa tudi Italijani, saj je to področje na Tržaškem obdelano le raziskovalno, nimajo pa ambulantnega in kliničnega dela, preventivnega in skupnostnega ter izobraževalnega dela, kar v koprskem centru predstavlja večji del aktivnosti.

Med specifičnostmi, značilnimi za koprski Svetovalni center je nedvomno pomembna tudi ta, da njihovi strokovnjaki večji del dela opravijo na terenu,

na domu, v šolah, vrtcih in krajevnih skupnostih. »Učinkovitost našega dela je težko merljiva, prepričani pa smo, da s tem, ko se otroku približamo v njegovi sredini, tam, kjer je zanj najbolj primerno, dosegamo večje učinke pri svojem delu,« pravi mag. Robert Trunkl, direktor Svetovalnega centra. Delavci centra, ki deluje predvsem na Obali, Krasu in Postojnskem, bodo le v okviru preventivnega delovanja organizirali kar 50 raznovrstnih predavanj za starše, učitelje, vzgojitelje in mladostnike, njihovo prisotnost pa je čutiti domala povsod, kjer lahko kaj koristijo. Pomembno je, da se zadnja leta vključujejo v pripravo in izvedbo vsebine življenja na letovanih, ki jih organizira občinska ZPM, sodelujejo na radiu, s posebno rubriko v Primorskih novicah, itn.

Ko predstavniki centra govorijo o svojem delu poudarjajo, da ne posvečajo pozornosti le otrokom, ki so drugačni od drugih, ali moteni in potrebujejo specifično pomoč pri premagovanju težav pri učenju, življenju v sredini, kakršni so, pač pa skozi pre-

ventivno delo, predavanja skušajo čimbolj izboljšati vzgojno-izobraževalno prakso. Tudi v primerih, kugotovijo, da imajo opravka z nadpovprečno razvi-

Ob jubileju Svetovalnega centra bodo v petek v mali dvorani koprškega gledališča delavci centra skupaj s številnimi gosti pripravili krajšo slovesnost v okviru katere bodo tudi tri zanimiva predavanja strokovnjakov s področja psihologije in vzgoje. Dr. Ludvik Horvat bo spregovoril o vlogi strokovnih institucij v vzgojno-izobraževalni praksi, dr. Borut Šali o razvoju svetovalnega dela in dr. Vilijem Ščuka o človeku kot osebi iz preteklosti in prihodnosti.

tim otrokom, se vključujejo v proces vzgoje, izobraževanja, da bi bili učinki tega dela kar najboljši.

DUŠAN GRČA

Srečanje bivših internirancev

Danes ob 17. uri se bo začelo v hotelu Bernardin v Portorožu 1. srečanje bivših internirancev v nacističnem taborišču Auschwitz, na katero je Republiška komisija za bивše politične zapornike, internirance in izgnance, ki deluje v sklopu Republiške konference Zveze združenj borcev Slovenije, povabila tudi interniranke s Tržaškega in Goriškega.

Glavni govornik na srečanju bo pisatelj Ciril Zlobec, v kulturnem programu pa bo sodeloval zbor KD Karel Pahor iz Pirana.

Na srečanju, ki bo potekalo še jutri, bodo predstavili tudi knjigo "45 let vstaje na Primorskem", spomnili pa se bodo tudi obletnice množičnega odhoda internirank v nacistična taborišča, predvsem v Auschwitz in Ravensbrück.

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

77.

Za hip se je oddaljila od njega, se s palcem ljubeče dotaknila njegove spodnje ustnice in mu jih rahlo razprla, potem mu je z rokami segla v lase in potegnila njegovo glavo navzdol. Tokrat ni bil nezadovoljen in njegovo drgetajoče veselje se je preneslo nanjo.

Že prej ga je večkrat držala v objemu, toda kot otroka, nikoli kot moškega, in šok, ki ga je doživela ob tem, ko je v njem odkrila moškega, jo je plašil. Ko se je izgubila v njegovem objemu, ko je na sebi čutila njegove ustnice, ko so njene dlani drsele po njegovemu vratu in gladkih, mišičastih prsih, je v sebi odkrila potrebo po tem in bolečino, vzbujajočo užitek, da čuti njegove roke na svojem telesu. Našel je z obleko zakrite obrise njenih prsi, ne da bi ga kdo vodil, potem pa je njegova dlan zdrsnila pod ovrtnik njene obleke in objela njeno golo ramo.

»Mary! Tim! Mary! Tim! Kje sta, kaj me ne slišita? Jaz sem Ron! Odgovorita mi!«

Izvila se mu je iz objema, ga prijala za roko in ga odvela v zavetje dreves. Tekla sta toliko časa, da je bil Ronov glas le še oddaljen odmev za njima, šele takrat sta se ustavila. Maryino srce je tako razbijalo, da je komaj lovila sapo in za trenutek se ji je zdelo, da bo omedlela. Lovila je zrak in sopihala ter se oklepala Timove roke, dokler ji ni odleglo, potem pa se je nekoliko v zadregi oddaljila od njega.

»Pred seboj imaš neumno staro trapo,« je rekla, ko se je obrnila k njemu.

Smehljal se ji je na svoj stari, popolnoma ljubeči način, vendar je bila v njem zdaj razlika, neko novo očaranje in začudenje, kot da si je v njegovih očeh pridobila neko novo razsežnost. To jo je stregnilo bolj, kot bi jo lahko karkoli drugega. Roko si je pritisnila na čelo in poskušala misliti. Kako se je to zgodilo? Kako bo zdaj ravnala, kako naj ga postavi na raven njunih prejšnjih odnosov, ne da bi ga prizadela?

»Tim, tega ne bi smela narediti,« je počasi rekla.

»Zakaj?« Obraz mu je žarel od sreče. »Oh, Mary, nisem vedel, da se to tako čuti! Všeč mi je bilo, veliko bolj všeč, kot pa če te objemam ali pa če me ti toliš!«

Odločno je odmikala. »To je vseeno, Tim! Tega ne bi smela storiti. Nekaj stveri ljudje ne smejo počenjati, in ta je ena izmed njih. Prava škoda, da nama je bilo všeč, ker se ne sme ponoviti, nikoli se ne sme ponoviti, pa ne zato, ker meni ne bi bilo všeč, tako kot je bilo tebi, temveč zato, ker ni dovoljeno. Moraš mi verjeti, Tim, res ni dovoljeno! Od-

govorna sem zate, zate moram skrbeti tako, kot bi to hotela tvoja mama in oče, to pa pomeni, da se ne smeva poljubljati, enostavno se ne smeva.«

»Toda zakaj, Mary? Kaj pa je narobe pri tem? Meni je bilo všeč!« Obraz mu ni več žarel.

»Samo po sebi to ni narobe, Tim. Toda med teboj in menoj je prepovedano, greh je. Ali veš, kaj je greh?«

»Seveda vem! To je tisto, če nekaj storiš, kar Bogu ni všeč.«

»No, Bogu ni všeč, če se poljubljava.«

»Toda zakaj bi imel Bog kaj proti temu? Oh, Mary, še nikoli nisem občutil kaj takega! Tokrat sem se počutil skoraj tako kot če bi bil čisto pri pravi! Zakaj bi imel Bog kaj proti? Ni pošteno, če ima Bog kaj proti, enostavno ni pošteno!«

Zavzdihnila je. »Ne, Tim, ni pošteno. Toda včasih težko razumemo, kakšni so božji nameni. Veliko je stvari, ki jih moraš početi, ne da bi prav vedel zakaj, mar ne?«

»Ja, verjetno res,« je nejevoljno odgovoril.

»No, kadar govorimo o božjih namenih, nobeden izmed nas ni čisto pri pravi - ti nisi čisto pri pravi, jaz nisem čisto pri pravi, tvoj oče ni čisto pri pravi, avstralski ministrski predsednik ni čisto pri pravi in kraljica tudi ne. Moraš mi verjeti, Tim!« je moledovala. »Moraš mi verjeti, kajti če mi ne boš, ne bova mogla več biti prijatelja, ne bova se smela več videti. Za naju ni mogoče, da bi se objemala in poljubljala, to je greh v božjih očeh. Ti si še mladenič in ne popolnoma pri pravi, jaz pa se že staram in sem popolnoma pri pravi pameti. Dovolj sem stara, da bi bila lahko tvoja mati, Tim!«

Morda dokončni razkol med KD in PSI Zmeda pred občinsko sejo

Več kot tri mesece po volitvah in dan pred odločilno občinsko sejo še ni znano, kdo bo tržaški župan. Pogajanja med strankami (bivše) koalicije, ki je doslej upravljala Občino in Pokrajino, so se skoraj dokončno razbila, tako da vlada sedaj na političnem prizorišču popolna zmeda. Zasedanje občinskega sveta se bo — razen v primeru presenečenj zadnjega trenutka — začelo brez političnega sporazuma, tako da bo za župana v teh pogojih izvoljen svetovalec, ki bo prejel največ glasov. Pri prvih dveh glasovanjih je za izvolitev župana po zakonu obvezna absolutna večina glasov, v odločilni balotazi pa zadostuje relativna večina.

Do razkola je prišlo v torek zvečer na sedežu tržaške federacije PSI, kjer so se srečali predstavniki petstrankarske koalicije in Liste za Trst. Da se je srečanje pričelo v napetem vzdušju, priča že uvodni poseg demokristjanskega tajnika Tripanija, ki je glasno protestiral zaradi navzočnosti delegacije LpT, ki je prišla na sestanek na

izrecno povabilo socialistov. Demokristjani niso »prebavili« te udeležbe, ker so bili mnenja, da je bil sestanek namenjen samo petim strankam, ki bi morale nato morebitna skupna stališča šele posredovati Listi.

Politična nesoglasja pa so prišla jasno do izraza, ko je delegacija PSI formalno posredovala sogovornikom predlog, da bi na čelo tržaške Pokrajine, Občine in Krajevne zdravstvene enote izvolili predstavnike laičnih strank PSDI, PRI in PLI. Stališča PSI, KD in Liste — pravijo socialisti — so v teh pogojih nezdružljiva, zato predstavljajo lahko laične sile v teh razmerah edino politično ravnotežje, ki bi bilo sprejemljivo za vse tri stranke. Za tržaškega župana bi tako kandidiral liberallec Trauner, za predsednika Pokrajine republikanec Cervesi, za predsednika upravnega odbora KZE pa morda pokrajinski tajnik PSDI Berce. Odborniška mesta na Občini in Pokrajini pa bi razdelili na podlagi številčnega razmerja sil med strankami.

KD je v celoti zavrnila ta predlog, ki ga je sekretar Tripani v intervjuju za neko zasebno televizijsko postajo označil kot sramotnega in žaljivega za stranko, ki je na junijskih volitvah postala stranka relativne večine in katere glavni kandidat za župana je prejel največ osebnih preferenc. Tajniki so se razšli, ne da bi se dogovorili za novo kolegialno srečanje, do katerega najbrž sploh ne bo prišlo.

Na jutrišnji seji občinskega sveta se v teh pogojih zato lahko marsikaj zgodi. Največ možnosti za izvolitev ima še vedno demokristjan Richetti, lahko pa prodrejo tudi druge kandidature. KD ima v občinski skupščini 18 svetovalcev, isto število predstavnikov pa imajo skupaj tudi socialisti in listarji, ki v primeru sporazuma lahko podprejo skupnega kandidata. V tem primeru bi odločilno vlogo igrale ostale stranke, v prvi vrsti komunisti, čeprav je malo verjetno, da bi v pomanjkanju sporazuma KPI kar tako »poklonila« svojih deset glasov demokristjanom ali socialistom. V primeru vzdržanja svetovalcev KPI pa bi vloga jezička na tehtnici pripadla laičnim strankam, Slovenski skupnosti in zelenim, seveda če drži načelo, da bo podpora MSI za vsakega kandidata nezaželena in nesprijemljiva.

SSK se ni še izrekla o svojem sodelovanju v morebitnem manjšinskem odboru s KD in z županom Richettijem, njen edini svetovalec Lokar pa bi v primeru balotaze skoraj gotovo podprl demokristjanskega kandidata. Isto velja morda tudi za svetovalke zelenih, ki sta bili izvoljeni na listi s simbolom marjetice.

S. T.

Iz protesta proti politični praznini v javnih upravah Sindikalisti CGIL simbolično zasedli občinsko dvorano

(Foto Magajna)

Vodstvo Sindikata uslužbencev javnih ustanov CGIL se je včeraj zjutraj zbralo v sejni dvorani tržaške občinske palače in jo za tri ure simbolično zasedlo. Bila je to protestna manifestacija proti politično-upravni krizi, ki že tri mesece po volitvah hromi delovanje tržaških uprav. Pomanjkanje političnega vodstva se negativno odraža na vseh ravneh, še posebno na tistih področjih, ki so bila od nekdaj zanemarjena. To je oskrba za ostarele, kjer je občinska uprava že sramotno odsotna, smetarska in grobarska služba, vprašanje odpadkov in njihovega upepeljevanja. Sindikalisti so včeraj opozorili tudi na hude in morda celo nepopravljive zamude pri izkoriščanju prispevkov iz javnih skladov.

Nezadržnemu nazadovanju kvalitete javnih služb botruje tudi dejstvo, da so določila pred kratkim podpisane pogodbe za javne uslužbence ostala na papirju, pri svojih zahtevah za reorganizacijo dela, urnikov in plač pa sindikalni predstavniki nimajo pravega sogovornika. To velja za uslužbenca tržaške Občine, pa tudi za zdravstveni sektor. Tudi upravni svet KZE je namreč le začasen; dogaja se celo, da so v njem politiki, ki niso bili ponovno izvoljeni in torej nikogar ne predstavljajo. Nič čudnega, da sprejemajo odbori samosvoje sklepe, za katere verjetno sploh ne bodo odgovarjali.

Za vodstvo Sindikata uslužbencev javnih služb CGIL je tako zadržanje političnih strank absolutno nesprijemljivo in prava klofuta za občane, ki plačujejo davke, a ne razpolagajo s službami.

Nič uradnega o železarni AIT

Kaže, da bo za uraden izid dražbe, ki jo je razpisala državna finančna družba Finsider za prodajo svojih petih železarskih obratov (med katerimi je tudi škedenjska železarna AIT), potrebno čakati še nekaj dni. Likvidatorji, ki so v ponedeljek v nekem rimskem notarskem studiu odprli ovojnice s ponudbami zasebnih podjetnikov, so se namreč ogradili z doslednim molkom, tako da so vse govorice teh dni povsem neuradne.

Kar zadeva škedenjsko železarno, je podoben molk značilen tudi za kroge oposke jeklarske industrije Pittini, katere lastnik je edini pokazal dokajšnjo odločenost za odkup tržaškega obrata. In govori se, da je tudi edini, ki se je odzval na dražbo zanj, kar pomeni, da je njegova ponudba najbrž ostala v okvirih, ki so bili že skoraj dokončno dogovorjeni v predhodnih pogajanjih s Finsider.

Okolje predmet skupnega dela KPI in ZKS

Deželna komisija KPI za vprašanja okolja in marksistični center Zveze komunistov Slovenije sta si izmenjala dokumenta o vprašanju okolja, kar predstavlja konkreten začetek skupnega dela na tem področju.

V tiskovnem sporočilu KPI beremo, da so o obeh dokumentih razpravljali na prvem sestanku delegacij, ki so jih sestavljali Tullio Morgutti, Giorgio Mattassi in Franco Perco za KPI ter Jadran Maček in Jože Urh za Zvezo komunistov Slovenije. Razprava se je gibala predvsem okrog vprašanj, ki jih zastavljata dokumenta in okrog metod in časovnih rokov njihovega reševanja. Delegaciji sta se sporazumeli, da se bodo po že dogovorjenem posvetu o Jadranu lotili vprašanja energije, prav tako z izmenjavo dokumentov in s srečanji izvedencev za to področje.

Naslednje srečanje med komunističnimi predstavniki obeh strani bo posvečeno naravnim parkom, živalstvu in tekočim vodam.

Dvigovanje bonov še do 22. oktobra

Do torka razdelili bone za 35 milijonov litrov bencina

Skoraj dve tretjini upravičencev sta že dvignili bone za bencin po neobdavčeni ceni. Do torka so na tržaških občinskih izpostavah in na uradih okoliških občin oddali bone za 35 milijonov litrov bencina, kar predstavlja približno 60 odstotkov vsega bencina, ki ga bodo razdelili po neobdavčeni ceni (skupna količina razpoložljivega bencina je 55 milijonov litrov) in na ta način zadostili približno 65 tisoč prošnjam. Pravico do bonov za bencin po neobdavčeni ceni ima približno 73 tisoč prebivalcev tržaške pokrajine. Kot je znano, je bone mogoče dvigniti do 22. oktobra, veljali pa bodo do 30. aprila prihodnjega leta. Deset dni pred zaključkom razdeljevanja bonov je večina Tržačanov torej že pohitela na občinske izpostave in dvignila bone. Drugi del bonov bodo razdeljevali od 21. novembra do 22. decembra.

Med razdeljevanjem bonov ni prišlo do take gneče, kakršna je bila v prvih dneh oddajanja prošenj. Zato so na občinskih izpostavah spremenili urnik za razdeljevanje bonov. Od ponedeljka so tržaške občinske izpostave odprte od 18. do 20. ure, v Miljah pa je mogoče dvigniti bone pri Tehničnem uradu v Ul. Roma, in sicer od 15. do 19. ure. Na županstvu devinsko-nabrežinske občine oddajajo bone od 9. do 13. ure in od 17. do 19. ure, na Repentabru od 8. do 14. ure, v Zgoniku vsak dan od 8. do 13. ure in ob torkih ter četrčkih od 15. do 18. ure, v Dolini pa vsak dan od 8.30 do 12. ure in ob ponedeljkih in sredo od 15.30 do 17.45.

Če problemov za dviganje bonov ni, pa je včasih problem najti črpalko, kjer imajo dovolj bencina. Zaradi naraslega povpraševanja po gorivu so mnoge črpalke predčasno izčrpale zaloge, večina pa jim ima premajhne rezervoarje, tako da bo tankanje tudi v prihodnje precej oteženo.

Prijetno srečanje Zorana Lupinca in njegove harmonike s Škedenjci

(Foto Magajna)

Škedenjsko kulturno društvo Ivan Grbec je uresničilo posrečeno zamisel in za začetek nove delovne sezone pripravilo v svoji dvorani srečanje z Zoranom Lupincem in njegovo diatonično harmoniko. Prav naš priznani glasbenik (svetovni prvak na svojem področju) je z igranjem na ta instrument ustvaril med poslušalci vzdušje, kot ga je mogoče doživljati le ob izredno dobro podanih koncertih. Program, ki je obsegal polke, valčke, mazurke in koračnice, je Zoran Lupinc podajal s tako dovršenim izvajanjem, s tako globokim čutom za vsebino posameznih skladb, da je bila tišina v

dvorani popolna in da so poslušalci, prevzeti od lepe melodije in od izrednega podajanja skladb, sledili večeru izjemno pozorno in navdušeno.

Gosta in navzoče je pozdravila predsednica društva Devana Černic, program in pogovor z umetnikom pa je vodila Melita Valli. Večer je tako potekal z vprašanji in odgovori, vmes pa je Lupinc zaigral devet skladb in na željo občinstva dodal na koncu še eno.

Vprašanja so se nanašala na gosta, na njegovo harmoniko, na številne nagrade in priznanja, ki jih je prejel, na gostovanje, ki se jih s svojo har-

moniko udeležuje, na šolo za diatonično harmoniko, ki jo vodi pri Domju, na skladbe, ki jih tudi sam piše in izvaja, na njegove želje in načrte. Odgovori so razkrili pomen te dejavnosti, ki se med nami vse bolj uveljavlja, na pomen ovrednotenja tega starega instrumenta, ki ga ponekod že vključujejo v redni program učenja na glasbenih šolah, pri nas pa je iniciativa šele na začetku.

Že podatek, da je imela šola za diatonično harmoniko pri Domju pred tremi leti, ko je začela delovati, samo nekaj učencev, danes pa jih ima že okrog 20, kaže, da se krog ljubiteljev tega instrumenta širi in da zanimanje za igranje na diatonično harmoniko narašča zlasti med mladimi.

Predsednica KD Ivan Grbec Devana Černic je na večeru tudi obvestila, da se društvo pripravlja na redni občni zbor, ki bo v petek, 28. t. m. »Sedanji odborniki upamo,« je dejala, »da bodo pristopili v vodstvo društva novi ljudje, pripravljeni za aktivno sodelovanje. Pritok novih idej lahko izboljša, popestri in posodobi naše dejavnosti. Predvsem si želimo stikov z mladimi, jih motivirati za vstop in sodelovanje v društvenem kolektivu. Samo z visokim številom glasov bo naš občni zbor uspešen in bo imel dovolj moči za nadaljevanje delovanja v korist slovenske skupnosti v Škedenju.«

Na večeru so si lahko udeleženci priskrbeli tudi kaseto, ki je izšla avgusta in na kateri je 12 skladb, od tega osem skladb Zorana Lupinca.

N. L.

Nov tržaški upepeljevalnik bo stal skoraj 60 milijard

Deželni odbor bo v kratkem zaprosil proračunsko ministrstvo za 129 milijard lir prispevka iz sklada FIO (Sklad za investicije in zaposlovanje) za gradnjo novih upepeljevalnikov v Furlaniji-Juljski krajini. Na prvo mesto je Dežela uvrstila nov upepeljevalnik v tržaški pokrajini, ki naj bi po prvih ocenah stal približno 60 milijard lir. Objekt bodo zgradili v tržaški industrijski coni, v bližini umetnega kanala nedaleč od Naselja sv. Sergija. Tržaški občinski odbor je s posebnim sklepom že odobril lokacijo novega upepeljevalnika, odlok pa mora ratificirati občinska skupščina.

Sedanji upepeljevalnik pri Pantalejmunu ne odgovarja več naraščajočim potrebam tržaške pokrajine, je tehnološko precej zastarel in v zadnjem času pogosto v okvari. Pri gradnji novega upepeljevalnika bodo morali načrtovalci strogo spoštovati zakonske predpise o uničevanju odpadkov, ki jih je pred kratkim izdal minister za ekologijo Ruffolo. Zato je tržaška občinska uprava že ustanovila posebno strokovno komisijo, ki bo v kratkem proučila vse načrte in preverila, ali odgovarjajo precej strogim naravovarstvenim normam osrednje rimske vlade. Ta občinska komisija bo delovala v tesnem stiku z deželno vlado, posebno pa z odborništvom za prostorsko načrtovanje in za ekologijo. O tem vprašanju je na včerajšnji seji deželnega odbora poročal odbornik Carbone.

NOVE KREACIJE

DIAMANTI

LEPI IN DRAGOCENI
VAS PRIČAKUJEMO
OD 18. DO 22.
OKTOBRA 1988

Večni in nezamenljiv čar diaman-
tovan izstopa iz novih za-
misli sedemindvajsetih mladih
designerjev. Obišcite razstavo
"NOVE KREACIJE DIAMANTI
88", ki bo v naši draguljarni
od 18. do 22. oktobra t.l.

draguljarna malalan

NARODNA UL. 28 - OPČINE TRST

Na sinočnji seji občinskega sveta

Devin-Nabrežina: odobren proračun

Rezultat glasovanja 10 proti 9

Devinsko-nabrežinski občinski svet je pozno sinoči po več kot štiriurni razpravi odobril finančni proračun za tekoče leto. Proračun je podprlo deset svetovalcev Kršćanske demokracije, Slovenske skupnosti, neodvisni Tuta ter zeleti Certo, proti pa je glasovalo devet svetovalcev KPI, PSI in MSI. Svetovalec Liste za Trst Baici, ki je bil do včeraj dosledno v opoziciji, pa je bil sinoči odsoten. Prav ta odsotnost je morda odločilno prispevala k odobritvi proračuna, tudi zato, ker občinski odbor lahko trenutno računa le na politično podporo desetih svetovalcev na dvajset, kolikor jih šteje občinska skupščina.

Sinočnja seja se je odvijala brez večjih polemičnih ostrin, tudi zato, ker so bila stališča posameznih strank v bistvu že zdavnaj znana. V razpravi so svetovalci v glavnem obravnavali politično poročilo župana Brezigarja, malo ali pa skoraj nič finančni proračun, ki je glede na čas obravnave skoraj že obračun občinskega poslovanja v tem letu. Župan je v svoji repliki izrazil pripravljenost na pogajanja s socialisti in torej ponovil razpoložljivost za razširitev sedanje koalicijske na Craxijevo stranko, ki je sinoči glasovala proti proračunu. Dodal pa je tudi, da ostajajo še odprte možnosti za programsko soocenje s komunisti.

Na seji je tekla beseda o vseh perečih vprašanjih in težavah, ki

pestijo devinsko-nabrežinsko občinsko skupnost. V središču pozornosti je bil seveda Sesljski zaliv, povezan s turističnim in splošnim gospodarskim razvojem občine. Govor je bil tudi o ekonomskem položaju v občini, o načrtovanju in sporni obrtniški coni, o načrtu za metansko omrežje itd.

S sinočnje seje, o kateri bomo obširneje poročali v jutrišnji številki Primorskega dnevnika, naj še omenimo, da je neodvisni svetovalec Vocci, izvoljen na listi KPI, napovedal, da bo ustanovil avtonomno svetovalsko skupino Neodvisne levice.

S. T.

Pred sobotnim občnim zborom v Špetru

Vrniti kulturi njen polni pomen

ena od glavnih bodočih nalog ZSKD

Več kulture v prostem času — več prostega časa za kulturo! S tem geslom želimo poudariti, da mora kultura, in še posebno ljubiteljska kultura znova pridobiti neko osrednjo pomembnost v našem zamejskem dogajanju. Čutimo nujnost, da se ljubiteljsko kulturo začne pojmovati ne le kot golo preživljanje prostega časa, pač pa kot perspektivno investicijo prostega časa.

Za to je nabrž potrebno, da se kulturnemu delovanju na ljubiteljski osnovi ponovno postavi neke visoke idealne in vsebinske cilje in da skupno skušamo ustvariti tisto zdravo napetost in tisto vzdušje, v idealnem in stvarnem smislu, ki nas edina lahko privedeta do zastavljenih smotrov.

Samo tako bomo lahko postali zanimivi in privlačni tudi za mlajše generacije, ki se očitno oddaljujejo, ker je

določena »utrujenost« že vidna in negativno vpliva na delovanje kot tako in tudi na odnose med ljudmi, to je med kulturnimi delavci, ki zgubljajo elan, navdušenje, inventivnost.

Ko pravimo, da je naše kulturno ozračje potrebno novega kisika, mislimo tudi na to, na neko širšo kulturno razgledanost, na neko bolj odprto filozofijo življenja, ki nam lahko pomaga pri ustvarjanju boljših in kvalitetnejših življenjskih razmer in medčloveških odnosov.

Naša zamejska kulturno-ljubiteljska stvarnost je pomembna za naš narodnostni, politični obstoj, toda zgrešili bi, če bi prezrli, da je ta stvarnost še kako pomembna tudi za vsakega posameznika, ki nima veliko drugih možnosti, da bi se izražal, se družbeno udeleževal in soustvarjal.

Življenjski ritmi, katerim smo izpostavljeni, nas prisilijo, da te naravne človeške potrebe vedno bolj potiskamo v ozadje.

Če bi morala oceniti naše kulturno delovanje v enem strnjenem stavku, bi trdila, da je še vedno preveč manifestativno in še vedno premalo kulturno-formativno.

Toda situacija je v razvoju in že opažamo zelo emblematične težnje:

— v krizo je zašla vloga društva kot kulturnega posredovalca;

— uveljavlja se predvsem želja po ustvarjanju in proizvajanju;

— jasno se kaže iskateljska volja po kvalitetnejšem delu;

— razširja se zanimanje in prizadevnost društev za kulturno dejavnost najmlajših.

To so le nekateri, nedvomno zelo pozitivni znaki. Po drugi strani smo še premalo drzni, premalo ustvarjalni; preveč se bojimo novega in soočanja z novim; svoje izbire še vedno premalo motiviramo in pomanjkljivi smo v organskem kratkoročnem in še zlasti dolgoročnem načrtovanju; še vedno smo premalo aktivno in polnopravno vključeni v širši tok dogajanja; pomanjkljivo je namreč naše sodelovanje z drugimi družbenimi, kulturnimi, političnimi dejavniki tako večinskega naroda kot Slovenije.

Iz tega kratkega razmišljanja že izhajajo glavne smernice za naslednje dveletno delovno obdobje ZSKD in njenih članic: manj proslavljanja in manj razkošnih prireditev (ki si jih poleg vsega ne moremo več privoščiti) in več možnosti izobraževanja, ki pomeni omogočiti strokovno poglobljanje na posameznih področjih (torej oblikovanje kadrov), spoznavanje sodobnih in novejših prijemov in vsebin na področju kulturnih dejavnosti (torej spodbuda za inovacijo) ter odpiranje in sodelovanje z drugimi kulturnimi organizacijami tako iz Slovenije kot tudi iz Italije.

Izobraževanje torej, kot vsebina in metoda dela primerna za vse stopnje in dejavnostne oblike, zato da bo naše delovanje kvalitetnejše, prodornejše in bolj ustvarjalno.

NIVES KOŠUTA

Goreča bakla iz fiata 500

Stari fiat 500 trdke Spaventi se je včeraj popoldne med vožnjo po Škedenjski ulici spremenil v gorečo baklo. Kot so ugotovili gasilci, je bila cev za bencin že zguljena, tako da je bencin kapljal na motor in ob dotiku z vročim motorjem nazadnje povzročil požar. Voznik se sploh ni poškodoval, saj je takoj skočil iz avtomobila in poskusil pogasiti plamene z aparatom za gašenje. Požar so dokončno pogasili gasilci, od fiata 500 pa je ostalo samo železno ogrodje.

WWF skrbi za obveščanje o lokaciji sinhrotrona

Vse dosedanje utemeljitve družbe Sincrotrone Trieste, po katerih ni možna lokacija sinhrotrona na območju AR1, to je znotraj starih meja Centra za znanstvene in tehnološke raziskave pri Padričah, so se izkazale za neutemeljene. Iz raziskave, ki jo je fizik Marvin izdelal za Mednarodni sklad za naravo WWF namreč izhaja, da ne drži, da je območje AR1 premajhno in prestrmo za namestitve sinhrotrona. Neresničnost tretje in glavne utemeljitve družbe Sincrotrone Trieste o neprimkladnosti območja AR1 zaradi bližnje hitre ceste, ki naj bi sinhrotronu škodovala, pa so že pred nekaj leti v tajnem dokumentu dokazali raziskovalci tržaškega Geofizikalnega observatorija. To pa po mnenju članov WWF dokazuje, da je lokacija sinhrotrona na krajinsko in naturalistično dragocenem območju T8 v bližini Bazovice izraz neodgovorne in samovoljne izbire nobelovca Rubbie.

Zaradi vsega tega so člani WWF priredili javno informacijsko srečanje o vprašanju lokacije sinhrotrona pri Bazovici, na katerem so Predonzan, Marvin in Ermacor s pomočjo diapozitivov pojasnili razloge, zaradi katerih se slovenske organizacije in naravovarstveniki upirajo lokaciji sinhrotrona pri Bazovici. V razpravi, ki se je razvila po predavanju, je prišla do izraza želja kar številnega občinstva, da bi aktivno sodelovalo v bitki proti namestitvi sinhrotrona pri Bazovici. Več je bilo tudi predlogov konkretnih pobud.

Včeraj tudi v našem mestu

Stavka uslužbencev podjetja SIP

V okviru vsedravnega sindikalnega spora o obnovi delovne pogodbe so tudi v naši deželi uslužbenci telefonskega podjetja SIP včeraj stavkali 24 ur. Zbrali so se pred deželno palačo na Trgu Oberdan, nato pa so v sprevedu krenili po bližnjih ulicah. Delovna pogodba je zapadla že konec lanskega leta, pogajanja pa so se začela šele maja in vse kaže, da se ne bodo kmalu končala. Prepada med vodstvom SIP in sindikalnimi zvezami CGIL, CISL, UIL bo bržkone težko zapolniti, saj sindikati zahtevajo med drugim skrčenje delovnega urnika od sedanjih 40 na 38 ur tedensko in zvišanje plač za povprečno 300 tisoč lir mesečno v roku treh let. Protipredlog družbe SIP pa je znatno nižji: 160 tisoč lir v štirih letih. Kljub stavki, so uslužbenci jamčili nujne službe in vzdrževanje naprav.

Na sliki (foto Magajna) uslužbenci telefonskega podjetja SIP na tržaskih ulicah med včerajšnjo stavko.

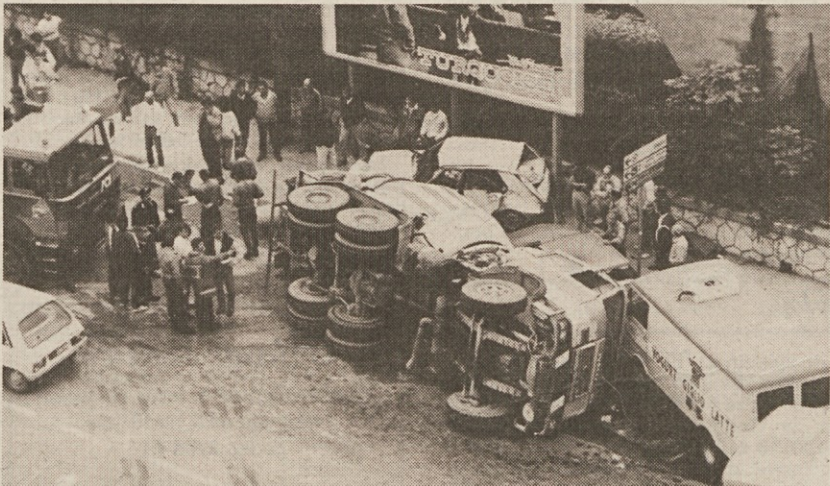

Na križišču med ulicama Svevo in Baiamonti

Tovornjak zmečkal pet avtomobilov

Križišče med ulicama Svevo in Baiamonti je bilo včeraj popoldne okrog 16. ure prizorišče slikovite nesreče, ki je povzročila veliko gmotno škodo, a ki ni imela hudih posledic za ljudi. Tovornjak z mešalcem za beton se je namreč prevrnil na avto, ki je peljal v nasprotni smeri, in na štiri bližnje parkirane avtomobile. V nesreči so se lažje ranili samo trije mladi francoski turisti, ki pa bodo okrevali v največ 20 dneh.

Karabinjerji iz Istrske ulice še niso ugotovili vzrokov nesreče, a menijo, da ji je botrovala okvara na zavorah. Tovornjak z mešalcem za beton iz Trevisa, ki ga je upravljal 31-letni Aldo Pittino iz San Daniela del Friuli, je pripeljal na križišče iz Ul. Baiamonti. Na križišču je voznik zaman skušal pritisniti na zavore: tovornjak je zdrvel na sredo križišča in trčil v drug tovornjak z mešalcem za beton, ki ga je vozil 34-letni Livio Forza iz Trsta in je prihajal iz nasprotni smeri. Slednji je nemoteno nadaljeval svojo vožnjo proti Ul. Baiamonti, prvi tovornjak pa se je zamajal in se z vso svojo težo prevrnil na renault 14 s francosko evidenčno tablico, ki je prav tako prihajal iz nasprotni smeri, in na štiri avtomobile, ki so bili parkirani na levi strani ceste. Francoski avto, v katerem so se peljali trije 24-letni fantje, se je zaradi sunka premaknil na pločnik in se zagodzil med prevrnjeni tovornjak in visok zid. Pri nesreči se je skoraj ves beton izlil na cesto, francoski avto je bil popolnoma uničen, dve parkirani vozili — renault in kombi tovarne mlečnih proizvodov Giglio — pa sta bili močno poškodovani.

Kot rečeno, so se v nesreči ranili samo trije francoski turisti, medtem ko se voznik prevrnjenega tovornjaka ni poškodoval. Rešilec Rdečega križa je Francoze odpeljal v katinarsko bolnišnico, kjer so jim nudili prvo pomoč. Voznik Henri Guedeney se je ranil in porezal po levem komolcu in se udaril v rebra in ramo ter bo okrevljal v 20 dneh. Njegov sopotnik Eric Kohsok se je urezal po rami in komolcu ter bo okrevljal v 15 dneh, Pierre Charcellay pa bo zdrav že v osmih dneh, saj si je lažje poškodoval uho.

Na sliki: prizorišče nesreče na križišču med ulicama Baiamonti in Svevo. (foto Križmančič)

Tri leta in pol zapora za nočnega divjega voznika

Enrico Dodich iz Naselja sv. Sergija, ki je v ponedeljek ponoči s svojo divjo vožnjo na ukradenem avtomobilu spravil na noge policijo in karabinjerje, je že včeraj zvedel, kakšna usoda ga čaka za prihodnja tri leta. Včeraj mu je namreč pretor Piervalerio Reinotti sodil po hitrem postopku in sklenil, da mora Dodich presedeti v zaporu tri leta in šest mesecev ter plačati 300.000 lir globe.

Dodich je bil obtožen, da je kradel, vozil brez vozniškega dovoljenja in v vinjenem stanju ter da je nenamerno ranil dve osebi. Pretor mu vsekakor ni sodil zaradi tega prekrška, ker je bila prijava pomanjkljiva, a je odklonil tudi prošnjo Dodichevega branilca, da ga spustijo na časno svobodo.

Dodich je v ponedeljek ponoči v Naselju sv. Sergija ukradel golf Paola Ciguia. Ker je vozil precej nevarno, so ga karabinjerji hoteli ustaviti že v Ul.

Flavia. Ko jih je Dodich zagledal, pa je še močneje pritisnil na plin in se odpeljal proti Miljam. Karabinjerji so mu sledili do križišča med ulicama Foschiatti in Battisti v Miljah, tam pa so se zaradi nepričakovane ovire na cesti zaleteli v parkirane avtomobile. Medtem pa so telefonsko obvestili svoje kolege in policijo, ki so začeli zasledovati nevarnega in pijanega voznika. Dodichu je vsekakor uspelo pripeljati do Trga Cagni, kjer je trčil v motor, s katerim sta se peljala 19-letni Andrea Treu iz Ul. Scomparini 27 in 18-letna Caterina Lughu iz Ul. Commerciale 19. Oba sta padla z motorja, na srečo pa sta se le lažje poškodovala. Šele ko so policisti streljali v avtomobilske gume, je Dodich končno ustavil avtomobil. Njegova vožnja s policijsko »pantero« pa se je končala pred Coroneom.

Vroč noč zaključil »na hladnem«

V torek ponoči so agenti letkega oddelka aretirali 31-letnega Maurizia Fusera iz Ul. Biasoletto 16 pod obtožbo, da je žalil, se upiral in poškodoval javnega funkcionarja ter da je namerno ranil dve osebi. Fuser je namreč napadel dve ženski in se nato upiral policistom, ki so ga hoteli zaslišati.

Teresa Rosati in Antonella Pirjevich, ki sta poklicali agente letkega oddelka, sta nekaj po polnoči stali na pločniku v Ul. Filzi v bližini denarnega zavoda Banco di Sicilia, ko je naenkrat privozil Fuser z mopedom. Mladi moški je v hitrici parkiral moped in se približal ženskama ter navidezno brez razloga udaril v lice Rosatijevo in v hrbet Pirjevich-

hevo. Ženski sta prestrašeni zbežali vsaka v svojo smer, tudi Fuser je vzel pot pod noge in zbežal po Ul. Torrebiana v smeri proti Ul. Carducci. Ženski sta nato poklicali policijo, ki se je takoj spravila na lov.

Zasledovanje ni bilo dolgo, saj so policisti našli Fusera v Ul. San Lazzaro in ga odpeljali na kvesturo. Med zasliševanjem pa je moški začel zmerjati in suvati agente ter se celo zaletel vanju z glavo. Zato so policisti sklenili, da je najbolje, da se moški strezni na hladnem v zaporu. Ženski pa so medtem peljali v glavno bolnišnico, kjer so jima nudili prvo pomoč.

Ugoden letni poslovni obračun javnih zavodov za skrbstvo

Javni zavodi za skrbstvo in dobrodelnost (Ul. Pascoli 31) so objavili finančni obračun delovanja v preteklem letu. Uprava zavodov si je v zadnjem letu najbolj prizadevala za oskrbo nepremičnih ostarelih. Sprejela je splošni načrt za obnovo in preureditev svojega zgodovinskega sedeža oziroma Doma za nepremične ostarele v Ul. Pascoli (znan pod imenom Progetto Istituto '90) in namenila 4 milijarde lir za prvi sklop prenovitvenih del, ki so že v teku.

V Domu so zaprli oddelek za premične ostarele, za katerega povpraševanje postopno upada, in jih preusmerili v primernejše zavode in v dnevne centre. Istočasno so v petem nadstropju Doma odprli nov, peti zavarovan oddelek, tako da so preprečili padec skupnega števila ležišč.

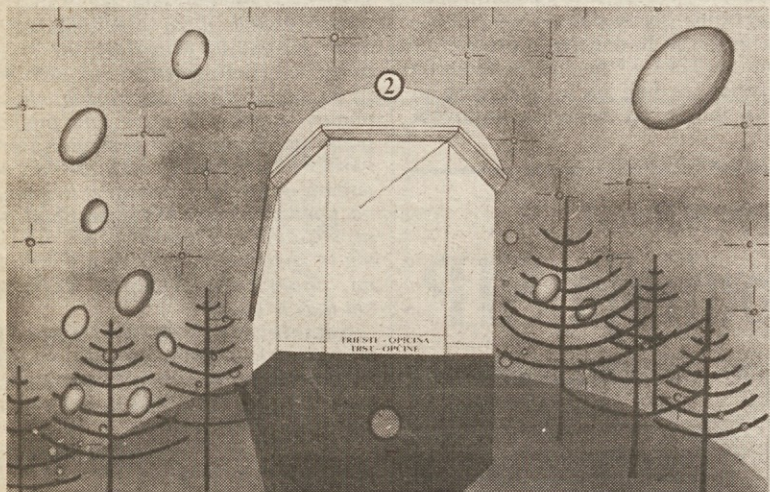
Veliko truda so Javni zavodi vložili v boljšo oskrbo gostov: bolniško skrbstvo so prepustili delovnim zadrugam, za inkontinenco so uvedli specifične proizvode za enkratno uporabo, z ministrstvom za obrambo so se domenili za večje število vojaških oporečnikov, ki bi alternativno služili vojaški rok pri njih, s škofijo pa so podpisali devetletni sporazum za versko pomoč gostom. Uprava zavodov je podpisala tudi sporazum s Tržaško hranilnico CRT, ki bo gostom Doma nudila bančne storitve.

Uprava Javnih zavodov namerava nadaljevati uresničevanje načrta za obnovo in popravilo Doma v Ul. Pascoli vsaj do leta 1990, za kar je dobila tudi deželni prispevek v znesku tri milijarde lir ter dve milijardi iz sredstev Sklada za Trst.

Spet trajekt med Trstom in Grčijo

Po skoraj dvomesečni prekinitvi bodo od ponedeljka dalje obnovili trajektno progo med Trstom in Patrasom z bolgarsko ladjo Trapezitza, ki so jo v tem času popravili in obnovili. Ladja bo vsake štiri dni v tržaškem pristanišču, kjer se bo ustavila samo za čas natovarjanja in raztovarjanja. Kot grški trajekti na isti liniji prevaža tudi bolgarska ladja tovrnjake z izvoznim blagom iz Grčije, Turčije in nekaterih bližnjevzhodnih držav, namenjenim v države Srednje Evrope. Od začetka leta pa do začetka avgusta, ko so progo prekinili, je trajekt Trapezitza natovoril ali raztovoril v tržaškem pristanišču več kot šest tisoč tovornjakov z okrog 80 tisoč tonami blaga.

KUPUJ NA OPČINAH VELIKO NAGRADNO ŽREBANJE BOŽIČ 88

**ZA VSAKIH 10.000 lir
NAKUPA ZAHTEVAJ SREČKO!**

1. NAGRADA 15.000.000 lir
 2. NAGRADA 7.000.000 lir
 3. NAGRADA 3.000.000 lir
- IN 10 NAGRAD PO 1.000.000 lir

**V zlatih žetonih
žrebanje bo 5. jan. 1989**

**CASSA RURALE ED ARTIGIANA-OPICINA
HRANILNICA IN POSOJILNICA-OPCINE**

min. odobr. št. 4/69169

kino

ARISTON - 18.00, 21.00 *Bird*, ZDA 1988, r. Clint Eastwood, i. Forest Whitaker, Diane Venora.

EXCELSIOR I - 16.30, 19.15, 22.00 *L'ultima tentazione di Cristo*

EXCELSIOR II - 17.45, 21.45 *Good morning Vietnam*, r. Barry Levinson; i. Robin Williams

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 *Il ristorante all'angolo*, kom.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 *Action Jackson*

NAZIONALE III - 16.15, 22.00 *Sesso bollente*, porn. □□

NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 *L'impero dei sensi*, dram., r. N. Oshima, i. M. Eiko, N. Aoi. □□.

FENICE - 18.00, 22.15 *Coming to America* - *Il principe cerca moglie*, kom.; i. Eddie Murphy.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 *Mister Crocodile Dundee II*, r. John Cornell, i. Paul Hogan, Linda Kozlovsky.

MIGNON - 16.00, 22.00 *La leggenda del santo bevitore*

EDEN - 15.30, 22.10 *Stimolazioni animalesche*, porn. □□.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.00 *Incontri intimi di coppie viziose*, porn. □□

CAPITOL - 16.00, 22.00 *Madama Sousatzka*, r. John Schlesinger; i. Shirley McLaine.

LUMIERE FICE - 17.00, 22.00 *2001 Odissea nello spazio*

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 *La calda signora della porta accanto*, porn. □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □
- 18. letom □□

šolske vesti

Sindikati slovenske šole obvešča vzgojiteljice, da je razpisan izredni rok za rehabilitacijo po zakonu 276/88 za poučevanje v otroških vrtcih. Prošnjo lahko vložijo vzgojiteljice, ki izpolnjujejo naslednje pogoje: a) so poučevale kot suplente v državnih otroških vrtcih v šolskem letu 1981/82 z letnim imenovanjem šolskega skrbništva, b) so opravile, tudi kot začasne suplente z imenovanjem didaktičnega ravnatelja, v šolskem letu 1978/79/80/81/82 eno leto (180 dni) suplence v državnih otroških vrtcih in drugo leto suplence v sedemletju 1975/82. Rok za vložitev prošnje zapade 2. novembra t. l. Informacije na sedežu SŠŠ, Ul. Carducci 8, v sredo in petek od 11. do 12. ure, v torek in četrtek, od 16. do 17. ure.

V spomin na prezgodaj preminulo ženo Lojzko Stopar-Križmančič daruje mož Rudi 30.000 lir za ŠD Zarja, 30.000 lir za KD Lipa, 30.000 lir za TPZ P. Tomažič, 30.000 lir za VZPI-ANPI sekcija Bazovica in 30.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje.

Ob 80. rojstnem dnevu dragega očeta Karla Kokelja darujejo hči Mileva, zet Dario in vnukinja Helena 50.000 lir za Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja za Tržaško ozemlje.

Namesto cvetja na grob Lojzke Stopar por. Križmančič darujeta Marija in Silvan Žagar 20.000 lir za ŠD Zarja.

V spomin na Celesteja Daneva daruje Marija Hollstein 100.000 lir za Sklad M. Čuk.

Namesto cvetja na grob Pepke Malalan daruje Marija Semolinova 15.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Pepko Švagelj vd. Malalan darujeta Irma in Egon Kraus 50.000 lir za ŠD Polet.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

Oscar Wilde

Važno je imenovati se Ernest

Režija: Marko Sosič

Igrajo: Vladimir Jurc, Tone Gogala, Anton Petje, Alojz Milič, Adrijan Rustja, Lidija Kozlovič, Stanislava Bonisegna, Lučka Počkaj in Bogdana Bratuž.

Premiera jutri, 14. oktobra, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu.

ABONMA RED A

PONOVITVI:

v soboto, 15. oktobra, ob 20.30 — ABONMA RED B — prva sobota
v nedeljo, 16. oktobra, ob 16.00 — ABONMA RED C — prva nedelja

Prodaja abonmajev in vstopnic od 10. do 12. ure vsak delavnik ter eno uro pred pričetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petronio 4 (tel. 734265).

gledališča

VERDI

Jesenska simfonična sezona - V soboto, 15. t. m., ob 20.30 bo na sporedu recital pianiste Lilie ZILBERSTEIN. Izvajala bo skladbe Schumanna in Rahmaninova.

ROSSETTI

Gledališka sezona 1988/89 - Od 18. do 30. t. m. bo Teatro Stabile Furlanije-Juljske krajine uprizorilo delo L. Pirandella VSAK NA SVOJ NAČIN. Režija Giuseppe Patroni Griffi. V abonmaju odrezek št. 1. Rezervacije in predprodaja vstopnic pri osrednji blagajni v pasaži Protti.

Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti so v teku vpisovanja novih abonmajev in potrditve starih.

CRISTALLO - LA CONTRADA

Nocoj ob 20.30 ponovitev dela Carpinterija in Faragune MARINARESCA ali NEL PAESE DELLE MALDOBBIE. Režija Francesco Macedonio.

Pri blagajni gledališča Cristallo (Ul. Ghirlaia 12) so v teku vpisovanja novih abonmajev.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 13. oktobra 1988

EDVARD

Sonce vzide ob 6.19 in zatone ob 17.23 - Dolžina dneva 11.04 - Luna vzide ob 9.07 in zatone ob 18.05.

Jutri, PETEK, 14. oktobra 1988

KALIST

PLIMOVANJE DANES: ob 3.40 najnižja -27 cm, ob 9.49 najvišja 54 cm, ob 16.36 najnižja -54 cm, ob 22.51 najvišja 24 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 21,2 stopinje, zračni tlak 1014,6 mb ustaljen, veter 20 km na uro severovzhodnik, vlaga 57-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 20 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Maddalena Chersovani, Massimo Veglia, Giovanni Spinelli, Federico Dionis.

UMRLI SO: 79-letni Francesco Marsi, 66-letni Mario Pinguetini, 46-letna Licia Fornasari por. Gentonio, 81-letni Renato Candotti, 81-letni Remo D'Alberto.

**DNEVNA IN NOČNA
SLUŽBA LEKARN**

Od ponedeljka, 10., do sobote, 15. oktobra 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Giulia 1, Ul. S. Giusto 1, Ul. Felluga 46, Ul. Mascagni 2, Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43, Ul. Tor S. Piero 2, Ul. Flavija 89 (Žavljje).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

prispevki

V spomin na 19. rojstni dan Sonje Koravec darujejo mama, brat in sestra 50.000 lir za MPZ Primorec-Tabor, 50.000 lir za Godbeno društvo V. Parma in 50.000 lir za SZ Sloga.

Vesela družba 50-letnikov iz Trebč, zbrana dne 9. oktobra 1988, daruje 75.000 lir za Sklad M. Čuk.

Minilo je 17 let, odkar je preminil Julko Purč. V njegov spomin daruje žena Karla 100.000 lir za kulturni dom-spomenik padlim v NOB iz Bričikov.

V spomin na Borisa Božiča darujeta Giancarlo in Nela Foraus 20.000 lir za MPZ V. Vodnik.

V spomin na Borisa Božiča daruje Paolo Foraus z družino 10.000 lir za Sklad M. Čuk.

Kriški 65-letniki darujejo ob praznovanju jubileja 100.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Križu in 45.000 lir za Godbo na pihala Vesna.

Ob 65. jubileju daruje Gigi Svab (Simion) 10.000 lir za spomenik padlim v NOB v Križu.

razstave

V TK Galeriji, Ul. sv. Frančiška 20, je odprta razstava z naslovom UMETNOST IN POHIŠTVO. Svoja dela razstavljajo: Nado Canuti, Pasquale Di Fabio, Federico Gismondi, Ali Al Jabiri, Paolo Pratali, Daniela Rancati in Tina San.

V Kraškem muzeju v Repnu je odprta razstava ČLOVEK IN LES. Razstava bo odprta do 23. oktobra, pripravil jo je Odsek za zgodovino pri Narodni in študijski knjižnici v sodelovanju z odborništvom za kmetijstvo Tržaške pokrajine. Urnik: od ponedeljka do petka od 16. do 19. ure, ob sobotah in nedeljah od 14. do 19. ure.

V Studiu PHI - Ul. S. Michele 8/1 - je na ogled do 23. t. m. fotografska razstava Alfreda DAVOLIJA in Alda PALINA.

V galeriji Torbandena bo do 30. t. m. odprta razstava slikarja Edmonda DOBRZANSKEGA.

V Palači Costanzi razstavlja do 23. t. m. slikar Ulisse SARTINI. Urnik: od 10.00 do 13.00 in od 17.00 do 20.00.

V galeriji Cartesius bodo v soboto, 15. t. m., odprli razstavo slikarke Rossdear.

razna obvestila

SKD Barkovlje obvešča, da bo danes, 13. t. m., ob 20.30 redna odborova seja.

Tržaški partizanski pevski zbor priporoča vsem borcem in pevcem, da si ob slavu I, II. in III. prekomorske brigade, ki bo v soboto v Kopru, pripnejo na prvi borbeni odlikovanju in Gallusova priznanja. Zbirališče ob 9.50 v koncertni dvorani za akustično vajo. Nastop ob 11. uri.

Odbor za organizacijo proslave ob stoletnici Ciril-Metodove šole je odprl pri TKB in pri Hranilnici in posojilnici na Opčinah tekoča računa in sicer pri TKB št. 5197/49, pri denarnem zavodu na Opčinah pa št. 7227. Vsi, ki bi želeli denarno prispevati za izpeljavo proslave, lahko to storijo preko navedenih računov.

Taborniki Rodu Modrega vala, družine Šumečih borov Prosek-Kontovel, obveščajo, da se sestanajo vsako soboto ob 16. uri v Soševi hiši na Proseku. Vabljeni vsi, ki se nam hočejo pridružiti.

Smučarski klub Brdina - Opčine obvešča, da je predsmučarska telovadba za otroke vsak torek od 18.00 do 19.30 v Sežani (v šolski telovadnici pri marketu Emona). Zanimati naj se javijo na sedežu kluba, Proseška 131, Opčine.

Smučarski klub Brdina - Opčine organizira začetni in nadaljevalni smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrežini od 13. novembra dalje. Vse informacije na sedežu kluba, Proseška 131, Opčine.

izleti

Zvezi upokojencev CGIL Križ-Nabrežina obveščata, da so se na razpolago mesta za izlet v Celje in okolico 21., 22. in 23. oktobra. Za informacije telefonirati na št. 220710 in 200036 ob uradnih urah.

SPDT priredi v nedeljo, 16. t. m., izlet z osebnimi avtomobili na Zermulo. 2145 metrov visok vrh v Karnijskih Alpah spada v deseterico vrhov Poti prijateljsstva v naši deželi. Odhod ob 6.30 izpred sodne palače na Foru Ulpiano. Izlet vodi Vojo Slavec, ki je tudi na razpolago za morebitne informacije (tel. 7796339).

Slovenska gobarska družina Trst vabi člane na tradicionalni izlet v nedeljo, 16. oktobra v Hudičevce. Odhod ob 8. uri izpred spomenika padlim v NOB na Opčinah. Obvezna sta potni list ali preopustnica.

Oglasni oddelek

sprejema oglase in razna obvestila
vsak dan od 8. do 13. ure
po tel. 7796-611

menjalnica

Ameriški dolar	1360.—
Nemška marka	743.—
Francoski frank	217.—
Holandski florint	658.—
Belgijski frank	35.—
Funt šterling	2350.—
Irski šterling	1980.—
Danska krona	191.—
Grška dramma	8,70
Kanadski dolar	1130.—

**Odbor za varstvo
človekovih pravic,**

ki se je na pobudo Mladinske sekcije Slovenske skupnosti ustanovil v Trstu prejšnji teden, sklicuje svojo

1. SEJO

jutri, 14. oktobra, ob 20.00

v prostorih Slovenske skupnosti - Ul. Machiavelli 20.

Odbor vabi vse, ki bi se želeli pristopiti, da se seje udeležijo.

27. REDNI OBČNI ZBOR

Zveze slovenskih kulturnih društev

v soboto, 15. oktobra 1988 - občinska dvorana Špeter

ob 14.30 v 1., ob 15.00 v 2. sklicanju.

DNEVNI RED:

1. otvoritev občnega zbora
2. podelitev priznanj ZSKD
3. izvolitev verifikacijske in volilne komisije
4. pozdravi
5. poročila
6. razprava
7. razrešnica staremu odboru
8. volitve novega odbora
9. razglasitev volilnih rezultatov.

koncerti

Glasbena matica vpisuje abonmaje za koncertno sezono 88/89 vsak dan, razen sobote, od 10. do 12. ure do petka, 27. oktobra, na sedežu v Ul. R. Manna 29. Abonenti lanske sezone lahko potrdijo svoj sedež do torka, 18. t. m.

razne prireditve

Glasbena matica prireja danes, 13. t. m., ob 16. uri v Gallusovi dvorani, Ul. R. Manna, JAVNO KLAVIRSKO URO. Prof. Igor Lazko z beograjske fakultete za glasbeno umetnost bo ob sodelovanju gojenca Glasbene matice Alojše Starca obravnaval Letne čase, opus 37 P. I. Čajkovskega.

Slovenski kulturni klub se ta teden aktivno vključuje v koroške dneve. Naša gosta bosta ANSAMBEL DRAVA iz Borovlj in MIHA URBINC, ki nam bo med koncertom prebral nekaj tekstov iz literarne zakladnice mlajših koroških ustvarjalcev. Prireditve bo v soboto, 15. oktobra, ob 19. uri v Finžgarjevemu domu na Opčinah. Sledi družabnost s koroškimi gosti. Prisrčno vabljeni!

Pripravljalni odbor iz Gročane, s Peska in iz Drage vabi na 1. RAZSTAVO-SEJEM ZNAČILNIH KMETIJSKIH PRIDELKOV KRASA, ki bo v Gročani v nedeljo, 16. oktobra, od 9. do 18. ure. Program: ob 9. uri odprtje razstave-sejma, ob 14. uri pozdravi in koncert Godbe na pihala iz Ricmanj. Obiskovalcem na razpolago tipične domače jedi: jota, zelje s klobaso, razne specialitete na žaru ter domače slaščice in kruh; ogled hlevov pri družinah Anton Petaros (Gročana 26) in Ivan Racman (Gročana 28) ter ogled raznih kmetijskih strojev in pripomočkov, ki bodo nameščeni po vasi. Vabljeni!

PD Mačkolje vabi na lutkovno predstavo z naslovom "FESTIVAL ROPOTULJ, ZVONCEV IN KUHNJSKIH LONCEV" v izvedbi KPD ŠMIHELJ. Prireditve bo v nedeljo, 16. oktobra, ob 16. uri v srenjski hiši v Mačkoljah.

SKD Tabor - Opčine - Prosvetni dom. V četrtek, 20. oktobra, ob 20. ure dalje vabimo žene in dekleta na razgovor: PLETENJE IN ŠE KAJ...

mali oglasi

OSMICO je odprl Zahar v Borštu. Toči staro belo in črno vino.

PRODAM prostorno hišo z dvoriščem in vrtom v Dolini. Tel. 228390.

PRODAM fiat 124 v dobrem stanju. Edini lastnik. Tel. 200539.

PRODAM autobianchi A 112 E rdeče barve, letnik 1981, v dobrem stanju. Tel. 363531 od 13. do 14. ure.

GOSTILNO dajemo v najem. Telefonirati ob uri obedov na št. 231741.

PRODAJALNA jestvin in zelenjave išče fanta z odsluženim vojaškim rokom. Tel. 213578 med 12. in 13. uro.

NUJNO iščemo tehnika za montažo TV anten in popravilo televizorjev. Pismene ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 TRST, pod šifro "Tehnik".

22-LETNA TAJNICA išče katerokoli zaposlitev. Telefonirati ob jutranjih urah na št. 229402.

BCKB

**BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA**

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Albinijeva ženska ovita v tesne in dolge obleke

Le še do prihodnje nedelje bo v Benetkah, v prostorih Palače Prigioni Vecchie, na ogled razstava, posvečena Walterju Albiniju. Zamišljena je kot poklon italijanskemu modnemu ustvarjalcu, ki je s svojim estetskim čutom vidno prispeval k izoblikovanju značilnega okusa predvsem pri ženskem načinu oblačenja. Še danes so aktualni Albinijevi dolgi in ozki plašči, puhas-te ovratnice in še številni modni predlogi (precimo uporaba tesno se prilaga-joče obleke), s katerimi je Albini ustvarjal tudi za velika imena italijanske mode, kot so med drugim Krizia, Basile in Misterfox (na sliki).

sklad mitja čuk

jelka cvelbar

Posvojenci iz tretjega sveta

Če smo prejšnji teden obravnavali problem zlorabljenih otrok, nas je do tega privedlo tudi dejstvo, da se je v zadnjem desetletju število takih otrok dramatično povečalo. Mnogokrat rešujejo socialni delavci probleme takih otrok z intenzivnim svetovanjem problematični družini, ki naj bi se na tak način reševala iz najbolj preteče krize. Vendar ni mogoče vsake težke družinske krize, za katero je predvsem značilno odstopanje od običajnega družinskega vedenja, reševati le z intenzivno svetovalsko obravnavo.

Zaradi tega je povpraševanje po nadomestnih starših še vedno zelo veliko. Ni pa v izobilju takih ljudi, ki bi bili pripravljeni otroku biti starši le za kratek čas. Največkrat si pari želijo trajnega starševstva in iščejo, če sami niso mogli imeti otrok, pot do posvojitve.

Ob tem je vedno značilnejši pojav zahodnih parov, ki iščejo posvojence na Vzhodu. Razlogov, zakaj ravno tam, je več. Mnogi normativi, ki urejajo posvajevanje otrok, zahtevajo, da so starši relativno mladi. Poleg tega je čakalna doba za otroka iz tako imenovanega razvitega sveta precej dolga. Zato se ponekod in vedno pogostejše razvijajo posvojevalne agencije, ki v razmeroma kratkem času preskrbijo zainteresiranim dvojicam posvojence iz tretjega sveta.

Povsem jasno je, da agencije tega ne delajo zastonj in da svoje usluge in predvsem relativno »hitrost dobave« kar slano zaračunajo. Za tak posel je angleški par, ki je našel svojega posvojca v Peruju in je bil leta 1980 pravzaprav začetnik takih posvojitvev, odšel približno 14.500.000 lir za pravne, zdravniške in prevoznike stroške.

V zadnjih osmih letih se je posvajevanje tujih otrok precej razvilo. V Veliki Britaniji in v Nemčiji je v porastu, v Franciji se je število takih posvojitvev podvojilo in že leta 1986 preseglo število posvojitvev francoskih otrok. V ZDA je število posvojitvev otrok iz tretjega sveta naraslo od približno 5000 iz leta 1980 na več kot 10.000 lanske leto.

Strokovnjaki menijo, da tiči izvor tega fenomena v demografskem padcu in obupu. Mnogi pari, ki so dolgo odlašali s tem, da bi imeli svoje lastne otroke, se odločajo zanje in za družinsko življenje zelo pozno, takrat, ko lahko opazi-jo, da sploh niso več sposobni spočenja. Nato odkrijejo, da je v lastni deželi na razpolago zelo malo otrok, kajti vse več je splavov, rodnost je nizka in vse več je neporočenih mater, ki se odločajo za lastno materinstvo. Tako se pari brez otrok zatekajo v Azijo in Latinsko Ameriko.

Socialni delavci iz teh dežel - predvsem iz Južne Koreje, Filipinov in Tajske - pa razmišljajo ali je moralno oddajati otroke v tujino in jih tako oropati etnične dediščine.

Mnogi pari se tudi odločajo za posvojitvev na črno, ker se bojijo, da bi jih po zakoniti poti ovirali dolgotrajni postopki. Taki posli najbolj cvetijo v Čilu, Argentini in na Sri Lanki. Brezvestni prekupčevalci zaračunavajo v teh deže-lah po 30 milijonov lir na otroka. Predvsem v Veliki Brita-niji skušajo omejevati to črno borzo. Od tu je tudi podatek, da prihaja največ otrok za posvojitvev iz Južne Koreje, kjer pa se še ni razvilo črnoborzijsanstvo. Po sistemu, ki ga up-ravlja vlada, prihaja vsako leto nad 6000 južnokorejskih otrok v posvojitvev zahodnih družin. Po zakonu so vse štiri južnokorejske agencije, ki skrbijo za posvojitvev otrok, ob-

vezane, da morajo poiskati korejskim otrokom nove starše najprej med korejskimi ljudmi. Naloga pa je, zaradi konfu-cijskih tradicij in globoko občutenih krvnih vezi, zelo tež-ka. Tako sta kar dve tretjini južnokorejskih nezaželenih otrok namenjeni tujim staršem, ki plačujejo zanje po 6 mili-jonov lir posvojitvenih stroškov s prevozom vred.

(se nadaljuje)

Novo o avtizmu

Sredi tega leta so raziskovalci iz Otroške bolnišnice v San Diegu v Kaliforniji objavili v strokovni reviji The New England Journal of Medicine zaključke nove raziskave o avtizmu. Skupina, ki jo je vodil nevrolog Eric Courchesne, je izvedla študijo s pomočjo zaslonov, ki na podlagi mag-netske resonance, dajejo podrobno sliko možganov. Razis-kavo so izvedli na tridesetih osebah, med katerimi je bilo 18 avtističnih.

Avtizem je trajno neozdravljivo stanje zaradi fizične hibe v možganih. Zaradi takega stanja avtistični otroci zelo težko osvojijo govor in oblikujejo osnovna socialna razmer-ja. Najnovejša raziskava, o kateri je govor, pa je ugotovila, da je neki natančno opredeljeni zatemnjeni delček možga-nov pri avtističnih otrocih za 25% manjši kot pri drugih. Seveda je še prerano ugotavljati, zakaj ta razlika deluje na nerazvitost govora in socialnih spretnosti, vendar je razi-skava jasno pokazala na konkretni vezni člen med avtiz-mom in pomanjkljivostjo v centralnem živčnem sistemu.

Prav gotovo bo treba na rešitev zagonetke čakati še nekaj desetletij. Novo odkritje pa pomeni svež impulz za nove raziskave in za kanček upanja za prizadete starše.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	RAI 2	RAI 3	RTV Ljubljana	TV Koper
7.15 Aktualno: Uno mattina 9.35 Nanizanka: La famiglia Brady 10.00 Variete: Ci vediamo alle dieci 11.00 Nan.: Aeroporto internazionale 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Variete: Via Teulada 66 13.30 Dnevnik 14.00 Variete: Fantastico bis 14.15 Dokumentarec: Kvarkov svet 15.00 Aktualno: Primmissima 15.30 Aktualno: Italijanske kronike 16.00 Risanki 16.50 Nadaljevanka: Diciottanni 17.35 Inf. oddaja: Spaziolibero 18.00 Dnevnik 18.05 Film: Gli avvoltoi (vestern, ZDA 1948, r. Ray Enright, i. Randolph Scott, Robert Ryan) 19.40 Almanah, vreme, dnevnik 20.30 Film: Il tesoro di Matecumbe (pust., ZDA 1976, r. Vincent McEveety, i. Robert Foxworth, Joan Hackett, Peter Ustinov) 22.10 Dnevnik - večerne vesti 22.20 Reportaža: Expo Italia 88 23.35 Aktualno: Per fare mezzanotte 24.00 Dnevnik - zadnje vesti	8.00 Nad.: I fratelli Oppermann 9.00 Film: Tre storie proibite (dram., It. 1952, r. Augusto Genina) 10.50 Risanka 11.00 Izobraževalna oddaja: L'epica tra i pupi siciliani 11.30 Nanizanka: L'impareggiabile giudice Franklin 12.00 Nadaljevanka: Morto per morto 13.00 Dnevnik - ob trinajstih 13.30 Nanizanka: Saranno famosi 14.30 Dnevnik 14.40 Variete: Era il piacere dell'estate 16.40 Film: L'uomo meraviglia (kom., 1945, r. H. B. Humberstone, i. Danny Kaye, Virginia Mayo) 17.50 Sport, dnevnik, športne vesti 18.35 Nan.: Il commissario Köster 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik 20.15 Dnevnik - športne vesti 20.30 Nadaljevanka: Maigret 22.00 Dnevnik 22.15 Variete: Il milionario 23.05 Reportaža o Kambodži 0.05 Rubrika: Filmske novosti 0.10 Film: Caffè Metropole (kom., 1937, r. E. Griffith, i. T. Power)	12.00 Dokumentarna oddaja: Oljka 13.00 Izobr. odd.: Glasbeni instrumenti 14.00 Deželne vesti 14.30 Izobraževalna oddaja: Dante Alighieri - Božanska komedija 15.00 Inf. oddaja: Padec fašizma 15.45 Variete: Stars (z Romino in Al Banom) 16.35 Nadaljevanka: Nicholas Nickle-by (3. del) 17.30 Dokumentarna oddaja: Geo 18.20 Nanizanka: Vita da strega 18.45 Športni dnevnik: Derby (vodi Aldo Biscardi) 19.00 Dnevnik, nato Deželne vesti 19.45 Dok. oddaja: 20 let prej 20.00 Variete: Complimenti per la trasmissione 20.30 Aktualno: Dvoboj - Protagoni-zem sodnikov in politikov 22.00 Dnevnik - večerne vesti 22.30 Rubrika: Filmske novosti 22.45 Film: La magnifica ossessione (kom., ZDA 1954, r. Douglas Sirk, i. Jane Wyman, Rock Hudson) 0.30 Dnevnik - zadnje vesti 0.45 Dok. oddaja: 20 let prej	9.50 Video strani 10.00 Mozaik. Šolska TV: Slovar sli-karstva, Slovenska ljudska glas-bila in godci - razvoj citer 11.00 Film: Na vmesnem tiru (dram., ZRN 1978, r. Wolfgang Staudte, i. Mel Ferrer, Pola Kinski) 12.40 Video strani 16.45 Mozaik: Šolska TV (pon.) 17.45 Spored za otroke in mlade: Maj-hen je poper (2. del madžarske serije) 18.15 Oddaja o zborih: Naša pesem 88 - Zborovodja Klavdij Koloini 18.45 Risanka 19.00 Vremenska napoved 19.01 Obzornik, TV Okno in Zrno 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Tednik 21.10 Dokumentarna oddaja: Mandela (2. del) 22.20 Dnevnik 22.35 Retrospektiva jugoslovanskega filma: Vlak brez voznega reda (dram., Sl. 1959, r. Veljko Bulajić, i. Olivera Marković, Ivica Pajcar) 0.30 Video strani	13.30 TVD Novice 13.40 Športna oddaja: Juke box 14.10 Šport: nogometna tekma za ene-ga od evropskih pokalov (pon.) 17.00 Reportaže: Šport spektakel 19.00 Odprta meja Danes v Odprti meji med drugim: NABREŽINA — Proračun za tekoče leto: temeljni kamen za občinski odbor TRST — Italijanski motoristi že dve leti s čelado TRST — Gobarska sezona na Krasu, pogovor z Milkom Čebulcem TRST — Pred novo premiero v SSG, razgovor z režiserjem Sosičem 19.30 TVD Stičiče 20.00 Nan.: I ragazzi del sabato sera 20.30 Šport: nogometna tekma povrat-nega kola za enega od evrop-skih pokalov (pon.) 22.30 TVD Vse danes 22.40 Tednik: Sportime Magazine 23.00 Šport: boks - slavno srečanje 23.45 Reportaže: Šport spektakel
CANALE 5	ITALIA 1	EURV TELEPADOVA	RADIO TRST A	RADIO KOPER (slovenski program)
8.00 Nanizanke: Strega per amore, 8.30 La casa nella prateria, 9.30 General Hospital 10.35 Kvizi: Cantando can-tando, 11.15 Tuttinfa-miglia, 12.00 Bis, 12.35 Il pranzo è servito, 13.30 Cari genitori, 14.15 Gioco delle cop-pie 15.05 Film: La donna delle tenebre (dram., ZDA 1957, r. Hugo Haas, i. Eleanor Parker, Ric-hard Boone) 16.50 Kviza: Doppio slalom, 17.20 C'est la vie, 17.50 OK il prezzo è giusto!, 18.55 Il gioco dei nove 19.45 Kviza: Tra moglie e marito, 20.30 TeleMi-ke (vodi Mike Bon-giorno) 23.00 Variete: Maurizio Cos-tanzo show 0.30 Rubrika: Première 0.40 Nanizanki: Sulle stra-de della California, 1.40 Petrocelli	Antonio Leonviola, i. Nuri Leva Sangro, Rolf Tasna) 11.30 Nan.: Cannon, 12.30 New York New York 13.30 Nad.: Sentieri, La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo, 16.30 Aspettando il domani, 17.00 Febbre d'amore 18.00 Nanizanka: Lou Grant 19.00 Aktualno: Dentro la notizia 19.30 Nan.: Gli intoccabili 20.30 Film: L'esorcista (srh., ZDA 1973, r. William Friedkin, i. Linda Bla-ir, Ellen Burstyn) 22.50 Filmska oddaja: Riflet-tore 23.50 Film: Quell'ultimo giorno (dram., SZ 1986, r. C. Lopuscianski, i. Rolan Bykov) 1.30 Nanizanka: Vegas	12.30 Nanizanka: I Ryan 13.30 Risanka 14.15 Nadaljevanke: Una vita da vivere, 15.15 Ciranda de Pedra, 16.30 Piume e paillet-tes 17.30 Otroška oddaja: Super 7, vmes risanke Bravestarr, Lucky Luke, Robotech, Lupin III	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Za vsakogar nekaj; Pot skozi verstva, Glasba, Paberkovanja in beležke; 10.00 Pregled dnevnega tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Debelost in akupunk-tura; 12.40 Cecilijanka 1987; 13.20 V našem prostoru: Glasba po željah, Ne-diški zvon; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Roman: Spomini na Rilkeja (14. del); 15.15 Lah-ka glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Mešani zbor Hrast iz Doberdoba; 18.00 Zanimivosti iz ar-hiva Ciril-Metodove šole ob 100-letni-ci ustanovitve; 18.30 Glasbeni listi.	13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Za dobro jutro; 6.05 Danes se spominja-mo; 6.10 Vremenska napoved in pro-metni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska; 8.00 Ra-dio Lj; 13.00 Na valu Radia Koper; 13.45 Od enih do treh; 14.30 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.30 Aktualno; 18.00 Mladim poslušalcem; 18.30 Narodno-zabavna glasba; 19.30 Radio Lj.
RETEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)	LJUBLJANA	RADIO TRST A	RADIO KOPER (italijanski program)
7.30 Nanizanke: Mary Ty-ler Moore, 8.00 Il San-to, 9.00 Adam 12 9.30 Film: Il suo più grande amore (biog., It. 1956, r.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Dobro jutro; 6.05 Almanah 6.30 Koledarček; 6.50 Simonija zvezd; 7.35 Glasba in varie-te; 7.50 Razglednica; 8.00 Gremo na kavo; 8.25 Popevka tedna; 8.35 Glasba; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.05 Superpass; 10.40 Družin-sko veselje; 11.00 Turizem; 11.45 Pismo iz...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Ne-posredno; 14.33 Popevka tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Počitnice po YU; 17.00 Blitz; 17.33 Mixage; 18.00 Bub-bling; 18.33 Dee-jay; 19.00 Orkestri.	5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Po-ročila; 8.05 Radijska šola; 8.35 Koncert; 9.05 Glasba; 10.05 Rezervirano; 11.05 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.30 Melodije; 14.05 Enajsta šola; 14.20 Iz glasbenih šol; 14.45 Mo-zaik; 15.00 Radio danes...; 15.30 Dogod-ki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiju; 18.00 Ansambla Bojana Dro-beža in A' la carte; 18.15 Jezikovni po-govori; 18.30 Zbori; 19.45 Big band RTV-Lj; 20.00 Domači napevi; 21.05 Li-terarni večer; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno; 23.15 Popevke.	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Za vsakogar nekaj; Pot skozi verstva, Glasba, Paberkovanja in beležke; 10.00 Pregled dnevnega tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Debelost in akupunk-tura; 12.40 Cecilijanka 1987; 13.20 V našem prostoru: Glasba po željah, Ne-diški zvon; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Roman: Spomini na Rilkeja (14. del); 15.15 Lah-ka glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Mešani zbor Hrast iz Doberdoba; 18.00 Zanimivosti iz ar-hiva Ciril-Metodove šole ob 100-letni-ci ustanovitve; 18.30 Glasbeni listi.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Dobro jutro; 6.05 Almanah 6.30 Koledarček; 6.50 Simonija zvezd; 7.35 Glasba in varie-te; 7.50 Razglednica; 8.00 Gremo na kavo; 8.25 Popevka tedna; 8.35 Glasba; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.05 Superpass; 10.40 Družin-sko veselje; 11.00 Turizem; 11.45 Pismo iz...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Ne-posredno; 14.33 Popevka tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Počitnice po YU; 17.00 Blitz; 17.33 Mixage; 18.00 Bub-bling; 18.33 Dee-jay; 19.00 Orkestri.
TELEQUATTRO	RADIO KOPER (italijanski program)	TELEFRIULI	RADIO TRST A	RADIO KOPER (italijanski program)
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Dobro jutro; 6.05 Almanah 6.30 Koledarček; 6.50 Simonija zvezd; 7.35 Glasba in varie-te; 7.50 Razglednica; 8.00 Gremo na kavo; 8.25 Popevka tedna; 8.35 Glasba; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.05 Superpass; 10.40 Družin-sko veselje; 11.00 Turizem; 11.45 Pismo iz...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Ne-posredno; 14.33 Popevka tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Počitnice po YU; 17.00 Blitz; 17.33 Mixage; 18.00 Bub-bling; 18.33 Dee-jay; 19.00 Orkestri.	13.30 Nadaljevanke: Leone-la, 14.30 Cuori nella tempesta 15.30 Rubrika: Parola mia 16.30 Glasbena oddaja: Mu-sic box 17.15 Nadaljevanke: Einste-in, 18.15 Ritratto di donna velata 19.00 Dnevnik 19.30 Rubrika: Dan za dnem 20.00 Nanizanka: Le adora-bili creature 20.30 Nanizanka: The Wild alliance 21.30 Dokumentarna odda-ja: Delta 22.30 Dnevnik 23.00 Nanizanka: Corpo speciale Sandbaggers 24.00 Informativna oddaja: News dal mondo	7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Za vsakogar nekaj; Pot skozi verstva, Glasba, Paberkovanja in beležke; 10.00 Pregled dnevnega tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi; 12.00 Debelost in akupunk-tura; 12.40 Cecilijanka 1987; 13.20 V našem prostoru: Glasba po željah, Ne-diški zvon; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Dvignjena zavesa; 15.00 Roman: Spomini na Rilkeja (14. del); 15.15 Lah-ka glasba; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Mi in glasba: Mešani zbor Hrast iz Doberdoba; 18.00 Zanimivosti iz ar-hiva Ciril-Metodove šole ob 100-letni-ci ustanovitve; 18.30 Glasbeni listi.	6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Dobro jutro; 6.05 Almanah 6.30 Koledarček; 6.50 Simonija zvezd; 7.35 Glasba in varie-te; 7.50 Razglednica; 8.00 Gremo na kavo; 8.25 Popevka tedna; 8.35 Glasba; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.05 Superpass; 10.40 Družin-sko veselje; 11.00 Turizem; 11.45 Pismo iz...; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Ne-posredno; 14.33 Popevka tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Počitnice po YU; 17.00 Blitz; 17.33 Mixage; 18.00 Bub-bling; 18.33 Dee-jay; 19.00 Orkestri.

Mešana komisija predlaga skupne posege proti poplavam O jezu čez Sočo pri Podgori potrebna meddržavna pogajanja

Vprašanja urejanja voda na ožjem območju obeh Goric so bila v središču pozornosti na 10. rednem zasedanju mešane italijansko-jugoslovanske komisije za vodno gospodarstvo, ki se je včeraj zaključilo v Novi Gorici. Komisija, ki je predvidena po Osimskih sporazumih, se je sestala pod predsedstvom inž. Maria Rugena za italijansko in inž. Tomaža Vuže za jugoslovansko stran. Ob ambasadorju D'Aragnoni, ki pri italijanskem zunanjem ministrstvu odgovarja za izvajanje Osimskih sporazumov, sta se med drugim udeležila zasedanja tudi predsednica Izvršnega sveta občine Nova Gorica Jolanda Slokar in goriški podžupan Mario Del Ben.

Precej je bilo govora o vprašanju gradnje jezusa čez Sočo, ki je po Osimskih sporazumih predviden v bližini Podgore. Po takratnih dogovorih naj bi jez zgradili izključno za namakalne potrebe. Pri italijanski vladi so kasneje prišli do sklepa, da bi jez izkoristili tudi za pridobivanje električne energije. Jugoslovanska stran ima s tem v zvezi resne pomisleke. »Ne ker bi se hoteli vmešavati v to, kar počenjajo preko meje, saj to ni naša stvar«, je včeraj na srečanju z novinarji pojasnil

vodja jugoslovanske delegacije, »pač pa ker bi sprememba namembnosti objekta prinesla tudi spremembe vodnega režima na profilu meddržavne meje«. Z drugimi besedami: akumulacija vode za energetske potrebe bi pomenila ojezeritev Soče na jugoslovanski strani tja do solkanske elektrarne, z raznimi negativnimi posledicami. Medtem ko bi učinki zgolj namakalnega jezusa bili občasni (zgolj nekaj tednov v letu), bi jez za energetske potrebe za vedno zvišal gladino vode.

Morebitni tovrstni poseg bo mogoč edino na osnovi mednarodnega sporazuma za ublažitev njegovih posledic in povračilo za škodo (med drugim potreba po utrjevanju bregov in nekajodstotno zmanjšanje kapacitete hidroelektrarne pri Solkanu).

Precej pozornosti so namenili tudi vprašanju meteornih in komunalnih odpadnih voda. Delegaciji sta soglašali, da je treba obstoječe načrte za kanalizacijo in čistilne naprave v Gorici in Novi Gorici poenotiti in obravnati vprašanje odtoka voda na območju obeh sosednjih mest kot celoto. Mešana komisija je torej v bistvu potrdila in osvojila smernice, ki so jih glede

teh problemov nakazali na podobnih srečanjih na medobčinski ravni. Sedaj bo seveda treba zbrati tehnično dokumentacijo, ki naj bi bila osnova za sofinansiranje posegov. Slednje bi izvajali pretežno na novogoriškem območju, vendar tudi z italijanskim doprinosom. Italijanska stran je namreč potrdila, da so protipoplavni posegi, ki so jih že izvedli, v korist obeh mest.

Med vprašanji, o katerih so razpravljali na tem zasedanju Mešane komisije, je tudi stanje glede čistoče vodnih tokov. Na Goriškem so na osnovi stalnih opazovanj in zbiranja podatkov v zadnjem letu zabeležili razmeroma zadovoljive podatke. Stanje Soče se sicer ni izboljšalo, ni se pa niti poslabšalo. Isto velja za njene pritoke, predvsem Idrijco. Kar zadeva Vipavo so v tem času zabeležili celo izboljšanje stanja, pa čeprav komaj zaznatno. Po včerajšnjem zasedanju so si člani Mešane komisije tudi ogledali nekatera dela, ki jih preko meje izvajajo za urejanje voda. Obiskali so gradbišči pri zadrževalniku meteornih voda Pikolet, ki bo precej zmanjšal nevarnost poplav v obeh Goricah, in akumulacijskega jezera Vogršček.

Od sobote do konca meseca Igre med obmejnimi prijatelji

Igre med obmejnimi prijatelji. Tako so poimenovali niz prireditev, namenjenih mladim iz Gorice in Nove Gorice in ki se bodo zvrstile od 15. oktobra do 29. oktobra. Tako bodo v prostorih Javnega večnamenskega socialnega centra v Ulici Baiamonti v soboto odprli razstavo likovnih in drugih izdelkov. Razstavljalni bodo člani skupine "Delavnica proste ustvarjalnosti", ki deluje v okviru večnamenskega centra, gojenci Dijaškega doma ter učenci novogoriških šol Milojke Strukelj in Kozara. Razstava bo odprta do konca meseca; prireditelji posebej priporočajo obisk šolski mladini.

V nedeljo bodo v javnem večnamenskem centru pripravili prireditev na temo Srečanje s filmom, 22. oktobra je v načrtu obisk naravnega rezervata Cona v ustju Soče, 23. oktobra prireditev-tekmovanje s hoduljami.

Istočasno naj opozorimo tudi na natečaj Izmisli si in oblikuj igračo.

Alojz Tomsic - Ušar

Ni še minil mesec, odkar smo na naših straneh opozorili na visok življenjski jubilej, devetdesetletnico, Alojza Tomsica - Ušarja, znanega gostilničarja v Sovodnjah. Včeraj jutraj ga je obšla nenadna slabost na domu. Zaman je bila vsakršna zdravniška pomoč.

Pokojnik je bil znan ne samo v domačem kraju, kjer je preko šestdeset let vodil gostilno Pri Ušarju, (ime izhaja iz krajevnega imena zaselka Ušje, od koder so se predniki priselili v Sovodnje) ampak tudi drugje. Poznali so ga zaradi njegove trdožive samostojnosti in vztrajanja pri poklicnem delu. Pred leti je prejel priznanje Trgovinske zbornice za zvestobo delu.

Pogreb bo danes ob 14. uri z obredom v sovedenjski cerkvi.

kino

Gorica

CORSO 17.30-22.00 »Mr. Crocodile Dundee II«.

VERDI 17.30-22.00 »Frantic«. Režija R. Polanski

VITTORIA 17.30-22.00 »Chiamami, sarò la tua bestia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.30-22.00 »Moana, bella di giorno«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.00-20.00 »Strela na kolesih«. DESKLE Ni predstave.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Pontoni e Bassi - Raštel 52 - tel. 83349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Comunale 1 - Ul. Terenziana 26 - tel. 44387.

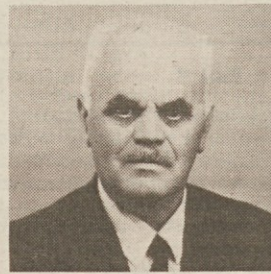
DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
Pri jezeru - Vrtna ulica 2 - tel. 78300.

pogrebi

Danes v Gorici ob 8. uri Alma Montena vd. Delchin iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče, ob 9.30 Luigia Brescia iz splošne bolnišnice v cerkev na Travniku in na glavno pokopališče, ob 12. uri Emma Pividori vd. Minisini iz splošne bolnišnice v cerkev pri Sv. Ani in na glavno pokopališče, ob 13.15 Alojz Tomsic iz splošne bolnišnice v cerkev v Sovodnjah in na tamkajšnje pokopališče.

Zapustil nas je naš dragi

Karlo Semolič

Žalostno vest sporočajo žena Viktorija, sinovi z družinami in drugi sorodniki

Dan in uro pogreba bomo javili naknadno.

Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene.

Jamlje, 13. oktobra 1988

Sekcija VZPI-ANPI Dol - Jamlje izreka družini Semolič občuteno sožalje ob žalostnem dogodku v družini.

Nenadoma nas je zapustil naš

Alojz Tomsic - Ušar

(star 90 let)

Pokopali ga bomo danes ob 14. uri v Sovodnjah. Do pogreba leži v mrliški veži splošne bolnišnice v Gorici.

Sin in hčere z družinami

Sovodnje, 13. oktobra 1988

Mešani pevski zbor Oton Župančič izreka svoji članici Ljudmili iskreno sožalje ob izgubi brata Alojza.

Didaktično ravnateljstvo Dobrdo izreka sožalje učiteljici Vandi Tomsic ob smrti očeta.

Društvo slovenskih lovcev "Dobrdo" izreka svojemu članu Milanu Tomsicu globoko sožalje ob izgubi dragega očeta.

V Tržiču ukradli motorno jadnico

Iz portiča Nazario Sauro v Tržiču so neznanci v noči od torka na sredo odpeljali enajstmotorsko motorno jadnico, last Giacomo Morene iz Tržiča. Morena je včeraj dopoldne zaprepačen ugotovil, da je čoln izginil ter za deva prijavil. Nekaj ur zatem je prišla iz Lignana vest, da se plovilo nahaja v tem kraju in da so pridržali jugoslovanskega državljana, ki naj bi bil menda odgovoren za tatvino.

Zveza slovenske katoliške prosvete - Gorica Slovenska prosveta - Trst

prirejata v okviru 3. KOROŠKIH DNEVOV pričevanja in diskusijo k temi

Koroški Slovenci v času nacizma

Sodelujejo:

dekan Kristo Srienc, dipl. trg. Janko Urank, Marija Olip in župnik Lovro Kasej

Danes, 13. oktobra, ob 20.30 v mali dvorani Katoliškega doma v Gorici

MLADINSKI ODBOR SKGZ

in

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV

prirejata

OPROSTI, NE JURIŠ?

kabaretni večer s Sergijem Verčem in Borisom Kobalom

V četrtek 20. oktobra ob 20.30 v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici

So dnevi, ko se ponovno zavemo, da še obstaja kakovost.

NOVI VOLVO 440

VOLVO KAKOVOST IN VARNOST

Pričakujemo vas

15. - 16. oktobra 1988

CRALI PIETRO

Ul. III. Armata 180 - Tel. 0481/21073-21721
34170 Gorica

Osemdeset let posojilnice v Sovodnjah V soboto izredni občni zbor in proslava

Pripravlja se sprememba in prilagoditev statuta

Kmečko-delavska hranilnica in posojilnica v Sovodnjah je bila ustanovljena pred osemdesetimi leti. Obletnico bodo primerno obeležili na prireditvi, v soboto zvečer, v občinski telovadnici v Sovodnjah. Ob prehodu v novo desetletje poslovanja, ki bo nedvomno prineslo velike spremembe in premike tudi na področju bančništva, pa se posojilnica pripravlja tudi s spremembo, oziroma prilagoditvijo statuta.

Na izrednem občnem zboru, ki bo v soboto, 15. t. m. ob 18. uri v Kulturnem domu v Sovodnjah naj bi v prisotnosti notarja sprejeli potrebne spremembe in prilagoditve statuta. Gre za potreben, v marsikaterem pogledu celo nujen korak, da se posojilnici zagotovi možnost uspešnega poslovanja in razvoja tudi v prihodnje. Eden od ciljev prilagoditve statuta je v doseg večje povezanosti z vsedravnim združenjem hranilnic in posojilnic, omogočil naj bi hitrejši in bolj elastično poslovanje, prožnejše sprejemanje odločitev, odpravil naj bi dosedanje togost glede sestave članstva.

Nadalje se z uvedbo, oziroma spremembo statuta predvideva ustanovitev novega organa, to je razsodišča, poleg upravnega sveta in nadzornega odbora.

Predloge za spremembo, oziroma prilagoditev statuta so pripravili v sodelovanju s funkcionarji vsedravnega združenja hranilnic in posojilnic, kar predstavlja jamstvo, da gre za take spremembe, ki so nujno potrebne za uspešen razvoj bančne ustanove tudi v prihodnje, oziroma za odpravo do-

ločenih omejevalnih in pogojevalnih predpisov, ki jim je, spričo sprememb v poklicni strukturi prebivalstva, danes skoraj nemogoče zadostiti. To recimo velja za predpis o sestavi članstva, ki bi moralo biti pretežno (vsaj 4/5), iz vrst kmetov in obrtnikov. Predlagane spremembe statuta predvidevajo nekoliko bolj prožno tolmačenje.

Po odobritvi sprememb na sobotnem občnem zboru, se bo menjala tudi pravna oblika. Iz zadrage z neomejenim jamstvom, bo posojilnica postala zadruga z omejenim jamstvom. S preprostimi besedami povedano, člani posojilnice, ki jih je danes nad dvesto, so zdaj teoretično jamčili, ob morebitnih primanjkljajih ali likvidaciji, z vsem svojim premoženjem. Po novem bo jamstvo vsakega od članov omejeno v višini desetih deležev, to je v znesku največ petdeset tisoč lir.

Spremembe statuta bodo omogočile prožnejše in bolj ažurno poslovanje, možnost razširitve novih bančnih uslug in s tem tudi boljšo pripravo na spremembe, in ostrejšje pogoje poslovanja, ki jih bo nujno prineslo leto 1992 (ob celovitejši gospodarski integraciji dvanajsterice) tudi v bančništvu, pojasnjuje ravnatelj sovedenjske posojilnice, Savo Ušaj, obenem s priporočilom in vabilom, da se sobotnega izrednega občnega zbora in proslave udeleži kar največ članov. Za spremembo statuta je namreč potrebna prisotnost absolutne večine članov.

Zaradi izrednega vzdrževanja naprav

Upepeljevalnik pri Sovodnjah bo miroval približno en mesec

Upepeljevalnik za odpadke v goriški industrijski coni bodo v kratkem ugasili. Potreben je namreč izrednih popravil. Podjetje Saspi, ki upravlja omenjeni objekt je Občino Gorica zaprosilo za soglasje, da se naprava ustavi za čas, ki je nujno potreben, da se izvedejo vzdrževalni posegi. Upepeljevalnik naj bi spet pognali, predvidoma čez dober mesec. V štirih do petih tednih namerava podjetje zaključiti nujne posege, ki so bili že predvideni na raznih mestih. Zapora bi se utegnili podaljšati, v kolikor bi med izvajanjem del ugotovili potrebo po dodatnih ukrepih.

Smo torej pred novimi težavami na področju odstranjevanja, oziroma uni-

čevanja odpadkov. Zadeva ni enostavna tudi zaradi tega, ker so kapacitete upepeljevalnika pri Moraru že povsem zasičene in ker so precejšnje težave menda tudi glede odlagališča pri Tapoglianu. Ni znano, kako bodo vprašanje odlaganja smeti rešili v goriški in drugih občinah, ki se običajno poslužujejo upepeljevalnika pri Sovodnjah. Omejeno količino odpadkov bi se najbrž dalo začasno uskladiščiti, precej dvomljiva pa je taka možnost za obdobje enega meseca, saj se samo v Gorici dnevno proizvede okrog dvajset ton odpadkov.

Najprej je treba seveda rešiti vprašanje, kam z odpadki v tem času, šele nato bodo peč lahko ugasili.

Kmalu na razpolago prvi podatki o onesnaževanju iz upepeljevalnika

V nekaj tednih bodo znani izidi analiz za ugotovitev prisotnosti težkih kovin in dioksina v zemlji in v prahu, ki se seseda na območju Sovodenj. Sodelavci Evropskega središča za raziskave iz Ispre, blizu Vareseja, so namreč te dni na raznih točkah in v raznih globinah, vzeli vzorce zemlje, prahu in tudi vode v kateri se je nabrala precejšnja količina usedline, od komaj zaznavnih drobcenih delov pepela, do večjih, tudi kvadratni centimeter velikih, črnih delcev.

Sodelavci omenjenega instituta so zbrali nad petdeset vzorcev, ki jih bodo v prihodnjih tednih podrobno analizirali, da bi ugotovili večjo ali manjšo prisotnost nevarnih snovi. Izvedbo analize je naročila sovedenjska občinska uprava, potem ko je od javne zdravstvene službe prejela odgovor, da le-ta ni v stanju opraviti tovrstne raziskave.

Popoln rezultat bo znan približno v roku dveh mesecev, (tak rok namreč predvideva pogodba, ki je bila nedavno podpisana med Občino in Institutom), delni podatki pa bodo na razpolago že v nekaj tednih. Predvidoma se bodo nanašali na vsebnost težkih kovin.

Z analizo, ob tem velja poudariti, da doslej taka raziskava sploh še ni bila opravljena, naj bi ugotovili stopnjo prisotnosti za človekovo zdravje nevarnih snovi, ki jih v ozračje že leta spušča upepeljevalnik.

Vzorce zemlje so vzeli v neposredni bližini upepeljevalnika, pa tudi na nekaterih zelo oddaljenih točkah, do kamor naj bi segel "vpliv" tega objekta.

Gledališka posvetovalnica

Gospodična Prism

V PETEK, 14. OKTOBRA bo Slovensko stalno gledališče uprizorilo Wildovo komedijo **Važno je imenovati se Ernest**. Tako se vam predstavljajo glavni interpreti.

Sem neporočena, malce kratkovidna stara dama. Na Wooltonski graščini sem guvernantka gospodične Cecily Cardew. Moj priimek je PRISM, gospodična Prism.

Moji edini intelektualni užitki so čitanje in pisanje. V mlajših letih sem se celo lotila pisanja romana, ki pa ni bil nikoli objavljen, ker sem ga še v rokopisu založila ali izgubila. Bilo je takole. Nekega jutra, pred približno 28 leti, sem z otroškim vozičkom in z otrokom moškega spola, ki mu je bilo ime Ernest, odšla iz hiše lorda Brec-knella na Gornjem Grosenor Squaru številka 104 na sprehod. S seboj sem imela staro, a prostorno potovalko, kjer sem hranila rokopis romana, ki sem ga pisala v redkih prostih urah. V trenutku duševne odsotnosti sem položila rokopis v voziček, dojenčka pa v potovalko. Potovalko, ki je bila rahlo poškodovana, z madežem na podlogi, na ključavnici pa z vgraviranimi mojimi začetnici, sem oddala v garderobo na postaji Victoria, na brighthonski progi. Po tej nezgodi se nisem več vrnila v hišo svojih gospodarjev. Nekaj tednov pozneje sem zvedela, da je policija našla otroški voziček na Bayswatsrski

cesti. V njem je bil rokopis romana v treh delih pisan, kot so oni cenili, z neobičajno odbijajočo sentimentalnostjo.

Kaj je bilo z otrokom pa ne vem. Tu na deželi sem povsem neznana. Resnično upam, da ne bo ta moja nesrečna zgodba prišla nobenemu na uho.

Priznati moram, da doživljam sedaj svojo drugo pomlad. Spoznala sem se s pastorm dr. Chasublom. To je razgledan in učen mož. Škoda, da je tako plašen! Ljudomrzniške razumem — ženskomrznikov nikoli!

A. R.

Bil je najvidnejši predstavnik estetskega gibanja
Ekstravagantni umetnik Oscar Wilde

V polni viktorijanski dobi, v času angleške ekonomske rasti, v času svobodne trgovine in kolonializma se je rodil v Dublinu 16. oktobra 1854 Oscar Wilde. Wildov rod je izhajal iz Holandske, irska rodbinska veja se je pojavila šele v XVII. stoletju, ko je bil neki Wilde, sin znanega holandskega slikarja, sprejet v angleško vojsko. Wildi so bili dotlej pretežno spoštovani zdravniki. Zdravnik je bil tudi Oscarjev oče sir William Wilde, mama pa je bila pisateljica.

Prve učenosti si je Oscar pridobil v Portora Royal School. To je bila ena najimenitnejših protestantskih šol na Irskem. Leta 1871 je Wilde zmagal štipendijo za vpis v Trinity College v Dublinu. V teh šolskih letih se je izkazal kot velik ljubitelj klasičnih ved. Leta 1874 je prejel zelo laskavo nagrado Berkley Gold Medal, ki mu je omogočila štipendijo za Magdalen College v Oxfordu.

Posvetil se je literaturi. Poterjeva knjiga *Marius Epikurec* mu je bila življenjski vadecum. Pravila, da se mora človek predati čustveni razgibanosti, ki mu edina lahko omogoča, da popolno uživa najplemenitejši življenjske izkušnje, ni nikoli zatajil. Oblačil se je na najbolj ekstravaganten način. Sprehajal se je po Piccadillyju z liljo ali sončnico v roki. Zahajal je v najbolj zloglasne beznice ob Temzi in navezoval sumljiva prijateljstva.

Kljub temu da se je posvetil poeziji in esejistiki, ga je privabilo kaj kmalu tudi pisanje za gledališče. Pravijo, da zato, ker ni mogel kot pesnik in pripovednik zaslužiti dovolj, da bi se lahko osvobodil skrbi, ki mu jih je nalagalo razkošno življenje. Pisanje pa je bilo tedaj dokaj donosno.

Leta 1881 je napisal delo *Vera or the Nihilists*. Gre za zgodovinsko zgodbo o umoru ruskega carja Aleksandra II. Krstne uprizoritve ni delo doživelo iz političnih razlogov. Še isto leto je napisal tragedijo v petih dejanjih *The Duchess of Padua*. Tudi to delo ni bilo uprizorjeno.

V eseju *Človekova duša v socializmu* najdemo osnovne smernice njegovega umetniškega nauka. Rdeča nit eseja je obsežna v misli, da je edino pravo načelo, h kateremu stremi življenje, načelo individualizma. Wilda so takrat smatrali za najvidnejšega predstavnika estetskega gibanja. Njegovo pojmovanje umetnosti je bilo larpurlartistično, neobremeno ne z moralo, ne s politiko, ne z vero.

Januarja 1882 je Wilde pripotoval v ZDA. Tu je imel nad 70 predavanj. Leto pozneje se je vrnil v Anglijo. Maja leta 1884 se je poročil s Costance Mary Lloyd, hčerjo cenjenega advokata. Po poroki se je ukvarjal predvsem s pisanjem recenzij in literarnimi kritikami. Leta 1888 je objavil zbirko pravljic *The Happy Prince and other tales*. Tri leta kasneje je napisal roman *The picture of Dorian Gray*, s katerim je doživel velik literarni uspeh, ter dramo v enem dejanju *Salome*, katero je namenil igralki Sarah Bernhardt.

Leta 1892 je napisal igro *Lady Windemere's fan*, leto pozneje pa igro *A woman of no importance*. Leta 1894 je izšla pesnitev *The sphinx*. To je bil poetični katalog proste in svobodne ljubezni. Januarja 1895 je bila uprizorjena igra *An ideal husband*. Ta je po mnenju kritike njegovo najboljšo in najbolj izdelano odrsko delo. 14. februarja 1895 je bila v St. James's Theatre uprizorjena komedija *The importance of being earnest*. Delo je naše gledališče uprizorilo v sezoni 1967/68 pod naslovom *Kako važno je biti resen*. Avtor je najprej hotel nasloviti komedijo *Umetnost je ostati resen* s podnaslovom *Nesramnost za resnobne ljudi*. Snov je izredno preprosta in spominja na študentske potegavščine. Gre predvsem za besedno igro *Earnest*, ki je v angleščini sinonim za moško ime, hkrati pa pojem za »biti resen« ali »resno misliti«. Dejanje je splet komičnih situacij in plaz ironično-sarkastičnih pripomb na račun angleške visoke družbe.

To je bilo tudi zadnje Wildovo gledališko delo. Konec februarja leta 1895 ga je marki Queensberry obdolžil homoseksualnosti. Obtožba bi lahko šla v pozabo, če ne bi lord Alfred Douglas naščuval Wilda naj vloži proti markiju pri tožbo zaradi razžaljenja časti. Sodne oblasti so spor preučile in spoznale Wilda za krivega. Po takratnih zakonih so mu naložili dve leti prisilnega dela. V zaporu je Wilde napisal nad 200 strani obsegajoče pismo, v katerem dokazuje, kako je lord Douglas kriv njegove nesreče. Pismo je bilo pozneje objavljeno pod naslovom *De Profundis*.

Duševno zlomljen se je Wilde po prestani kazni zatekel najprej v Neapelj, kjer je dokončal svojo najlepšo poetično delo *The Ballad of Reading gaol*, nato se je izselil v Francijo. V rojstni kraj se ni več vrnil. Umril je v Parizu 30. novembra leta 1900. (A. R.)

SAZU slavi
danes svojo
50-letnico

Slovenska akademija znanosti in umetnosti bo danes s slovesnostjo v dvorani Skupščine SR Slovenije proslavila 50-letnico delovanja. Slavnostni govornik na svečanosti, ki jo bo neposredno oddajal ljubljanski radio, bo predsednik SAZU Janez Milčinski.

Ob »srečanju z Abrahamom« je Slovenska akademija znanosti in umetnosti pripravila bogat program kulturnih prireditev. Začele so se v ponedeljek s predstavitvijo osmih knjig z raznih področij delovanja SAZU. Včeraj popoldne so v Mestni galeriji v Ljubljani odprli razstavo del likovnih umetnikov, članov SAZU. Vsak umetnik je dal na ogled tri svoja dela. Zvečer pa so v Prešernovi dvorani odprli razstavo publikacij, ki jih je izdala SAZU.

Prireditev ob avtorjevi 60-letnici

Pesnik Tone Pavček gostoval
v sežanski knjižnici Kosovel

Pesnik Tone Pavček, ki je pred kratkim slavil svoj 60. rojstni dan, je bil pred dnevi gost sežanske knjižnice Srečko Kosovel. Že dopoldne se je v knjižnici srečal s šolarji, zvečer pa je bila svečana prireditev, na kateri je o literarnem ustvarjanju Toneta Pavčka govoril Andrej Inkret. Knjižnica je pripravila pregledno razstavo pesnikovih knjižnih izdaj, vse od Pesmi štirih, s katerimi se je pesniška generacija Zlobec, Menart, Kovič, Pavček prvič vidno predstavila slovenski javnosti. Mnoge pesniške zbirke Toneta Pavčka so prevedene v tuje jezike. Pomembno pa je Pavčkov prevajalsko delo, predvsem iz ruščine v slovenščino. Razstava je popestrjena z zanimivimi fotografijami iz pesnikovega življenja.

Ob literarni razstavi so v knjižnici pripravili tudi likovno razstavo letošnjega Prešernovega nagrajenca Janeza Boljke. Na ogled so najnovejše grafike z motivi cvetja in živali. Umetnika je na svojevrsten pesniški način predstavil sam Tone Pavček.

Kulturni večer so popestrili šolarji, ki so imenitno recitirali Pavčkovo

mladinsko poezijo, izbor iz Goličave pa je doživeto podal Vladimir Jurc. Sledil je pogovor z obema umetnikoma, ki ga je vodila Lučka Čehovin, in v katerem sta oba povedala veliko zanimivega o njunem ustvarjalnem delu.

Razstavi bosta v knjižnici na ogled do 25. oktobra.

Splitski dirigent Nikša Bareza
gost tržaške simfonične sezone

Splitski dirigent **Nikša Bareza**, zadnja leta direktor graške Filharmonije, v Trstu znan predvsem kot dirigent Šostakovičeve opere *Lady Macbeth* v prejšnji sezoni, je za tretji koncert tržaške jesenske simfonične sezone ponudil občinstvu zanimiv in redko izvajan spored. Pod njegovim vodstvom je orkester gledališča Verdi zaigral najprej **Pizzettijev Poletni koncert** in nato znani **Mendelssohnov Koncert v E-molu za violino in orkester op. 66**, v drugem delu pa slovit **Sibeliusovo suito Lemminkäinen suite op. 22**, ki je v tržaškem Verdiju bila tokrat prvič izvajana.

Tristavčna Pizzettijeva simfonična pesnitev sodi med skladateljeva najboljša dela. Prepojena z barvitim instrumentalnim lirizmom, v katerem se spevnost violin zliva s pihali (oboami) v mojstrski orkestraciji, sloneči na tradicijah stare italijanske muzike in poustvarjajoči nežno opisnost jutranjih in nočnih občutij v prvem in drugem stavku ter staro plesno ritmičnost v živahni Gagliardi v tretjem stavku. Verdijev orkester jo je izvedel z umirjenostjo in na mnogih mestih s poglobljeno spevnostjo predvsem godal. Manj prepričljiva je bila izvedba Mendelssohnovega med violinskimi virtuozji najbolj priljubljenega dela. Sočna romantičnost skladbe se je izgubljala v pogosto neskladnem muziciranju med solistom in orkestrom, predvsem pa v intonacijsko nečistem, malo elegantnem in v fraziranju nedodelanem izvajanju solistke; ki je sicer pokazala značilne tehnične lastnosti violinskega muziciranja in si s tehnično brezhibnim dodatkom tudi zaslužila dolg aplavz občinstva.

Povsem drugače je izzvenela izvedba Sibeliusove nordijske sage o junaku Lemminkäinen, v kateri je orkester pod natančnim in sugestivnim dirigentovim vodstvom muziciral sproščeno, z zvočno barvitostjo in bogatim dinamičnim niansiranjem, ki sta zmogli pričarati vso lirično simfonično razsežnost, v katero je Sibelius prelił ta finski nacionalni ep in v kateri je s pridodom dežele tisočeri jezer in njene, iz daljave odsevajóče se ljudske melodije, valovala romantična melanholičnost in tihotna maestoznost nature. V orkestru je presunljivo vzdusje poustvaril mehki zvok angleškega roga Alessandra Bonellija. (j.k)

Festival v Stresi ena od glavnih poletnih prireditev na Apeninskem polotoku

Glasbeni tedni v prečudovitem okolju jezera Maggiore

V čudovitem naravnem okviru velikega predalpskega jezera in srednjegorskega sveta se je odvijal letos že sedemindvajseti mednarodni poletni glasbeni festival, ki privablja v prijazno turistično mesto veliko ljubiteljev glasbe ne samo iz Italije, ampak tudi ostale Evrope. Podnevi se le-ti lahko lagodno sprehajajo po jezerski obali, lepo posejani z bujnim in skoraj sredozemskim rastlinjem ali pa plujejo s parniki ali čolni (tudi našim pletnam podobnim) na bližnje Boromejske otoke: Isola Bella, Isola Superiore ali dei Pescatori ter Isola Madre. Vsak izmed treh ima svojo lepoto in svoj čar. Najlepsi je pravzaprav prvi (kot že pove samo ime), kjer ob mogočni Boromejski palači, v kateri je bilo tudi več pomembnih srečanj iz polpretekla zgodovine pada skoraj navpič v temne jezerske valove umetniško obdelani vrtovi, polni eksotičnih cvetja in razkošne favne — med njo kraljujejo skoraj nedosegljivi pravi! Sicer pa je na otoku pravo naselje z lepo baročno cerkvijo in številnimi gostinskimi obrati, ki v poletni sezoni gotovo niso brez dela. Drugi, Riški otok je dokaj bolj preprost in spominja na naša mala ribiška naselja jadranske obale. Malo bolj oddaljena Isola Madre pa kaže za gostim temno zelenim parkom veliko gosposko vilo, na vrtu katere je tudi po vsaj en koncert tega festivala (kot tudi v slavnostni dvorani Boromejske palače). Za vsemi tremi otoki pa se proti severu odpira širši rokav jezera, ki se nato konča že pod švicarskimi gorami... Zvečer pa so na vrsti koncerti.

Po tem bežnem, a skoraj nujnem okvirnem uvodu (okolijski tudi po svoje pozitivno prispeva zlasti k uspehu poletnih festivalov) naj se sedaj zaustavim ob prireditvi sami. Festival v Stresi ima za seboj že več kot srebrni jubilej, kar pomeni, da se je že dodobra utrdil in afirmiral. Naj še povemo, da je član mednarodne zveze glasbenih festivalov s sedežem v Ženevi, ki združuje vse najbolj uveljavljene mednarodne glasbene prireditve. Na njem v teku skoraj dvajsetih dni nastopa cela vrsta instrumentalnih in vokalnih solis-

tov in skupin. Gre za simfonične in komorne orkestre, za komorne skupine (trii, kvarteti, itd.) nato vsakovrstne soliste-pianiste, violiniste, čeliste, organiste, kitariste, razne vokalne soliste in druge. Seveda so na vrsti tudi pevski zbori, navadno skupno z orkestralnimi ansambli.

Kakšno glasbo pa na splošno predvajajo v Stresi? Naj takoj povemo, da tu ne gre za kak festival sodobne ali moderne glasbe (kot je npr. na Beneškem glasbenem bienalu ali še kje drugje) ampak za prireditve, ki v glavnem ovrednotijo klasično glasbo v najširšem pomenu besede — od renesanse in baroka mimo dunajske klasike do romantike in impresionizma. Vse to seveda ne izključuje popolnoma kake sodobne skladbe, vendar je umetniška usmeritev festivala v prej omenjenem ovrednotenju tradicije. To pa vedno v izvedbi vrhunskih in mojstrskih interpretov, tako da je Stresa že daleč zaslovela po elitnem zbiranju najboljših svetovnih virtuozov in orkestrrov. Vse to je bilo prisotno tudi v letošnjem programu. Tako so recimo bili med orkestri na sporedu nizozemski Concertgebouw iz Amsterdam, Filharmonija iz Moskve, orkester Bach iz Leipziga, English Chamber Orchestra, Netherlands Chamber Orchestra, I Solisti Aquilani, I Solisti Veneti, Orchestre national de Lyon. Naj tu omenimo, da je pred dvema letoma nastopala tudi Slovenska filharmonija, gostoval pa je tudi Slovenski oktet. Nič manj blesteča niso imena dirigentov in solistov. Yehudi Menuhin, Isaac Stern, Nikita Magaloff, Marta Argerich, Uto Ughi, Maurice André, Aliro Diaz, da omenimo le nekatere, ki so si letos sledili na koncertnem odru Kongresne palače ali otoških dvoran in nekaterih cerkvah.

Že tradicija je, da so na prvih koncertih na programu velika simfonično-vokalna dela, kot oratoriji, maše, kantate ali kaj podobnega. Tako je bilo tudi letos, ko so nastopili zbor, orkester in solisti iz Lipskega. Če pa gremo po vrsti, moramo najprej zabeležiti prvi koncert, ko je nastopil Filharmonični orkester iz Moskve. To ni bil prvi

nastop sovjetskega simfoničnega orkestra v Stresi, saj je pred leti že nastopil na festivalu pod taktirko slavnega Kirila Kondrašina. Letos je orkester dirigiral Dimitrij Kitajenko, ki je že nastopal skoraj z vsemi najbolj znanimi svetovnimi orkestri, kot so Berliner Philharmoniker, Gewandhaus itd. Kot solist pa je z orkestrom nastopil pianist Vladimir Krajnjev, dobitnik prestižne nagrade Čajkovski leta 1970.

Moskovska filharmonija je na uvodnem koncertu predstavila sama ruska dela, kar je gotovo tudi prav. Zastopani so bili skladatelji Mihail Glinka, Sergej Rahmaninov in Peter I. Čajkovski. Koncert se je začel z Glinkovo uverturo iz opere Ruslan in Ljudmila, ki je blesteča in kar se da melodično delo, kot pač vsa prva ruska - in evropska - romantika. Sledil je Rahmaninovova Koncert za klavir in orkester št. 2 v c-molu, na katerem je nastopil prej omenjeni pianist. Glasba S. Rahmaninova, ruskega (kasneje poamerikanjenega) pianista-komponista je prav gotovo silno priljubljena in njegovi klavirski koncerti še danes pričarajo nežno in včasih skoraj filmsko-glasbeno čustveno atmosfero. In prav koncert v c-molu je morda med njegovimi najlepšimi. Tu je lahko tudi pianist Krajnjev poleg briljantne virtuoziščne tehnike pokazal tudi globoko interpretacijsko silo. Koncert moskovskih filharmonikov je zaključila nadvse znana Patetična simfonija P. I. Čajkovskega št. 6 v h-molu. V njej je največji ruski romantični skladatelj pretresljivo in temperamentno ter skrajno osebno dramatično razodel svoje bolesi pa tudi vanjo zajel širšo tragičnost eksistence. Čajkovski je v svoji najbolj znani simfoniji včasih v temnih včasih v svetlejših, a vedno napetih in tesnobno odražajočih tonih razodel v bogati zvočni paleti vse svoje dileme. Moskovski orkester je znal zelo dognano in občuteno poustvariti to veliko delo svojega velikega rojaka, ki je kljub večkrat »zahodnjaškim« vplivom vseeno znal ostati pristen tolmač ruske duše in ruskega sveta. Dirigent Kitajenko se je tu izkazal za vseskozi občutljivega, pa tudi tem-

peramentnega interpreta, ki suvereno obvlada celotno orkestralno maso in ji zna vlti osebni umetniški pečat.

Naslednji večer je bila v sicer manj natrpni Kongresni palači na sporedu nemška glasba, ko so nemški umetniki izvajali dela svojih skladateljev. Čeprav tu v resnici ne gre za kako »nacionalno« glasbo, saj so Bach danes univerzalna last človeštva. In govoriti o Bachih ni kaka tiskovna napaka, saj je šlo na tem koncertu za dela dveh glasbenikov velike muzikalne dinastije Bach, in sicer očeta in sina. Orkester Carl Philipp Emanuel Bach in radijski zbor iz Leipziga-Lipskega sta skupno z vokalnimi solisti izvajala dela Johanna Sebastiana Bacha (očeta) in Carla Philippa Emanuela Bacha (sina). Bachova družina je bila itak vsa glasbeno nadvse nadarjena in aktivna in med številnimi sinovi so bili zlasti trije zelo znani kot skladatelji, med temi Carl Ph. Em.

In prav tega skladatelja smo lahko poslušali veličasten oratorij za solo, zbor in orkester »Aufferstehung und Himmelfahrt Jesu« (Jezusovo vstajenje in Vnebohod), v katerem se kaže sicer že blizu klasicističnim vzorcem in marsikaj spominja na Mozartove sledi (ki je tudi dirigiral eno od prvih izvedb dela). Solistične arije, recitativi, mogočni zbori in orektralni deli, monumentalni zaključni »fugato« — vse to se izmenoma kaže v tem Bachovem oratoriju, ki v bistvu lepo in smotrno nadaljuje tradicijo Händla in drugih avtorjev baroka. Vsekakor je izvedba tega oratorija C. Ph. Em. Bacha pomenila nadvse posrečen uvod v celotne festivalske prireditve. Izvedba sama pa je tudi navdušila tako publiko kot kritiko. Še prej pa je orkester izvedel J. S. Bacha Suito v h-molu.

Festival ob jezeru Maggiore je nedvomno ena od glavnih tovrstnih poletnih prireditev v Italiji in ob ostalih znanih (kot so med glavnimi festivali v Spoletu, Perugi ali Sieni) prav gotovo s svojo dolgoletno tradicijo in uspešno umetniško politiko lahko veliko obeta tudi za bodoče.

ANDREJ BRATUŽ

Nogomet: še ena mednarodna evropska sreda

Čudež Rome, podvig Juventusa

Včeraj so odigrali še zadnje zaostale tekme dvaintridesetne finala pokala UEFA, na katerih so dosegli gladke in presenetljive izide. Roma je povsem nepričakovano preobrnila izid iz prve tekme, Juventus je pregazil šibke Romane Otetula, Partizan pa je na tujem z istim izidom kot doma (5:0) nadigral Slavijo iz Sofije, Köln pa je slavil zmago proti belgiskemu Antwerpnu z 2:1 (2:1), potem ko je bil že na tujem uspešen s 4:2.

NÜRNBERG - ROMA 1:3
po podaljških (1:2, 1:2; 1:3)
STRELCI: v 8' Völler, v 19' Eckstein (11-metrovka); v 35' Policano; v 93' Renato.

NÜRNBERG: Koepke, Kuhn (v 101' Turr), Heidenreich, Dittwar, Th. Brunner, Dusen, Philipkowski, H. Brunner, Sane (v 78' Stenzel), Schwabl, Eckstein.

ROMA: Tancredi, Tempestilli, Nela, Manfredonia, Oddi, Andrade, Renato, Desideri, Völler (v 114' Gerolin), Gianini, Policano (v 91' Conti).

SODNIK: Butenko (SZ). **GLEDALCEV:** 20 tisoč. **RDEČI KARTON:** Renato v 97' zaradi grobe igre.

NÜRNBERG — Liedholmova enajsterica je sinoči v Nürnbergu pripravila prvovrstno presenečenje: gladko je premagala domačo ekipo in se tako uvrstila v šestnajstino finala pokala UEFA. Takoj je treba poudariti, da je bila zmaga Rome povsem zaslužena, saj je bila vseskozi nevarna in je večkrat ogrozila nasprotnikovega vratarja.

JUVENTUS - OTETUL 5:0 (3:0)
STRELCI: v 17' De Agostini; v 26' Agiu (avtogol); v 27' in 71' Rui Barros; v 49' Altobelli.

JUVENTUS: Tacconi, Bruno, De Agostini, Galia, Brio, Tricella, Marochi (v 81' Magrin), Rui Barros, Altobelli (v 76' Buso), Mauro, Laudrup.

OTETUL: Calugaru, Boral, Anghelescu, G. Popescu, Stan, Agiu, Anghiu (v 53' Ralea), Antohi, Gigi, Burcea (v 46' Profir), O. Popescu.

SODNIK: Thomas (Irs.). **GLEDALCEV:** 20 tisoč.

TORINO — Uspeh Juventusa ni bila nikoli v dvomu, vendar so si lahko le redki pričakovali tako izdatno zmago. V vrstah Juventusa, pri katerem je manjkala Zavarov, so vsi dobro igrali, najboljši na igrišču pa je bil mali Rui Barros.

kratke nogometne vesti

Kvalifikacije za SP: samo remi Turčije

ISTANBUL — V kvalifikacijskem srečanju za svetovno nogometno prvenstvo (skupina 3 evropske cone) je Turčija igrala neodločeno 1:1 (0:0) proti Islandiji. Lestvica: 2 točki (2 tekmi), Turčija 1 (1), SZ 1 (1), Avstrija in NDR 0 (0).

Disciplinski ukrepi: mile kazni

MILAN — Disciplinska komisija italijanske nogometne zveze je v A ligi za eno kolo diskvalificirala Progo (Atalanta) in Bergodija (Pescara), v B ligi pa za dve koli Briaschia (Monza), za eno pa Maiehellara (Bari), Argentesija, Corinija, Bonomettija in Marianija (Brescia), Fontaninija in Gauden-

SLAVIJA - PARTIZAN 0:5 (0:0)
STRELCI: Vokri v 48', Djordjević v 51', Grekov v 73' (avtogol), M. Djukić v 80', V. Djukić v 89'.

PARTIZAN: Omerović, Bajović, Vermežović, Djordjević, Brnović, Batrović, Milojević, V. Djukić, Vokri (M. Djukić), Vučićević (Ščepović).

SODNIK: Silva (Port.). **GLEDALCEV:** 3.000.

SOFIJA — Partizan je že v prvem srečanju zmagal s 5:0, tako da je včeraj lahko igral povsem brez skrbi. V prvem polčasu je sicer Slavija imela nekaj lepih priložnosti, vendar je bil vratar Omerović nepremagljiv. V 2. polčasu so se Beograščani razigrali in polnili mrežo nasprotnika. Z nekaj več natančnostjo bi lahko zmagali še z večjo razliko.

zija (Monza), Iacobellija (Empoli), Lo-seta (Bari), Storgata (Udinese), Vettori-ja in Gadda (Ancona).

Francija evropski prvak

BESANCON — Francija je osvojila evropski naslov za nogometne reprezentance under 21. V včerajšnjem povratnem finalnem srečanju je namreč kar s 3:0 premagala Grčijo. Prva tekma v Atenah se je končala 0:0.

Prijateljski tekmi

V prijateljski nogometni tekmi je včeraj Brazilija z 2:1 (2:0) premagala Belgijo, Španija in Argentina pa sta se razšli pri neodločenem izidu 1:1. Gola sta dala Butragueno v 7' in Caniggia v 43'.

Košarka: italijansko prvenstvo

Scavolini začel z zmago

Italijansko košarkarsko prvenstvo v A-1 in A-2 ligi se prične šele v nedeljo, že včeraj pa je bilo na sporedu anticipirano srečanje 2. kola med Scavolinijem in Al-nom. Prepričljivo je zmagal Scavolini z 99:84 (53:36).

SCAVOLINI: Minelli 5, Gracis 15, Magnifico 26, Delcadia, Ferro 11, Daye 9, Drew 22, Vecchiato 2, Zampolini 8, Costa 1.

ALNO: Francescato 6, Nardone 6, Piccoli, Benevelli 3, Marcel 26, Boni 14, Solfrini 4, Servadio 10, Israel 15.

Košarka: italijanski pokal

V četrtfinale italijanskega košarkarskega pokala se je uvrstil tudi Knorr, ki je sinoči s 96:81 (43:36) premagal Glaxo. Za Knorr sta največ točk dosegla Richardson in Binelli (po 26), za Glaxo pa Dalipagić (27) ter Bailey in Moretti (po 15). Danes bo še zadnja tekma osmine finala, Philips - Annabella. V četrtfinale so se poleg Knorra že uvrstili Scavolini, Snaidero, Enichem, Wiwa, Hitachi in Al-libert.

Košarka: evropski pokali

Včeraj je bila tudi vrsta srečanj v evropskih košarkarskih pokalih. V 1. kolu Koracevega pokala je v Pragi Wiwa Vis-mara iz Cantuja z 93:79 premagala Viso-ke Praga. Črna zvezda pa je v Beogradu s 101:64 (49:29) odpravila turški Fener-bache.

V Davisovem pokalu Švedska - Italija

PARIZ — V Parizu je bilo včeraj zrebanje parov 1. kola (3.-5. februarja) Davisovega pokala za leto 1989. Pari so tako sestavljeni: Švedska - Italija, Avstrija - Avstralija, Jugoslavija - Danska, Španija

- Mehika, ZDA - Paragvaj, Izrael - Francija, ČSSR - SZ, ZRN - Indonezija. Drugo kolo bo 7.-9. 4. polfinala 21.-22. 7. in finala 15.-17. 12.

Grafova največ zaslužila

MIAMI — Včeraj so objavili, kolikšni so letošnji zaslužki teniških igralc. Na prvem mestu je Grafova (ZRN), ki je prejela 1.296.878 dolarjev (okrog milijarde in 800 milijonov lir). Sledijo: Navratilova (ZDA) 671.782 dolarjev; Sabatini (Arg.) 575.174; Evert (ZDA) 486.524; Shriver (ZDA) 388.127; Garrison (ZDA) 302.452; Sukova (ČSSR) 282.092; Zvereva (SZ) 271.929 itd.

Boks: težave za Tysona

NEW YORK — Po pisanju »New York Daily News« naj bi si svetovni prvak v teški kategoriji Mike Tyson med treningom spet poškodoval roko, tako da je v dvomu njegovo srečanje proti Angležu Franku Brunu (17. decembra). Medtem se je Tysonova žena preselila v Kalifornijo, kjer osebo sledi pravdi za razporoko. Pravijo, da je njen odvetnik od Tysona zahteval okrog 11 milijonov dolarjev (okrog 15 milijard in pol lir).

Šah: nepričakovan poraz prvaka

REYKJAVIK — Svetovni prvak Garri Kasparov je včeraj naredil verjetno napako, ko je v izenačeni poziciji proti Sokolovu v eni potezi spregledal celo damo!

LESTVICA: Talj 5 točk; Beljavski, Sokolov 4,5; Jusupov 4 (1); Kasparov, Sax, Ehlvest 4; Timman 3,5 (1); Andersson, Nunn, Speelman 3,5; Nikolić 3; Korčnoj, Portisch 2,5 (1); Hjartarson, Ribli, Spasski 2,5; Petrusson 1,5.

Na rallyju Sanremo

Biasion v ospredju

CHIANCIANO — Po 23 posebnih preizkušnjah avtomobilskega rallyja Sanremo se je v vodstvo prebil Biasion. Skupna lestvica je naslednja:

1. Biasion - Siviero (lancia delta) 2.59'29"; 2. Cerrato - Cerri (lancia delta) po 10'; 3. Fiorio - Pirollo (lancia delta) 20'; 4. Alen - Kivimaki (lancia delta) 1'03"; 5. Sainz - Moya (ford siera) 1'03"; 6. Eriksson - Dieckmann (toyota celica) 2'28"; 7. Blomquist - Melander (ford siera) 7'31".

Formula 1: pričetek marca

PARIZ — Nova sezona v formuli ena se bo pričela 26. marca 1989 z dirko za VN Brazilije (Rio De Janeiro). Ostali spored: 23. 4. VN San Marina (Imola), 7. 5. VN Monaca, 28. 5. VN Mehika, 11. 6. VN Kanade (Montreal), 18. 6. VN Detroita, 9. 7. VN Francije (Paul Richard), 16. 7. VB Velike Britanije (Silverstone), 30. 7. VN ZRN (Hoc-

kenheim), 13. 8. VN Madžarske (Budimpešta), 27. 8. VN Belgije (Spa), 10. 9. VN Italije (Monza), 24. 9. VN Portugalske (Estoril), 1. 10. VN Španije (Jerez), 11. 10. VN Japonske (Suzuka), 5. 11. VN Avstralije (Adelaide).

Prost favoriziran?

SAO PAULO — Predsednik mednarodne federacije avtomobilskih športov Ballestre je Hondi naslovil telex, v katerem je od japonske avtomobilске hiše zahteval, da za prihodnji (in obnem zadnji) letošnji tekmi v formuli ena zagotovi Prostu in Senni popolnoma enaka motorja, da bi tako ne bilo dvomov o regularnosti prvenstva. Ta korak je precej resen in bi lahko potrjeval domneve, da je Prost v Španiji in na Portugalskem razpolagal z močnejšim motorjem kot njegov klubski tovariš Senna.

Atletika: italijansko prvenstvo v hoji

Fabio Ruzzier soliden

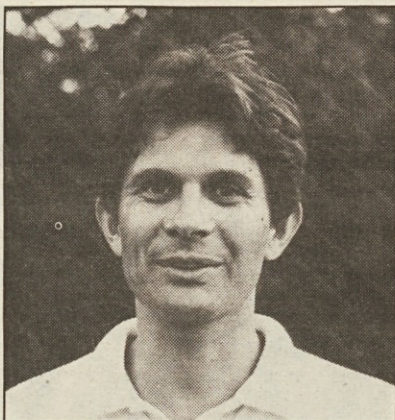
V nedeljo je bilo v Piacenzi državno prvenstvo v hoji na 20 km, na katerem so nastopili vsi najboljši italijanski hitrohodci z olimpijskim Damilanom na čelu. Na startu se je predstavilo rekordno število 75 tekmovalcev, kar je daleč največ na podobnih tekmah v zadnjih letih. Med njimi ni manjkala seveda niti naš atlet Fabio Ruzzier, čeprav zaradi domačih opravkov (beri trgatve) ni bil za to tekmo najbolje pripravljen. Kljub temu se je v tej ostri konkurenci in ob zelo strogih sodnikih, ki so po vrsti izključili celo

olimpijca Mattiolija ter Ducceschija, vseeno prebil na 18. mesto, kar je morda celo več kot je pričakoval. V rekordnem času 1.20'26" je zmagal Maurizio Damilano, ki se je tako oddolžil drugouvrščenemu De Benedictisu za poraz, ki mu ga je slednji zadal na državnem prvenstvu v hoji na 10 km.

O Ruzzieru povejmo še to, da bo v nedeljo nastopil v Švici, na mednarodnem štafetnem tekmovanju v hoji (edino tovrstno na svetu) v mešani špansko-italijanski ekipi petih članov. Proga bo merila 18 km in bo potekala od Bellinzona do Rivere (kanton Ticino).

ob robu naših nogometnih igrišč - ob robu naših nogometnih igrišč

Goriški nogomet v nezavidljivem položaju

Dario Frandolič (Mladost)

Massimo Tabai (Juventina)

Položaj slovenskega nogometa na Goriškem ne kaže vidljivih znakov izboljšanja. Rekli bi, da je vse po starem.

Težko bi tudi bilo drugače, saj v zadnjem času ni bilo narejenega kaj posebnega, da bi sanirali položaj, ki se nevarno slabša in spričo ne najbolj optimističnih podatkov o padcu rojstev ter drugih kontingentnih težav ne zagotavlja zadovoljivih rešitev.

Ob koncu lanske sezone je bilo navdušenje Štandrežcev zaradi prestopa v višjo ligo upravičeno. Upravičeno je bilo tudi pričakovanje Doberdobcev, ki so šele v dodatnem srečanju s Fincantierjem izgubili možnost prestopa v 2. AL. Upravičena pa je bila tudi nejevolja Sovodenjcev, ki so bili priča enemu najslabših prvenstev svoje ekipe. Že zaradi teh različnih občutkov ob sklenitvi prvenstva je bilo težko načeti vprašanje združevanja, saj so bili Štandrežci in Doberdobci upravi-

čeno zaverovani v kakovost lastnih moči, ne da bi potrebovali združevalne elemente, da dosežejo zastavljeni cilj.

Z naše strani smo na to vprašanje gledali nekoliko drugače, gledali smo ga predvsem v logiki daljšega obdobja, ko uspešni letini sledijo lahko slabše, ko napredovanju lahko sledi nazadovanje. Kaj torej? Verjetno bomona-daljevali po stari poti samostojnega nastopanja z izjemo nekaterih mladinskih postav, ki so prav po združitvi kakovostno zrastle in se enakovredno kosajo z ekipami, ki delujejo v okviru močnejših društev na Goriškem.

Po prvih kolih v 2. in 3. amaterski ligi zadovoljuje le položaj doberdobske Mladosti, ki je trenutno na prvem mestu razpredelnice in to po dveh zaporednih zmagah v slovenskih derbijih. Za Kraševce bi lahko rekli, da lahko upravičeno pričakujejo, da bodo

dosegli toliko pričakovano napredovanje. Res je, da je prvenstvo še dolgo in presenečen ne bo manjkalo, a prav lanska izkušnja uči, da dober začetek lahko zagotavlja uspešno nadaljevanje.

Navdušenje in veselje nad doseženim napredovanjem je v tem času že splahnelo pri štandreški Juventini, ki je precej drago plačala davek novince. Res je tudi, da so Štandrežci doslej nalleteli na izkušene nasprotnike, ki že več let nastopajo v drugi in višjih ligah (Edile Adriatica). Verjetno bodo Tabaj in tovariši potrebovali še nekaj časa, da spoznajo stvarnost te lige in da se temu primerno tudi »opremijo«. Naivnost in želja po lepi predstavi se včasih ne obrestujeta. Priprani pa smo, da z organikom, ki ga ima na razpolago trener Grion, bodo tudi Štandrežci beležili prve uspehe in izboljšali položaj na lestvici.

Istega ne moremo trditi za Sovodenje, ki so zelo slabo začele tudi letošnje prvenstvo in vse kaže, da hodijo po sledi lanskega. Trud slovenskih športnih delavcev, da bi za to sezono sestavili kakovostnejšo ekipo, očitno ne daje zadovoljivih sadov. Prva srečanja so ob smoli, ki se drži Sovodenjcev, pokazala, da je treba v postavo vnesti nekaj sprememb, če hočejo obdržati stik z vodečimi, kot je bilo tudi v načrtih društva.

Ob vsem navedenem pa moramo seveda tudi upoštevati, da je po prvih srečanjih slika našega nogometa lahko tudi izkrivljena in da bo šele ob novem letu postala jasnejša. Šele takrat se bo lahko govorilo o ekipah, ki imajo možnost napredovanja, ter o onih, ki jim preti izpad.

Vse po starem torej. (R. Pavšič)

naše planine in ljudje - naše planine in ljudje

To nedeljo v organizaciji MO SPDT

Vedro in sončno na izletu za otroke

To nedeljo je bil na sporedu izlet za osnovnošolsko mladino v okviru delovanja športne šole Trst, ki ga je priredil mladinski odsek SPDT pod vodstvom dinamičnega Borisa Paolija. Izlet je ob lepem sončnem vremenu potekal od Obe-liska mimo Frlugov, kjer so si otroci in njihovi spremljevalci ogledali tradicionalno »Barcolano«, ko je bilo celo morje prekrito z belimi jadrnicami, ter še preko Globojnerja do travnika v bližini Padrič, kjer je bil na sporedu spretnostni poligon, ki so ga pripravili mladinci SPDT. Izidi poligona po osnovnih solah pa tudi ocenjevalnega pohoda so sledeči:

RIBIČIČ - Sv. Jakob: 1. Pierpaolo Brazzani - 31'14"; 2. Karin Mezgec 35'30"; 3. Tjaša Gruden 36'17"; 4. Giulia Sadlowski 37'75"; 5. Ivo Mozetič 39'39"; 6. Irina Pero-sa 42'74"; 7. Dean Carli 44'08"; 8. Katerina Alessio 44'72".

FINŽGAR - Barkovlje: 1. Devan Jago-dić 33'67"; 2. Alenka Pertot 34'43"; 3. Mar-tin Turk 37'73"; 4. Andrea Hrovatin 40'31".

KETTE - Ul. sv. Frančiška: 1. Gabrijel Talotti 33'49"; 2. Maks Babič 37'77".

MILČINSKI - Katinara: 1. Patrick Sa-varin 37'20".

MILJE: David Žigon 35'30"; 2. Valter Stock 35'54"; 3. Sara Crevatin 37'32"; 4. Andrej Bertocchi 37'38".

GREGORIČ-ŠTEPANČIČ - Sv. Ana: 1. Fabio Domjo 32'96"; 2. Iztok Furlanič 33'29"; 3. Marko Feruglio 35'23"; 4. Igor Božič 35'94"; 5. Robert Debelis 37'28"; 6. Albert Zornada 38'61".

KAREL ŠIROK - Ul. Donadoni: 1. Iva-na Flego 38'05"; 2. Nastja Milič 38'93"; 3. Gerardo Tolentino 42'33".

ŽUPANČIČ - Sv. Ivan: 1. Vinko Ban-delj 35'17"; 2. Luka Pieri 37'15"; 3. Rado Sušteršič 40'22"; 4. Irena Jelerčič 40'60"; 5. Vera Repini 42'49"; 6. Aleksander Pavlica 47'03"; 7. Irene Malusa 50'87".

TOČKOVANJE VPRAŠANJ: 1. - 2. Ri-bičič in Župančič 35 na 36; 3. Kette 31/36; 4. Gregorič-Štepančič 30/36; 5. Finžgar 29/36; 6. - 7. Milčinski in Širok 23/36; 8. Milje 19/36.

Izlet SPDT na Zermulo

SPDT prireja to nedeljo, 16. t. m., izlet z osebnimi avtomobili na Zermulo. 2145 metrov visoki vrh v Karnijskih Alpah spada v deseterico vrhov Poti prijateljstva v naši deželi. Odhod bo ob 6.30 izpred sodne palače na Trgu Ulpiano ali pa ob 6.45 izpred počiva-

lišča Alemagna ob avtocesti v Devinu. Izlet vodi odbornik Mario Milič, ki je tudi na razpolago za morebitne informacije (tel. 229258). Prijave sprejema tudi ZSSDI v uradnih urah v Ul. sv. Frančiška 20/2. nad.

Izlet SPDT za šolsko mladino

Mladinski odsek SPDT prireja v nedeljo, 23. t. m., izlet za mladino vseh osnovnih šol v tržaški pokrajini. Gre za izlet od Glinščice do Bazovice, ki je odpadel 5. junija zaradi slabega vremena, poleg osnovnošolcev pa so vabljeni tudi dijaki prvih razredov nižjih srednjih šol. Zbirališče bo ob 9. uri na glavnem trgu v Boljuncu ali ob 8. uri na Trgu Oberdan pred postajo openskega tramvaja. Izlet bo potekal, kot rečeno, po Dolini Glinščice do Bota-ča, kjer bo počitek. Sledil bo kratek vzpon do Jezera in še do Bazovice in do botaničnega vrta v njeni bližini, med potjo bo na travniku na sporedu spretnostni poligon. Prvouvrščeni bodo dobili kolajne. V primeru slabega vremena izlet odpade. Informacije na sedežu SPDT vsak ponedeljek po 20.30 (tel. 744249) ali pri načelniku MO SPDT Borisu Paoliju (tel. 910-836) po 20.30.

NOVA ODDDELKA
ZA OBUTEV IN PERILO

JESENSKE IN
ZIMSKE NOVOSTI
OBLAČIL ZA ŠPORT
IN PROSTI ČAS

SPORT

VELEBLAGOVNICA
ZA ŠPORT

250 m od mejnega
prehoda Fernetiči
Tel.: 213780

PRIX

Borovke (italijanski pokal) že drevi v Torviscosi

Odbojgarska sezona zaživela

Z minulim koncem tedna se je s pričetkom tekmovanja za deželni pokal razživila tudi odbojgarska sezona. Prvenstva v članskih državnih in deželnih ligah se bodo pričela v soboto, 29. tega meseca, a že zdaj »agonistično mrzlico« doživlja vseh pet naših ženskih šesterek te ravni, medtem ko se slovenske moške ekipe še dalje udeležujejo »le« turnirjev oziroma prijateljskih srečanj.

Pred najzahtevnejšimi nalogami so v tem obdobju borovke, saj je konkurenca v italijanskem pokalu izjemno huda.

Po lepi uvodni zmagi v Trevisu so plave morale gladko kloniti pred Coneglianom, ki je res zelo močna ekipa, drevi (ob 20. uri) pa jih v Torviscosi čaka nastop proti Sangiorgini, ki prav tako nastopa v B ligi in ni bistveno slabša od ekipe iz Veneta. Sangiorgina je namreč v Coneglianu izgubila s 3:2, v drugem kolu pa je s 3:1 premagala Albatros, kateremu je prepustila prvi niz, vendar pa v nadaljnjih treh le trinajst točk.

Če se borovke želijo uvrstiti v nadaljnji del tekmovanja bi morale drevi že poskrbeti za podvig.

IZIDA 2. KOLA: Bor - Conegliano 0:3; Sangiorgina - Albatros 3:1.

LESTVICA: Conegliano 4, Sangiorgina in Bor 2, Albatros 0.

PRIHODNJE KOLO: Sangiorgina - Bor, Albatros - Conegliano.

Nekoliko manj zahteven izgleda kvalifikacijski del v deželnem pokalu. V prvem kolu so vse naše štiri šestereke izbojevale prepričljive zmage.

Uspehi Sloge Koimpex v derbiu z Brežankami, Kontovk proti Virtusu in Agoresta proti drugi ekipi tržiškega

Fincantierija so bili pričakovani, nekoliko presenetljiv, a ne za dobre poznavalce razmerja sil na deželni ravni, pa je suverena zmaga Sokola Indules proti višjeligaš Pierisu. Že lani so sokolovke v tem tekmovanju redno premagovale tudi bolj kvotirane nasprotnike.

IZIDA 1. KOLA V SKUPINI A: Sloga Koimpex - Breg Agrar 3:0, Kontovel Electronic Shop - Virtus 3:2.

LESTVICA: Sloga Koimpex in Kontovel Electronic Shop 2, Virtus in Breg Agrar 0.

PRIHODNJE KOLO (15. 10.): Breg Agrar - Kontovel Electronic Shop, Virtus - Sloga Koimpex.

IZIDA 1. KOLA V SKUPINI B: Sokol Indules - Pieris 3:0, Agorest - Fincantieri 3:1.

LESTVICA: Sokol Indules in Agorest 2, Fincantieri in Pieris 0.

PRIHODNJE KOLO (15. 10.): Pieris - Agorest, Fincantieri - Sokol Indules.

UNDER 18 MOŠKI

TORRIANA - SOČA ČERIMPEX 1:3
(0:15, 7:15, 15:12, 10:15)

SOČA ČERIMPEX: Pavel in Peter Černic, Cotič, Čaudek, Muscan, Dorni, Terpin, Pellegrin, Milocco.

Mladi odbojkarji združene postave Soče so z zmago na tujem začeli letošnje prvenstvo. Varovanci trenerja Borisa Jelaviča, ki je prepričan v dobro končno uvrstitev svojih, so brez večjih težav premagali postavbo iz Gradišča.

Podcenjevanju in premajhni zbranosti pa je treba pripisati spodrsilaj, ki so ga utrpeli v tretjem nizu.

E. Č.

Novi predsednik KK Bor je Ennio Ažman

Konec obdobja brezvladja

V ponedeljek je v Borovem športnem centru potekal obnovitveni občni zbor Košarkarskega kluba Bor ob navzočnosti precejšnjega števila članov.

Občni zbor je potekal v sila neobičajnih okoliščinah, ki izhajajo iz dejstva, da je prejšnji odbor nepreklicno odstopil po odstopu trenerja članskega moštva Valterja Vatovca.

Tako je poročilo o delovanju kluba, ki je bilo dejansko podoben redosled dogodkov v zvezi z notranjo razpravo po navedenih dogodkih, prebral predsednik nadzornega odbora dr. Pavlica. Po poročilu nadzornika so bili na vrsti pozdravi gostov.

Predsednik SZ Jadran, Edi Kraus, je v svojem nagovoru obžaloval, da poteka občni zbor v takih okoliščinah obenem pa izrazil željo, da bi čimprej premostili sedanji težavni trenutek. Novemu odboru je voščil, da bi deloval uspešno in da bi nadaljeval po sleh prejšnjega odbora, ki je deloval zelo uspešno in prispeval h kakovostni rasti kluba.

Predsednik odbojgarskega društva Bor Pino Rojc je ob zaskrbljenosti zaradi kriznega stanja ugotovil, da je v klubu še mnogo rezerve, ki jo predstavljajo mlajše sile in sklenil svoj poseg z željo, da bi tudi novi odbor plodno sodeloval z odbojgarskim društvom.

Pozdrave atletskega društva Bor Infodata je prinesla podpredsednica Anica Oberdan.

Na vrstnem redu je bila razprava, ki je bila zelo skromna. Dejansko se je oglašil samo en član, ki je prošil za dodatna pojasnila v zvezi z notranjo afero, ki je nastala po odstavitvi Valterja Vatovca. Razen tega pa na obnem zboru ni prišlo do nadaljnje razčistevanja in diskusije.

Sledilo je glasovanje novega odbora. V novi glavni odbor KK Bor so

Del udeležencev občnega zbora Košarkarskega kluba Bor

bili izvoljeni vsi kandidati na glasovnici.

Novi odbor je nato zasedal že takoj naslednji dan na svoji prvi redni seji, na kateri so tudi podelili funkcije.

Sestava glavnega odbora KK Bor je naslednja: predsednik Ennio Ažman; podpredsednik Dorče Okretič; tajnik Sonja Sancin; blagajnik Lauro Trevisan; gospodar Valter Corbatti; referent za stike s košarkarsko zvezo Stefan Pegan; športni direktor Fabio Sancin; predstavnik trenerjev Igor Canciani in Umberto Acerbi; svetovalec Miro Krasna in Cesare Uršič.

V nadzorni odbor so bili izvoljeni Florijan Korošec, Pavel Pavlica in Boris Siega.

Na svoji prvi seji je novoizvoljeni odbor med drugim sprejel sklep o priznanju prejšnjemu odboru za opravljeno delo ter za kakovostno rast in številne uspehe na tekmovalnem področju, ki jih je KK Bor zabeležil v preteklem štiriletju pod njegovim vodstvom.

Sedaj je KK Bor spet dobil vodstvo po skoraj enomesečnem obdobju »brezvladja«. Na dlani pa je, da bo moral novi odbor, že v samem začetku svojega mandata, rešiti obstoječe težave in zglati vse spore, ki so v zadnjih dveh mesecih burili duhove znotraj kluba in združenja.

70.

Dušan Jelinčič

ZVEZDNATE NOČI

Utrinki iz Karakorum

Skala spominov

Na ravnici pred taborom I se ustavim le za trenutek, ko pa vidim, da sta Mojmir in Ničo daleč pod mano, se odločim, da takoj nadaljujem. Gotov sem namreč, da se bo Mojmir tu ustavil za dalj časa, morda celo zadremal, jaz pa ne morem toliko čakati. Preveč sem nestrpen in sedaj se počutim prav dobro, tako da je najboljša, da nadaljujem. Pa tudi Ničo nekam sumljivo zaostaja, Mojmir pa ga bo verjetno počakal. Vse bolj si želim samote, nimamo pa nobene obveze, da plezamo skupaj, saj nimamo fiksnih vrvi, pa tudi ni takega terena, da bi morali napredovati v navezi. Zato nadaljujem sam.

Sem že na tistem sitnem mešanem terenu, ki ni ne kamen ne sneg in ne led, zato pa vse tri skupaj, kjer sem nameraval pred kakimi desetimi dnevi obrniti. Zagledam se v skalo, kjer sem pred časom obstal in bil prepričan, da je tista najvišja točka, ki jo bom na tej odpravi dosegel, pa me je Mojmir prepričal, naj nadaljujem. Kar nasmehnem se. Kako sem se spremenil v teh nekaj dneh. Postaral, morda izboljšal za sto let. Šel bom mimo te skale in jo bom komaj pogledal, saj mi bo pomenila le spomin na nekaj neprijetnega, nekaj, kar mi je sicer pomagalo pri rasti, nekaj, za kar se sedaj sprašujem, kako sem sploh lahko takrat mislil obrniti. Človek se večkrat niti ne zaveda, kako in koliko se spreminja. Verjamem, da v boljši! Sedaj vem, da bom vedro in poletavno nadaljeval prav do tabora II in da se bom na poti mimo skale večkrat nasmehnil.

Že odigrani nemi film

Oblaki na nebu se naenkrat razgalijo, tako da se sonce prikaže v vsej svoji močnatosti. Proti poldnevu je vročina že neznosna. Za sabo sem že pustil preperle vrvi na strmini nekaj pod Dvojko in nadaljujem, ne da bi gledal ne desno in levo. Nenadoma se zavedam, da spet štejem korake. Fizične moči spet popuščajo, vendar pa sedaj vem, da je to prav in da to mora tako biti. Nehote pogledam navzdol in se nasmehnem. Moja današnja nenadna prerokba za domačo uporabo se je uresničila. Nasmehnil sem se, še preden sem spoznal tisto mojo skalo, ki mi je na nedavnem vzponu pomenila trenutek šibkosti, sprejemanje lastne majhnosti. In ko vidim njene obrise in si vtisnem v misel njeno silhueto, se zasmejem še naglas. Šel sem mimo skale in je nisem niti pogledal, niti videl je nisem, enostavno sem jo zbrisal iz spomina. Saj je treba preteklost večkrat obiti, da ne bo ovirala sedanjosti. Čisto odveč bi bilo, da bi me sedaj ta skala težila. Od takrat pa, ko mi je ta bila težka, je minilo že sto let.

Kako mi je sedaj to moje vzpenjanje znano, kot neki že odigrani nemi film, kjer do potankosti poznaš svojo vlogo. Znan mi je napor, znan mi je občutek, ko ne morem več, pa obenem vem, da lahko tako nadaljujem celo življenje in se ne bom ustavil nikoli, znano mi je to sonce, znano mi je ta prepotena oprema, znano mi je to štetje korakov, znano mi je pot sama. Pot do tabora II. Tam sem že bil in sem se z njega tudi sam spustil do baze, kar pomeni, da sem tu bil že

Tabor II strmo visi v dolino...

dvakrat. Težave bodo nastopile kasneje, ko bo nastopilo neznano, neznanega pa nas je vedno strah.

Kar naslajam se v tem že odigranem filmu. Kar naslajam se v občutku samega sebe, ki mislim, da bom obrnil ob vsakem koraku, pa se le vztrajno in enakomerno vzpenjam, ugaja mi ta zdravi napor, ki ga prenaša moje utrjeno telo, zadovoljen sem s tem napredovanjem, s katerim se še enkrat prepričujem, da sem dobro in pravilno treniral doma, ko sem se vzgajal v naporu navkreber pod soncem. Kako se vse obrestuje in kako je svet harmonično pravičen! Trening je poplaval, jaz pa v mislih kar letim do te moje Dvojke, ki bo moje današnje plačilo. Jutri ali pojutrišnjem bo plačilo vse obilnejše, niti si ne upam misliti nanj, a sem vendar v tej moji trenutni sreči in evforiji, ki že meji na popolno fizično izčrpanost, blizu mojega pojma popolnosti. Saj ne zahtevam več. Kmalu bom na Dvojki in bom v popolni blaženosti kupal čaj zase in za svoje soplezalce, ki so daleč pod mano, ter se še zasanjal v daljina obzorja. Kako bo takrat lepo, le malo potruditi se še moram.

Zanimiva je ta moja dvojnost. Po eni strani se čutim fizično odlično, po drugi pa imam vtis, da bi se še ta trenutek obrnil. Pa me takoj napade evforija in veselje nad današnjim uspehom, nad mojim skorajšnjim prihodom na tabor II. In ta vedrina je vedno močnejša od želje po povratku, tako da se ob vsakem koraku, ki mi zastane, zbudijo želja po še hitrejšem napredovanju, še strastnejša želja po vrhu. In ob tej misli se mi beseda povratek v mojih možganih kar sama sesede, kot da bi nikdar ne obstajala. Povratka ni! V takem dnevu, kot je ta, živi le želja po odhodu, obstaja le strast po napredovanju, ki se, vse močnejše se tega zavedam, konča prav na najvišji točki, kjer se sneg sreča z oblaki, kjer se kamenje sreča z nebo, kjer se jaz srečam s trenutkom popolnosti, ki mi šepeta, da pot nato še vedno pelje samo naprej, pa čeprav se zdi, da se tam konča, tam..., prav na vrhu...

obvestila - obvestila

ŠPORTNA ŠOLA TRST
sporoča, da bo seja glavnega odbora danes, 13. t. m., ob 20.30 v Ul. sv. Frančiška 20.

SK DEVIN
sporoča, da se danes, 13. t. m., prične rekreativna telovadba v telovadnici osnovne šole v Devinu s sledečim urnikom: ponedeljek od 20.00 do 21.00, četrtek od 19.00 do 20.00. Za informacije: Bruno Škerk, tel. 200236.

SMUČARSKI ODESK ŠD MLADINA
ŠD MLADINA
Za program smučarske sezone in izkaznice FISU vabimo smučarje zainteresirane, naj se javijo pri odgovornih ali na društvenem sedežu ob torkih od 19. do 20. ure.

Hkrati obvešča, da bo predsmučarska telovadba pod vodstvom prof. Drašiča ob torkih in četrtnih od 25. oktobra dalje v občinskem rekreativnem centru v Križu od 19.30 do 20.30. Vpisovanja v društvenem tajništvu ob torkih od 19. do 20. ure ali na mestu samem.

ŠD MLADINA
vabi vsak petek od 28. oktobra dalje ob večernih urah v občinski rekreativni centru v Križu na večnamensko rekreacijo. Pobude za čim boljši potek sprejemamo na društvenem sedežu ob torkih od 19. do 20. ure.

BALETNI ODESK ŠD MLADINA
obvešča, da se treningi nadaljujejo ob ponedeljskih in četrtnih: za prvo skupino

no ob 16. uri, za drugo ob 17. uri v bivšem vrtcu A. Sirk v Križu. Ob navedenih urah sprejemamo nove vpise.

SMUČARSKI ODESK ŠD BREG
ima namen organizirati smučarski tečaj na plastični stezi v Nabrežini. Zato sklicuje sestanek s starši, ki bo v torek, 18. t. m., v telovadnici v Dolini ob 20.30.

LOKOSTRELSKI ODESK NAŠEGA PRAPORA SIRION
organizira uvodne treninge lokostrelstva za letnike 1975-76-77. Zainteresirani naj se javijo do vključno 22. oktobra v telovadnici Kulturnega doma ob torkih in petkih od 19.30 do 20.30 ali na domu Bena Vižintina v Pevmi 8 (tel. 85728).

ŠZ SLOGA
prireja v sodelovanju z ZŠŠDI plavalni tečaj pod geslom Naučimo se plavati za otroke od 3. do 5. leta starosti. Tečaj bo ob torkih v bazenu v Lipici, otroke pa mora spremljati odrasla oseba. Cena celoletnega tečaja je 80.000 lir. Za informacije telefonirati na št. 767304 (ZŠŠDI).

NAMIZNOTENIŠKI ODESK ŠK KRAS
obvešča, da so se v športno-kulturnem centru v Zgoniku pričeli treningi začetnikov, in sicer ob torkih in četrtnih od 16.30 do 18. ure. Zainteresirani se ob navedenih urah lahko zgledajo v dvorani.

Pogovor z goriškim jahalcem Venceslavom Devetakom

Tekmovalno jahanje zelo zahtevno

»Že kot otrok sem si želel konja. Z zavistjo sem gledal na tiste srečneže, ki so se v nedeljskih popoldnevih s konjem sprehajali po Štmavru. Več časa pa so ostale to samo otroške sanje. Pred približno osmimi leti pa so se končno moje želje uresničile. Z bratom Tomažem sva kupila konja, ki sva ga hranila na prijateljevi kmetiji.«

Tako nam je kar v eni sapi povedal Venceslav Devetak iz Gorice, ki je bil pred leti tudi dober nogometaš, neutrudljivi motorček štandreške Juventine. Sedaj pa se je posvetil izključno jahanju, saj skoraj dve leti vneto trenira v Čedadu, nastopil pa je že tudi na raznih tekmovanjih v treh Benečijah.

»Z bratom sva držala konja samo nekaj let, v glavnem pa sem se v počasnem ritmu sprehajal po okolici Gorice. Ko pa sem se udeležil ene vadbene ure v Lipici, sem se, sicer nekoliko razočaran, zavedel, da sploh nimam nobenega pojma o jahanju. Tako sem se odločil, da bom obiskoval šolo Forum Julij v Čedadu. Najprej sem zahajal v Čedad dvakrat tedensko, kasneje pa sem pričel trenirati bolj intenzivno, tako da sem sedaj praktično vsak večer v jahalnici.

Čedadski šola je zelo priznana, med vaditelje uvršča tudi vrhunskega trenerja iz Lipice Ladislava Fabrisa, ki je že sodeloval na raznih svetovnih tekmovanjih, bil pa je tudi član jugoslovanske reprezentance na olimpijskih

igrah v Los Angelesu. Pod njegovim strokovnim vodstvom sem veliko pridobil, tako da mislim takoj v začetku prihodnjega leta opraviti še zadnji izpit, ki mi bo dal pravico do nastopa na vseh državnih tekmovanjih.

Tekmovanja so ločena na dve kategoriji: na preskakovanje ovir in na dresurno jahanje. Prav ta del je zelo težaven in zahteva izredno pripravljenost. Osebnost mi gre laže preskakovanje ovir, kjer sem že preskočil 1,25 metra visoke ovire, kar je doslej moj najboljši dosežek. Seveda zahteva ta šport veliko truda in večletno izkušnjo, upam pa, da se bom že prihodnje leto lahko udeležil državnega prvenstva.

»Jahanje, tako pravijo, je šport, ki zahteva veliko denarja. Je tako?«

»Takoj ti povem, da stane danes konj toliko, kot avtomobil. To pa ni še vse, saj predstavlja vzdrževanje živali poglavje zase. Osebnost sem se tako organiziral, da za svojo kobilo (imenuje se Pispola) poskrbim kar sam. Kobilo hranim v Čedadu, in to zastoj. Z gospodarjem jahališča sem se obvezal, da mu bom vsak dan pomagal v raznih opravilih.«

(M. L.)

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir; v SFRJ številka 1000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 6.000.- din, trimesečno 17.000.- din, letno 60.000.- din, upokojenci in študenti mesečno 4.500.- din, trimesečno 12.000.- din, letno 45.000.- din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000.- din, letno 75.000.- din.

Poslni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglaš 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

13. oktobra 1988

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Marko Waltritsch**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Južnoafriški rasisti stopnjujejo nasilje proti verskim ustanovam V podtaknjenem požaru uničeno poslopje škofovske konference

JOHANNESBURG — Podtaknjeni požar je včeraj pred zoro skoraj popolnoma uničil poslopje katoliške škofovske konference v Pretorii. Požar je namreč povzročil eksplozijo v tiskarni, ki se nahaja v pritličnih prostorih. Policija išče enajst oseb, ki so se le nekaj minut pred požarom v kombiju odpeljale izpred poslopja. Preiskovalci so namreč v pritličju našli nekaj ročk s petrolejem in parafinom.

Khanya house nima stalnih stanovalec, a prav včeraj so v poslopju spale štiri osebe, ki so se za las rešile, med njimi dva katoliška škofa in priletna nuna. Gasilci so jih zadnji trenutek rešili z balkona, kamor so se zatekli pred plameni.

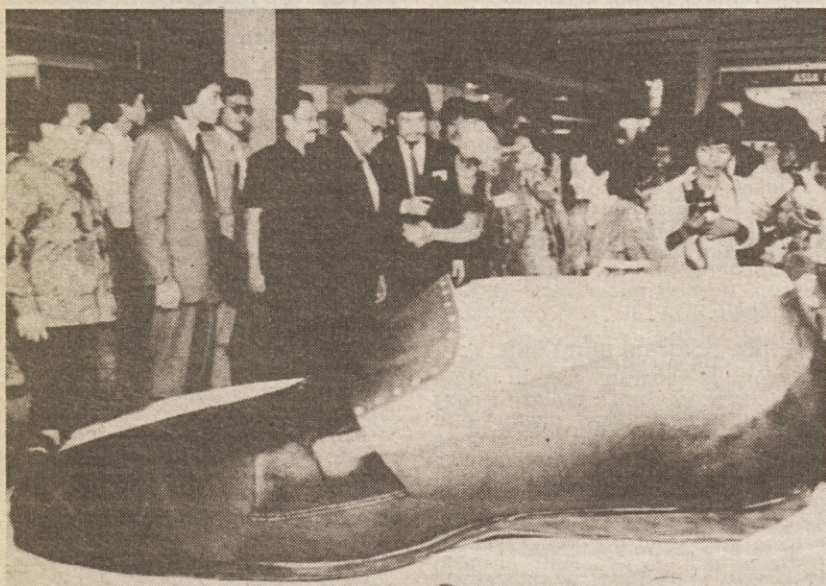
Atentat so obsodile vse južnoafriške verske skupnosti, ki so obenem poudarile, da se nadaljuje nasilje belih desničarjev na sedeže organizacij, ki se borijo proti apartheidu. V zadnjih šestih tednih je bilo v številnih atentatih v Južnoafriški republiki ranjenih več kot 60 oseb. To stopnjevanje rasističnega nasilja večina pojasnjuje kot ustrahovalno strategijo belih rasistov proti tistim organizacijam, ki so predlagale bojkot prihodnjih občinskih volitev. Katoliška konfe-

renca vernikov ni pozvala na bojkot, a je v poslanici vernikom dopustila, da »volijo po lastni vesti in presoji«. Za rasiste je bilo že to dovolj, da so se maščevali. Svet protestantskih cerkva pa je svoje vernike odkrito pozval, naj bojkotirajo te volitve, ki bodo 26. oktobra. Nič čudnega torej, da so proti njim v teh tednih sprožili pravi plaz atentatov.

Avgusta se je tako v Johannesburgu v bombnem atentatu na poslopje Južnoafriškega sveta protestantskih cerkva ranilo 21 oseb. Odgovornost za avgustovski atentat je prevzela do tedaj popolnoma neznana organizacija »belih volkov«. Tudi včerajšnji atentat so baje zagrešili beli volkovi, saj so v podobnem zažigalnem atentatu v glavnem mestu Namibije Windhoeku predvčeršnjim uničili sedež krajevnega liberalnega časopisa The Namibian.

Kot običajno se policija rasističnega režima pretirano ne trudi, da bi izsledila storilce. Tudi razni bombni atentati na javne ustanove so bržkone le provokacije belih rasistov, saj storilcev do sedaj niso izsledili.

Čevelj za velikana...

Na otvoritvi sejma usnja in usnjenih izdelkov v Džakarti so razstavili tudi ta velikanski čevelj, ki je dolg 1,5 metra, tehta pa 86 kilogramov. Velikana, ki bi ga obul, niso našli, upajo pa, da bo čevelj »končal« v Guinnessovi knjigi rekordov (Telefoto AP)

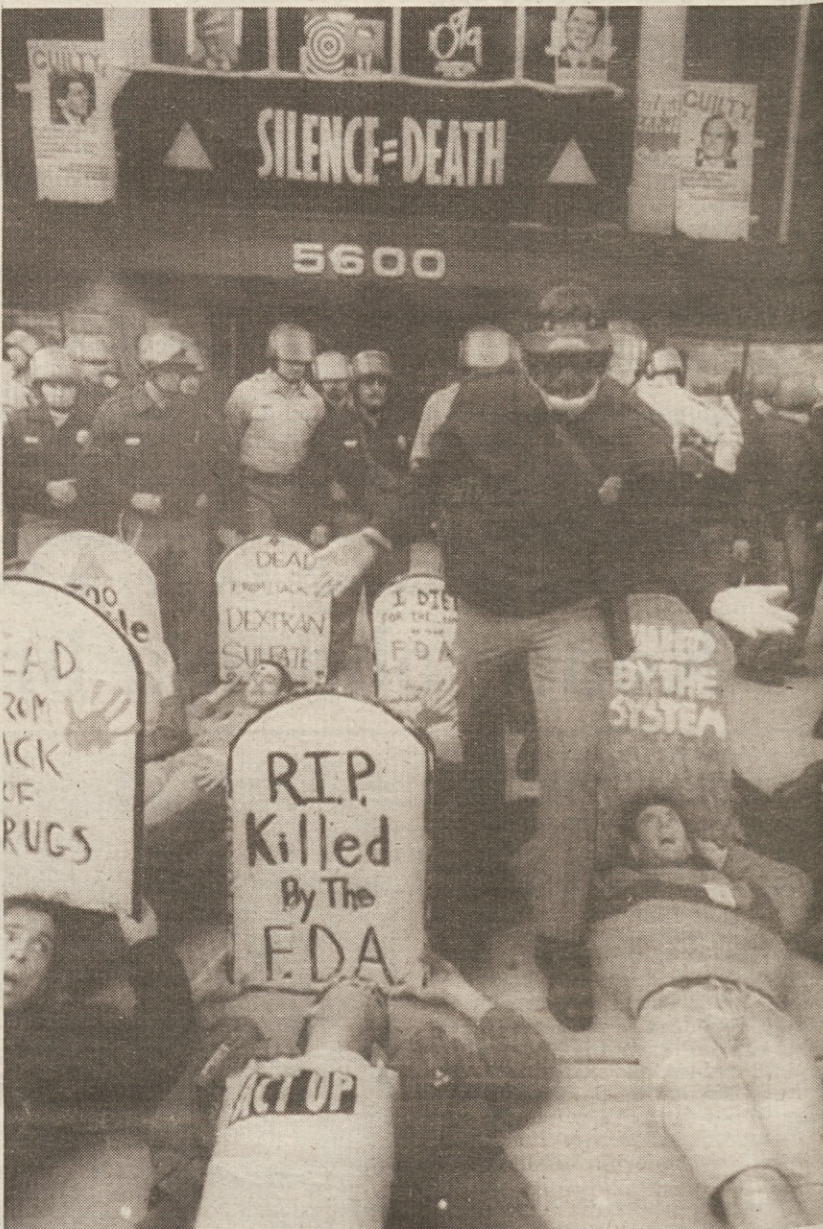
Z Discoveryja ugotovili krčenje amazonskih gozdov

HOUSTON — Medtem ko je vesoljski trajekt Discovery zapuščal vzletno rampo Kennedy space centra so se prižgale alarmne luči. Vsem je zastal dih, saj je Challenger eksplodiral prav 73 sekund po vzletu. Na srečo je bil to le lažni alarm. Precej bolj konkretne so bile ugotovitve, da se je v zadnjih štirih letih amazonski pragozd skrčil od 25 do 30 odstotkov.

Udeleženci zadnje ameriške vesoljske misije so to ugotovitev poudarili na včerajšnji tiskovni konferenci, na kateri so pokazali prav slike amazonskega porečja in jih primerjali s slikami pred štirimi leti. Človek nadaljuje torej s svojim uničevanjem gozdov, ki so dobrina vsega človeštva in ne samo države, kjer se nahajajo.

Glede same misije pa so udeleženci navedli, da so imeli še največ težav z vesoljskimi kombinezoni. Ko so jih po šestih urah slekli, so imeli občutek, da je v vesoljskem trajektu kar deset oseb, saj so se kombinezoni v breztežnosti obnašali, kot da bi bili živi.

ZDA brez strategije v boju proti aidsu

Pred sedežem ameriške ustanove Food and Drug Administration v Rockvilleu (Maryland) je policija aretirala 50 ljudi, ki so demonstrirali proti zveznim oblaštem zaradi pomanjkanja konkretnih ukrepov v boju proti aidsu (Telefoto AP)

Zakaj človek postane terorist

RIM — Kaj vodi mladega človeka v terorizem, kakšni osebni problemi so krivi za to odločitev, koliko je pri tem odgovorna družba? Na ta vprašanja skuša odgovoriti raziskava, ki bo objavljena v novi številki revije Polis. Avtorji so raziskovalci bolonjskega zavoda Cattaneo Donatella Della Porta, Luigi Manconi in Claudio Novaro. Analizirali so vsakdanje življenjske izkušnje, protislovja, ideološko opredeljenost petdesetih teroristov ter aktivistov skrajno levičarskih skupin, ki so delovali v prejšnjem desetletju. Donatella Della Porta poudarja predvsem to, da se za gorečo željo po pripadnosti določeni teroristični organizaciji skriva potreba po uravnovešenju pretrpelih frustracij. Teroristi so bili pripravljeni na težke preizkušnje, ki so jih prestali v obdobju, ko so bili člani terorističnih skupin, le ker je med člani vladala velika solidarnost in za to solidarnost, za te tople vezi, katerih so bili deležni v organizaciji, so bili pripravljeni izvesti tudi najhujša kriminalna dejanja. Tovarištvo v skupini, pa je onemogočilo vsakršno oddaljevanje od ideoloških smernic organizacije.

Umore so teroristi opravičevali tudi s tem, da so žrtvam odvzeli vsakršno osebnost in v njih videli le vršilce dolžnosti, ki so jih ti imeli v kapitalistični družbi. Smrt je bila sredstvo ideologije, brez vsakršne osebne oznake in čustvenega doživljanja. Vse je opravičevala ideologija.

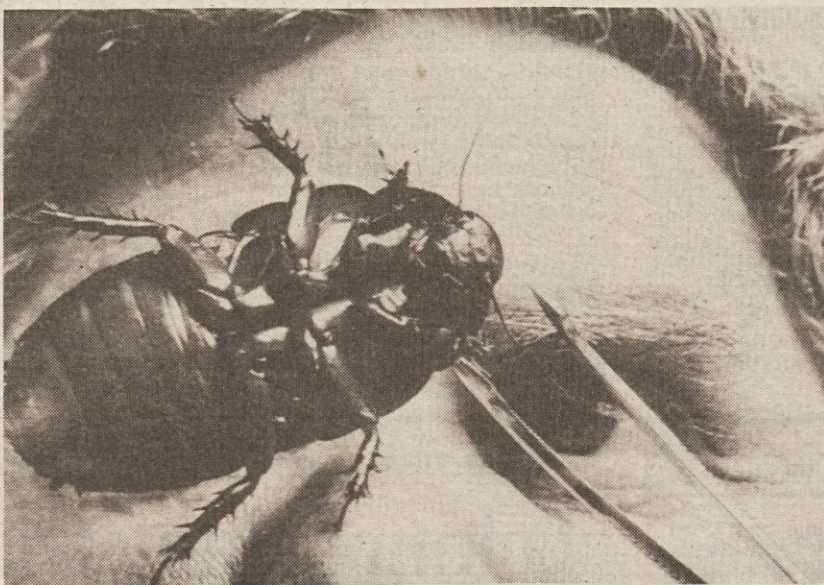
Teroristične organizacije so bile neobhodno vezane tudi na oskrbovanje: predvsem je bila velika potreba po denarju, orožju in ponarejenih dokumentih. Kljub velikim težavam pa so teroristične organizacije redno nudile vse potrebno svojim članom. Vrh tega pa so bili člani deležni tudi neke vrste plačila: pripadniki skupine Prima linea so naprimer prejemali mesečno 250.000 lir. Druge skupine pa so poravnale članom tudi stroške za procese.

Atentat IRA v Belfastu

LONDON — Oborožena skupina pripadnikov teroristične organizacije IRA je pred sinočnjim vdrla v belfaško sladoleдарno v Lisburn Roadu in pričela streljati na prisotne stranke.

V atentatu je izgubil življenje policist, ki pa ni bil v službi ampak je začasno nadomeščal brata, lastnika sladoledarne, lažje ranjeni pa sta bili drugi dve osebi. IRA je šele včeraj dopoldne prevzela odgovornost za atentat, ki je od začetka leta povzročil že četrto žrtev med belfaškimi policisti.

Pomagaj si, kot veš in znaš

Avstralski zdravnik je ostal brez denarja za svoje raziskave, pa si je pomagal tako, da je pričel prodajati superšturke. Veliki so kot otroška dlan, tehtajo 30 gramov, stanejo pa 65 dolarjev par (Telefoto AP)

Pisateljska žilica tajnih agentov

LONDON — Po pisanju londonskega dnevnika Times je vsaj petnajst agentov britanskih tajnih služb na tem, da objavi svoje spomine. Kar številna skupina 007 je svoje življenjske epise že oddala založnikom, knjig pa ne bodo tiskali, dokler ne razrešijo afeře Petra Wrighta.

Bivši kolega Jamesa Bonda je namreč obtožen kršenja državne tajnosti, ker je v svoji knjigi Lovec na vohune podrobno opisal delovanje britanskih tajnih služb. Njegova knjiga je sicer redno v prodaji tudi v Italiji, po Veliki Britaniji pa krožijo izključno pritožbe izpodi. Med knjigami, ki naj bi izšle v kratkem, izstopajo spomini tajnega agenta Johna Daya. Na osnovi njegovega delovanja je John Le Carré napisal roman Krt, saj je prav Day vodil zasliševanje domnevnega »krta« sira Rogerja Hollinsa.

Vedno več mest v Afganistanu pada v roke mudžahedinov

KABUL — Kljub umikanju sovjetskih čet se v vseh pokrajinah Afganistana nadaljujejo srditi boji. Uradni kabulski radio poroča, da je v spopadih izgubilo življenje več kot 110 oseb, veliko je bilo tudi ranjenih. Afganistanska vojska je zaplenila upornikom veliko orožja ter uničila tri skladišča streliva. O številnih bojih poroča tudi mudžahedini. V pokrajini Helmand so ti sestrelili tri helikoptere afganistanske vlade, ki so prevažali hrano in orožje redni vojski v utrbeh. V bojih v bližini teh utrbeh je padlo štiriindvajset upornikov in prav toliko jih je bilo ranjenih.

Afganistanska mesta padajo druga za drugo v roke upornikov. Včeraj sta padli mesti Šaran in pokrajina Patika in pa Ašabad v pokrajini Kunar. Slednje ima za upornike velik strateški pomen, saj preko njega vodi pot, po kateri mudžahedini oskrbujejo z orožjem svoje enote v bližini Kabula. Glavno mesto Afganistana je v obsednem stanju ter je neprestano pod ognjem upornikov. Ob pričakovanju novih napadov si prebivalci mesta

pripravljajo zaloge hrane, ki pa je vedno bolj primanjkuje, predvsem sladkorja in moke.

Brez rešitve je tudi tragedija beguncev, ki v velikem številu ilegalno prestopajo meje s Pakistanom in z Iranom. Obveščevalna služba mudžahedinov v pakistanskem mestu Pešavar poroča, da na meji med Iranom in Pakistanom več kot osemsto afganistanskih beguncev čaka na dovoljenje pakistanske vlade za vstop v državo; približno tisoč oseb pa jo je že prekorščilo. Iz iranske pokrajine Zahid pa prihaja vest o spopadih med begunci in enotami iranske revolucionarne garde. Po teh vesteh je bil povod za spopade poskus iranskih enot, da bi nasilno spravile begunce v taborišče, obdano z bodečo žico.

Sovjetska zveza je obtožila pakistansko vlado, da je pomnožila pomoč afganistanskim upornikom in da s tem krši ženevske sporazume. Posledica tega pa naj bi bila odločitev ponovnega umika sovjetskih čet iz Afganistana.